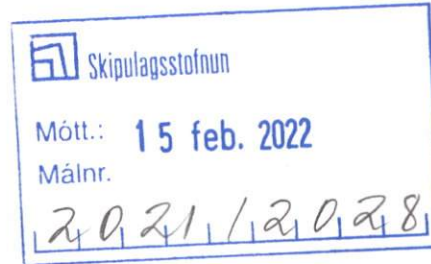

Skipulagsstofnun
Jón Ágúst Jónsson
Borgartúni 7 b
105 Reykjavík

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Umhverfis- og skipulagssvið

Suðurgata 39
101 Reykjavík

(354) 570 13 00

www.minjastofnun.is

Kennitala: 440113-0280

Reykjavík 15. febrúar 2022
MÍ202202-0065/ 6.07 / K.M.

Efni: Múli. Vindorkugarður að Hvammi í Borgarbyggð.

Minjastofnun Íslands hefur móttengið tölvupóst Skipulagsstofnunar frá 26. jan. s.l. þar sem óskað er eftir umsögn um matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar.

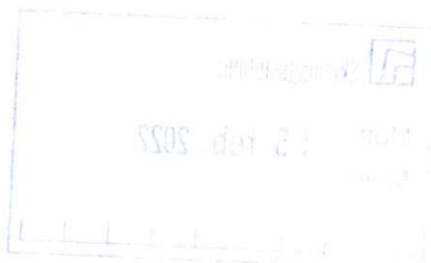
Í matsáætlun kemur fram að fyrirtækið Qair Iceland ehf. áformar að reisa um 78-95 MW vindorkugarð innan 3.528 ha svæðis að Hvammi í Borgarbyggð. Verkefnið kallast Múli. Gert er ráð fyrir að á svæðinu verði reistar 13 – 17 vindmillur. Múli er staðsettur í Norðurárdal, austan fjallsins Baulu. Svæðið afmarkast af Þjóðvegi 1 sem liggur um Norðurárdal til suðurs, fjöllunum Skildingafelli og Litlu Baulu til vesturs, Svínagili til norðurs og Mjóadal og Sanddalsá til austurs. Svæðið nær að hluta til yfir hæð, Hvammsmúla.

Fjallað er um menningarminjar í kafla 5.4 í matsáætlun. Þar kemur fram að við suðurjaðar svæðisins, nálægt Þjóðvegi 1 er Hvammskirkja. Kirkjan var byggð árið 1880. Hún var friðlýst með sérstakri ákvörðun 1. janúar 1990. Í matsáætlun kemur fram að Fornleifafræðistofan muni skrá minjar á svæðinu sumarið 2022. Í umhverfismatsskýrslu verði gerð grein fyrir niðurstöðum skráningarinnar. Lagt verði mat á möguleg áhrif framkvæmdarinnar á fornleifar og eftir fremsta megni reynt að koma í veg fyrir eða draga úr áhrifum á fornleifar sé þær að finna innan svæðisins.

Í kafla 4 í matsáætlun eru ýmsar upplýsingar um framkvæmdina. Þar er fjallað um tengingu vindorkugarðsins við flutningskerfi Landsnets. Raforka sem vindmyllurnar framleiða verður flutt með jarðstrengjum og safnað í safnstöð innan svæðisins. Þaðan verður raforkan flutt inn á flutningskerfi Landsnets í gegnum háspennulínur. Fram kemur að næstu tengivirki við svæðið eru tengivirki Landsnets í Hrútatungu eða Vatnshömrum. Ekki kemur fram að fara þurfi í vegagerð utan framkvæmdasvæðisins. Í kafla 4.9 er fjallað um efnisþörf. Þar segir að ef þörf verði á efni umfram það sem fæst á svæðinu sé líklegt að það efni

Vakin er athygli á því að skv. 51 gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 eru ákvarðanir Minjastofnunar Íslands skv. 20., 23., 24., 28., 42. og 43 gr. sömu laga endanlegar á stjórnsýslustigi og ekki kærnlegar til æðra stjórnvalds. Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin og skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.

Kristinn Magnússon
Verkefnastjóri
kristinn@minjastofnun.is

verði sótt í nálægar námur utan framkvæmdasvæðisins. Minjastofnun minnir á að skrá þarf fornleifar á öllum svæðum þar sem jarðrask er fyrirhugað vegna framkvæmdarinnar. Ekki einungis á svæðinu innan vindorkugarðsins.

Minjastofnun leggur áherslu á að í umhverfismatsskýrslu verði útlínur og staðsetningu fornleifar sýnd á loftmynd/korti ásamt útlínum mannvirkja sem fyrirhugað er að reisa. Þannig koma áhrif mannvirkja á fornleifar skýrt fram.

Minjastofnun Íslands gerir ekki frekari athugasemdir við matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar. Bent skal á að í 21. gr. laga um menningarminjar (Nr. 80/2012) stendur m.a.: *Fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.* Og á 2. mgr. 24. gr. sömu laga sem hljóðar svo: *Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands. Loks skal vakin athygli á 31. gr. laganna en þar segir m.a.: Óheimilt er að gera nokkrar breytingar á friðlýstu húsi eða mannvirki án vitundar Minjastofnunar Íslands. Við endurbætur og viðhald friðlýstra húsa og mannvirkja skal leita álits og ef til þarf leyfis Minjastofnunar Íslands með minnst sex vikna fyrirvara.*

Virðingarfyllst,
f.h. Minjastofnunar Íslands

Kristinn Magnússon
verkefnastjóri

Afrit sent í tölvupósti:

Jón Ágúst Jónsson (jonagust@skipulag.is)

Skipulagsstofnun (skipulag@skipulag.is)

Skipulagsstofnun

BT. Jón Ágúst Jónsson
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík

Efni: Múli vindorkugarður í Borgarbyggð - Matsáætlun

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 27. janúar 2022, þar sem óskað er eftir að Vegagerðin gefi umsögn um matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar skv. 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Í umsögninni þarf eftir því sem við á að koma fram hvort umsagnaraðili hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar, út frá sínu starfssviði, svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismat og framsetningu umhverfismatskýrslu. Einnig, ef á skortir, hvaða atriðum umsagnaraðili telur að gera þurfi frekari skil eða hafa sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Leyfisveitendur skulu í umsögn sinni gera grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði þeirra og framkvæmdin er háð.

Fyrirhugað er að reisa um 78-95 MW vindorkugarð innan 3.528 ha svæðis að Hvammi í Borgarbyggð í Norðurárdal. Gert er ráð fyrir að reistar verði í kringum 13-17 vindmyllur í einum áfanga.

Vegagerðin hefur kynnt sér matskýrslu dags. 25.01.22 og telur, með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar, að nægilega vel sé gerð grein fyrir helstu þáttum sem geta haft umhverfisáhrif, fyrir utan neðangreint.

Vegagerðin óskar eftir upplýsingum sem geta varðað umferðaröryggi svo sem nálægð framkvæmdasvæðis við vegi, sjónræn truflun vegfarenda, ískast og möguleika á ókyrrð í lofti. Huga þarf að sjónrænum áhrifum á vegfarendur sem geta haft áhrif á umferðaröryggi.

Einnig er óskað eftir að framkvæmdaraðili gerir grein fyrir í umhverfismatskýrslu hvernig á að koma ihlutum á leiðarenda. Þá er m.a. átt við burð vega og brúa og ásamt áætlun um fyrirhugaða breikkun vega og vegamóta vegna flutninganna. Leggja þarf fram ferla sem sýna breiddarþörf ökutækja, t.d. í vegamótum.

Vegagerðin bendir á:

Breidd veghelgunarsvæði Hringvegur (1-h2) sem liggur í gegn um land Hvamms er 30 m frá miðlínu.

Virðingarfyllst
f.h. Vegagerðarinnar
Sigurður Friðgeir Friðriksson

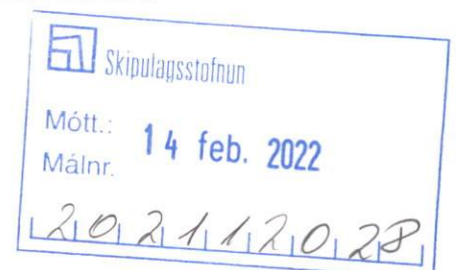
Undirskrift

SIGURÐUR FRIÐGEIR

Síða 1/1

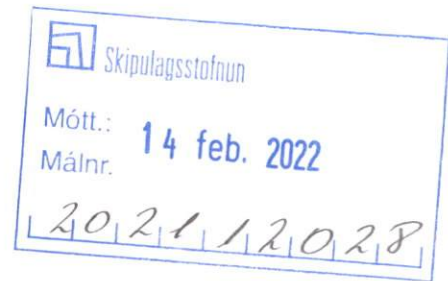
Vegagerðin
Suðurhraun 3
210 Garðabær
+354 522 1000
vegagerdin.is

vegagerdin
@vegagerdin.is

Skipulagsstofnun
Jón Ágúst Jónsson
Laugavegi 166
105 Reykjavík

Reykjavík, 14. febrúar 2022
Tilv.:22011355 / AV

Efni: Skipulagsmál - Múli vindorkugarður - Beiðni um umsögn

Með tölvupósti dags. þann 26 janúar s.l. óskaði Skipulagsstofnun eftir umsögn frá Samgöngustofu vegna tillaga að matsátlun vegna Múli vindorkugarður.

Samgöngustofa gerir ekki athugasemd við matsáætlunina, enda gerir tillaga að matsáætlun ráð fyrir samráði við stofnunina undir kafla 6 í matsáætlun dags. 25. janúar 2022.

Ákvörðun Samgöngustofu um merkingu og lýsingu hindrana sem tók gildi 15. september 2019, sem dregur saman og skýrir lög, reglugerðir og alþjóðasamninga sem gilda um merkingu hindrana, þ.m.t. vindmylla má finna á þessari vefslóð:
(<https://www.samgongustofa.is/media/log-og-reglur-i-flugmalum/akv1a209.pdf>)

Samgöngustofa vill koma eftirfarandi á framfæri varðandi fyrirhugað umhverfismat, deiliskipulag og framkvæmdir:

- Mikilvægt er að farið sé að kröfum laga um loftferðir og reglugerða settum með stoð í þeim, m.a. vegna hindrana í nágrenni flugvalla, í aðflugsleiðum, leiðarhindrun o.fl.
- Ef hindrun er nálægt áætlunarflugvelli eða öðrum landingarstöðum leggur Samgöngustofa áherslu á að við fyrirhugað skipulag/framkvæmd sé farið að kröfum reglugerðar 464/2007 sem vísar til viðeigandi greina í Viðauka 14 við stofnsamning Alþjóðaflugmálastofnunarinnar (ICAO).
- Ef hindrun er nálægt alþjóðaflugvelli leggur Samgöngustofa áherslu á að við fyrirhugað skipulag sé farið að kröfum reglugerðar nr. 75/2016 um kröfur og stjórnsýslumeðferð er varða flugvelli samkvæmt reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 216/2008, en sú reglugerð innleiðir reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 139/2014.
- Tilkynna þarf þessar hindranir til færslu inn á flugleiðsögukort áður og eftir að hindrunin hefur verið reist. Mæligögn vegna hindrana skulu vera með þeirri nákvæmni sem krafist er í reglugerð 772/2010. Tilkynnt skal til Samgöngustofu auk afrits á Isavia ANS og Landhelgisgæslu Íslands.

- Tryggja þarf m.a. viðeigandi merkingar og hindranaljós séu einnig sýnileg með nætursjónaukum (NVG).
- Athygli er vakin á 68. grein laga nr. 60 um loftferðir frá árinu 1998 en þar segir.: *”Samgöngustofu er heimilt að krefjast þess að tálmar utan svæðis sem skipulag tekur yfir, er vegna hæðar mega teljast hættulegir flugumferð, séu fjarlægðir eða merktir.”.*
- Í frummatsskýrslu þarf því að sýna fram á að sú uppsetning vindmylla sem hér um ræðir sé ekki hættuleg flugumferð. Rétt er að benda á að lágmarkshæð loftfara í sjónflugi utan þéttbýlis er 500 fet.

Nánari upplýsingar veitir undirritaður

F. h. Samgöngustofu

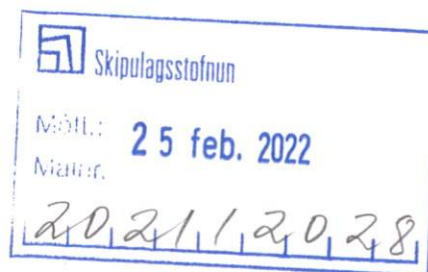
Atle Vivås

Samgöngustofa

UMHVERFIS
STOFNUN

Skipulagsstofnun
b.t. Jóns Ágústis Jónssonar
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 25. febrúar 2022

UST202201-280/A.Þ.

10.05.00

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - matsáætlun - Múli vindorkugarður – Borgarbyggð

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar er barst þann 26. janúar sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda matsáætlun.

Framkvæmdarlýsing

Qair Iceland ehf. (hér eftir nefnt framkvæmdaraðili) áformar að reisa um 78-95 MW vindorkuver innan 3.528 ha svæðis að Hvammi í Borgarbyggð á Vesturlandi og kallast verkefnið Múli. Gert er ráð fyrir að reistar verði 13-17 vindmyllur í einum áfanga. Gert er ráð fyrir að hámarkshæð spaðaenda í efstu stöðu verði um 200 m fyrir ofan jörðu.

Mat á umhverfisáhrifum

Þeir umhverfisþættir sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum af framkvæmdinni og verður fjallað nánar um í umhverfismatsskýrslu eru skv. matsáætluninni jarðminjar, lífríki (þ.m.t. fuglar), menningarminjar, hljóðvist, landslag, ásýnd og samfélag.

Þeir valkostir sem skoðaðir verða varða uppröðun og staðsetningu vindmylla innan skilgreinds þróunarsvæðis.

Umhverfisstofnun hefur farið yfir og metið ofangreinda matsáætlun og telur að í henni séu tilgreindir þeir þættir sem helst munu hafa áhrif vegna framkvæmdarinnar. Þó telur stofnunin vert að neðangreind atriði séu höfð til hliðsjónar við gerð umhverfismatsskýrslu umfram það sem kemur fram í matsáætlun.

Votlendi

Umhverfisstofnun bendir á að á fyrirhuguðu framkvæmdarsvæði er votlendi sem fellur undir a. lið 1. mgr. 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Í matsáætlun kemur fram að dæmi um mótvægisáðgerðir vegna áhrifa á líffræðilegan fjölbreytileika verði m.a. sneitt hjá áhrifum með því að forðast rask á náttúrulegum búsvæðum sem þykja mikilvæg, t.d. votlendis.

Umhverfisstofnun bendir á að í 61. gr. náttúruverndarlaganna er kveðið á um sérstaka vernd þeirra vistkerfa og jarðminja sem taldar eru upp í 1. og 2. mgr. sama ákvæðis. Skv. 3. mgr. ákvæðisins ber að forðast röskun þeirra náttúrufyrirbæra, sem undir greinina falla, nema brýna nauðsyn beri til og ljóst að aðrir kostir séu ekki fyrir hendi. Í greinargerð með frumvarpi til laga um náttúruvernd er með orðalaginu „brýn nauðsyn“ lögð áhersla á að

einungis mjög ríkir hagsmunir geti réttlætt röskun og þá fyrst og fremst brýnir almannahagsmunir.

Umhverfisstofnun bendir á að ef tillagan gerir ráð fyrir röskun á vistkerfi eða jarðminjum sem njóta sérstakrar verndar þurfi að rökstyðja þá ákvörðun og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Mikilvægt er að í umhverfismati komi fram hvaða brýnu almannahagsmunir réttlæti röskun á votlendi, ef framkvæmdin veldur slíkri röskun.

Stofnunin bendir auk þess á að skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, vegna allra framkvæmda sem fela í sér röskun á svæðum sem njóta sérstakrar verndar, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki. Á þetta að tryggja að tekið sé til ítarlegrar skoðunar hvort framangreint skilyrði sé uppfyllt. Við mat á leyfisumsókn ber að veða saman mikilvægi náttúruminjanna sem í húfi eru og hagsmuni af fyrirhugaðri framkvæmd. Við matið skal litið til verndarmarkmiða 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, auk þess sem tekið skal mið af mikilvægi minjanna og sérstöðu í íslensku og alþjóðlegu samhengi, sbr. 3. og 4. mgr. 61. gr. laganna.

Ákveði leyfisveitandi að veita leyfi þrátt fyrir framangreint skal hann, með vísan í 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, rökstyðja þá ákvörðun sérstaklega og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Einnig skal gera grein fyrir fyrirhuguðum mótvægisáðgerðum, sem og mögulegri endurheimt náttúruverðmæta þegar það á við. Þá skal afrit af útgefnu leyfi sent Umhverfisstofnun, sbr. 6. mgr. ákvæðisins.

Birkiskógur

Umhverfisstofnun bendir á að sunnarlega á fyrirhuguðu framkvæmdarsvæði er birkiskógur en samkvæmt skógavefsjá¹ Skógræktarinnar eru birkitrén á bilinu 2-3 m á hæð og krónuþekja er 80%. Stofnunin bendir á að skv. b. lið 1. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 njóta sérstæðir og vistfræðilega mikilvægir birkiskógar og leifar þeirra þar sem eru m.a. gömul tré sérstakrar verndar. Skv. 7. mgr. sömu greinar heldur Skógræktin skrá yfir birkiskóga sem njóta sérstakrar verndar. Umhverfisstofnun bendir framkvæmdaraðila á að fá úr því skorið hjá Skógræktinni hvort um sé að ræða birkiskóg sem fellur undir 61. gr. náttúruverndarlaganna.

Skv. mynd 5.13 er syðsti rannsóknarreiturinn á svæði þar sem áður nefndur birkiskógur vex. Umhverfisstofnun telur jákvætt að það svæði verði metið og bendir á að ef um náttúrulegan birkiskóg sem nýtur sérstakrar verndar skv. 61. gr. náttúruverndarlaga er að ræða gilda um hann 3. mgr, 4. mgr og 5. mgr. 61. greinarinnar.

Enn fremur bendir Umhverfisstofnun á 19. gr. laga um skóga og skógrækt nr. 33/2019 en samkvæmt henni er varanleg eyðing skóga að hluta eða í heild óheimil.

Landslag og ásýnd

Að mati Umhverfisstofnunar er ljóst að framkvæmdin mun hafa veruleg áhrif á ásýnd svæðisins og vera einkennandi í landslagi.

¹ Náttúrulegt birki á Íslandi (arcgis.com)

UMHVERFIS STOFNUN

Í matsáætlun kemur fram að við mat á áhrifum á ásýnd verður stuðst við leiðbeiningar NatureScot um sjónrænt mat á vindmyllum. Lagt er til að rannsóknarsvæðið nái 45 km út frá ystu vindmyllum vindorkugarðsins í allar áttir, líkt og kveðið er á um í áðurnefndum leiðbeiningum fyrir vindmyllur með allt að 200 m langa spaða. Umhverfisstofnun telur afar jákvætt að ætlunin sé að meta svo stórt svæði enda mun að mati stofnunarinnar áhrifa vindmyllanna á landslag og ásýnd gæta mjög víða. Samkvæmt mynd 5.5 í matsáætlun munu t.a.m. 13 vindmyllur vera sjáanlegar frá hluta friðlandsins Geitlandi, frá Arnarvatnsheiði sem er á B-hluta náttúruminjaskrár og frá svæðum sem hafa verið skilgreind sem óbyggð víðerni.

Óbyggð víðerni

Umhverfisstofnun bendir á að í 3. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013, þar sem fjallað er um verndarmarkmið fyrir jarðminjar, vatnasvæði og víðerni, segir í e. lið 1. mgr.: „Til að stuðla að vernd jarðfræðilegrar fjölbreytni landsins og fjölbreytni landslags skal stefnt að því að standa vörð um óbyggð víðerni landsins.“

Óbyggð víðerni eru í náttúruverndarlögum nr. 60/2013 skilgreind sem svæði í óbyggðum sem er að jafnaði a.m.k. 25 km² að stærð, eða þannig að hægt sé að njóta þar einveru og náttúrunnar án truflunar af mannvirkjum eða umferð vélknúinna farartækja, og í a.m.k. 5 km fjarlægð frá mannvirkjum og öðrum tæknilegum ummerkjum, svo sem raflinum, orkuverum, miðlunarlónum og uppbyggðum vegum. Á Íslandi er að finna stóran hluta allra óbyggðra víðerna í Evrópu og því er mikilvægt að stuðlað sé að verndun þeirra.

Umhverfisstofnun bendir á unnin hefur verið skýrsla sem ber heitið *Óbyggð víðerni á Íslandi – greining og kortlagning á landsvísi* sem kom út í október árið 2021.² Skv. korti sem þar er lagt fram má glögg sjá að finna má óbyggð víðerni í námunda við framkvæmdasvæðið, innan 5 km. Umhverfisstofnun telur því að í umhverfismatsskýrslu skuli fjalla um áhrif framkvæmdar á upplifunargildi óbyggðra víðerna á áhrifasvæði framkvæmdar, m.a. ásýnd svæðanna.

Verndarsvæði

Umhverfisstofnun telur að þrátt fyrir að engin verndarsvæði séu innan eiginlegs framkvæmdarsvæðis, sé mikilvægt að metin verði áhrif framkvæmdarinnar á þau verndarsvæði þar sem margar vindmyllur verða sjáanlegar. Skv. mynd 5.15 má gera ráð fyrir að í friðlandinu Geitlandi, vestan við Langjökul, verði 13 vindmyllur sjáanlegar. Einnig má gera ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði sjáanlegur á Arnarvatnsheiði sem er á B-hluta náttúruminjaskrár.

Að mati Umhverfisstofnunar er því mikilvægt að í umhverfismatsskýrslu verði metin áhrif framkvæmdarinnar á verndarsvæði en þau má m.a. sjá á kortasjá Náttúrufræðistofnunar Íslands.³

Vinnubúðir

Fram kemur í matsáætlun að gert verði ráð fyrir að um 100 starfsmenn verði við vinnu á þróunarsvæðinu þegar mest verður. Ekki er gerð grein fyrir vinnubúðum sem hljóta að fylgja slíkum hópi starfsmanna. Umhverfisstofnun bendir á að í umhverfismatsskýrslu er

² https://www.hi.is/sites/default/files/mas/ostmanetal2021_wildernessiceland.pdf

³ <https://natturuminjaskra.ni.is/>

UMHVERFIS STOFNUN

mikilvægt að fjalla um áhrif vinnubúða og hvernig megi lágmarka þau. Einnig bendir stofnunin á að mikilvægt er að fráveitumál samræmist reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólþ.

Olíumengun

Í matsáætlun segir að á rekstartíma gæti verið þörf á olíu til að viðhalda gírkassa vindmyllunnar en þá þyrfti hver vindmylla um 500 lítra af olíu á 5 ára tímabili. Umhverfisstofnun bendir á að fjalla þurfi um hvernig olían verði geymd í umhverfismatsskýrslu en hún skal samræmast reglugerð nr. 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi.

Vegir

Umhverfisstofnun bendir á að við gerð skipulags fyrir framkvæmdarsvæði er varðar vegagerð skal það vera í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 260/2018 um vegi í náttúru Íslands. Í 3. mgr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd segir að við mat á því hvort tilteknir vegir skuli tilgreindir í vegaskrá skv. 1. mgr. skuli sérstaklega líta til þess hvort akstur á þeim sé líklegur til að raska viðkvæmum gróðri, valda jarðvegsrofi, hafa neikvæð áhrif á landslag, víðerni og ásýnd lands eða hafa að öðru leyti í för með sér náttúruspjöll.

Virðingarfyllst,

Agnes Þorkelsdóttir
sérfræðingur

Björn Stefánsson
sérfræðingur

Skipulagsstofnun
bt. Jóns Ágústss Jónssonar
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
skipulag@skipulag.is jonagust@skipulag.is

Dags. 25.02.2022
Tilv. 5618-0-0005
Mál 2018-0096
0.5.1

Með erindi dags. 26. janúar sl. óskaði Skipulagsstofnun eftir umsögn Veðurstofu Íslands um matsáætlun vegna framkvæmdar Qair Iceland ehf. við vindorkugarð að Hvammi í Borgarbyggð (Múli).

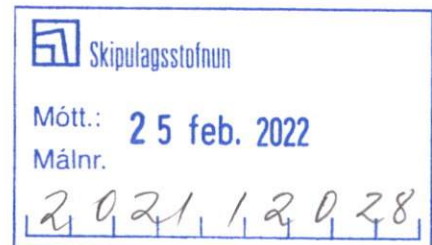
Umsögn Veðurstofunnar er sem hér segir:

Bent skal á að í matsáætluninni er ekkert fjallað um þá náttúruvá sem kann að hafa áhrif á vindorkugarðinn. Má þar sérstaklega nefna illviðri og ísingarhættu.

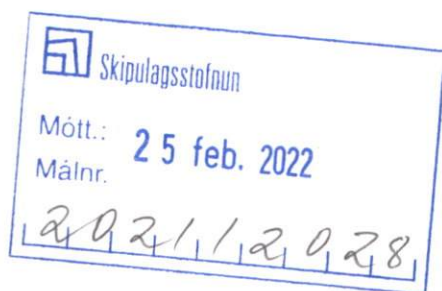
Virðingarfyllst,

Árni Snorrason
forstjóri VÍ

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

LANDSNET

23.02.2022
2022-01-4/0.11.2

Efni: Umsögn Landsnets um matsáætlun fyrir Múla vindorkugarð

Landsneti barst þann 17. febrúar 2022 beiðni um að veita umsögn um matsáætlun fyrir 78-95 MW vindorkugarð á um 3.528 ha svæði að Hvammi í Borgarbyggð á Vesturlandi. Umsögnin óskast send Skipulagsstofnun fyrir 25.02.2022.

Hlutverk Landsnets er með lögum nr. 65/2003 að annast flutning raforku og kerfisstjórnun. Í umsögn Landsnets er fyrst og fremst tekin afstaða til málefna sem snúa að því.

Landsnet tekur undir og ítrekar mikilvægi þess að samráð verði haft við fyrirtækið um tengimöguleika og að fjallað verði um það frummatsskýrslu. Landsnet leggur á það mikla áherslu að greining á mögulegum tengingum við flutningskerfið, og útfærslum þar á, fari fram í samráði við Landsnet, eins og lýst er í skilmálum fyrirtækisins um tæknilegar kröfur til vinnslueiningar, sbr. 7. kafla netmála Landsnets D1.^[1] Brynt er að huga sérstaklega að því að tengimöguleikar falli að framtíðarhugmyndum Landsnets um uppbyggingu flutningskerfisins á svæðinu. Enn fremur þarf að kanna sérstaklega hvort mögulegar jarðstrengslagnir frá vindorkuverinu að tengipunkti við flutningskerfið hafi áhrif á afhendingargæði raforku.

Landsnet mun óska eftir niðurstöðum kerfisgreininga framkvæmdaraðila á áhrifum fyrirhugaðs vindorkuvers á rekstur flutningskerfisins og ef þurfa þykir óska eftir frekari gögnum og greiningum frá framkvæmdaraðila.

Leyfi Landsnets þarf vegna tenginga við flutningskerfi fyrirtækisins. Einnig þarf leyfi Landsnets vegna vinnu nálægt flutningsvirki í rekstri.

Virðingarfyllt

Einar S. Einarsson
framkvæmdastjóri Stjórnunarviðs

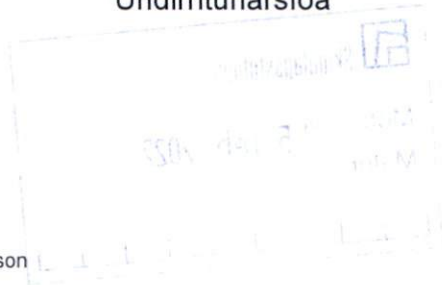
^[1] <https://www.landsnet.is/vidskipti/vidskipti/vidskiptaumhverfi/netmalar/skilmalar-um-taeknilegar-krofur-til-vinnslueininga-d1/>

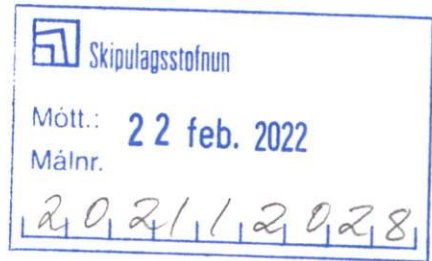
Undirritunarsíða

Einar Snorri Einarsson

Undirritað af:
Einar Snorri Einarsson
3101723759
Dags: 24.02.2022
Tími: 16:02:16
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5571a191-
9611-428d-8aac-
e14cf62bd27a

Skipulagsstofnun
Sent á skipulag@skipulag.is og jonagust@skipulag.is.

22. febrúar 2022

Múli vindorkugarður Matsáætlun- Umsögn heilbrigðiseftirlits

Vísað er í tölvubréf Skipulagsstofnunar dagsett 26. janúar 2022 þar sem óskað er umsagnar Heilbrigðiseftirlits Vesturlands um matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar skv. 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Matsáætlunin er unnin af Eflu fyrir Qair Iceland ehf. sem áformar að reisa 78-95MW vindorkugarð innan 3.528 ha svæðis að Hvammi í Borgarbyggð. Undirritaður óskaði eftir því að fá kynningu á framkvæmdinni og fór sú kynning fram þann 18. febrúar sl. Heilbrigðiseftirlit Vesturlands gerir í framhaldi eftirfarandi athugasemdir við tillögu að matsáætlun framkvæmdarinnar.

2.2.1 Landskipulag og rammaáætlun

Mikilvægt er að staðsetning vindorkuvera taki mið af gildandi landskipulagsstefnu um staðsetningu vindorkuvera og sé í samræmi við lög um verndar- og orkunýtingaráætlun.

2.2.3 Aðalskipulag

Framkvæmdin er ekki í samræmi við Aðalskipulagi Borgarbyggðar og myndi framkvæmdin kalla á breytingu á því.

4.12 Leyfi sem framkvæmdin er háð

- Námur sem nýttar eru til vegagerðar þurfa að hafa starfsleyfi heilbrigðiseftirlits skv. reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit.
 - Þá kunna olíutankar á svæðinu að þurfa starfsleyfi skv. reglugerð nr. 880/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi í landi, ef þeir eru yfir 10 þúsund lítrar.
 - Starfsmannabúðir eru starfsleyfisskyldar skv. reglugerð um hollustuhætti nr. 941/2002 með síðari breytingum.
- Þá ætti að gera grein fyrir vatnsöflun á svæðinu og fráveitum þar sem við á.

5.3 Lífríki

Heilbrigðiseftirlitið gerir ekki athugasemdir við aðferðafræðina en telur að jafnframt ætti að greina rask á náttúrulegum birkiskógum og votlendi sem fer undir framkvæmdina ef það á við. Þó svo að þessi svæði séu utan við skilgreiningu verndarsvæða ætti að skoða hvort þau hafi einhverja sérstöðu.

Vindmyllur hafa sums staðar haft veruleg neikvæð áhrif á fuglalíf. Á kynningarfundinum kom fram að unnt sé að auka sýnileika spaðanna t.d. með því að mála þá svarta, að sama skapi myndi sú aðgerð geta haft neikvæð áhrif á upplifun ferðamanna af náttúru.

Skoða þarf sérstaklega áhrif á sjaldgæfa fugla s.s. arnarstofninn sem samanstendur af fáum pörum. Fjöldi fugla sem getur orðið fyrir áhrifum getur verið afstæður.

5.5. Hljóðvist

Heilbrigðiseftirlitið telur að þó svo að unnt verði að halda hljóðvist innan við reglugerðarmörk s.s. nálægri byggð þá geti hávaði eða hljóð frá vindmyllum valdið ónæði. Þannig getur stöðugur niður

sem mælist innan við meðaltalsmörk fyrir heilan sólarhring haft neikvæð áhrif á líðan og heilsu fólks. Fyrir íbúa og gesti getur þetta munað því að vera í þögn og að vera ekki lengur í þögn. Það kom fram á kynningarfundinum að unnt verði að stýra vindmyllum þannig að þeim sé snúið eða slökkt sé á ákveðnum vindmyllum við vissar aðstæður þannig að hljóðvist sé skipulögð. Heilbrigðiseftirlitið telur engu að síður að það geti verið mikil áskorun að ná sátt um þessi mál.

5.6 Landslag og ásýnd

Staðarval framkvæmdar er á svæði sem er að mestu óraskað og má skilgreina sem óbyggð víðerni. Slík svæði eru að verða æ sjaldgæfari í heiminum og má reikna með að virði slíkra svæði muni aukast mikið í framtíðinni. Í umhverfismatsskýrslu ætti að fjalla verðmæti víðerna með tilliti til þess að manngera þau.

Lokaorð

Heilbrigðiseftirlitið telur að matsáætlunin sé vönduð og metnaðarfull og að tekið sé á flestum þáttum sem þörf er á að skoða. Það kemur þó nokkuð á óvart hvað verkefnið virðist langt komið í ljósi þess að ekki liggur fyrir hvort framkvæmdin verði heimiluð.

Undirritaður telur ekki útilokað að vindmyllur geti haft neikvæð áhrif á virði nálægs lands og fasteigna vegna sjónrænna áhrifa og vegna breytinga á hljóðstigi. Kanna ætti í umhverfismati viðhorf íbúa á svæðinu og ferðapjónustuaðila til vindorkugarðs á þessum stað.

Virðingarfyllt,

Þorsteinn Narfason
framkvæmdastjóri.

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 REYKJAVÍK

Reykjavík, 4. mars 2022
Tilvísun: OS2022010126/22.2
Verknúmer: 1384010

Efni: Umsögn Orkustofnunar um matsáætlun vindorkugarðsins Múla í Borgarbyggð

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar, dagsettu þann 26. janúar sl., þar sem óskað var umsagnar Orkustofnunar um matsáætlun fyrir vindorkugarð í Múla, Borgarbyggð, í samræmi 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Óskað var eftir athugasemdum eigi síðar en þann 25. febrúar 2022, en frestur var framlengdur að beiðni Orkustofnunar til 4. mars 2022.

Samkvæmt fyrrgreindum lagaákvæðum er þess óskað að Orkustofnun gefi umsögn um það, eftir því sem við á, hvort Orkustofnun hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar, út frá starfssviði stofnunarinnar, svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismat og framsetningu umhverfismatskýrslu. Einnig, ef á skortir, hvaða atriðum Orkustofnun telur að gera þurfi frekari skil eða hafa sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Leyfisveitendur skulu í umsögn sinni gera grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði þeirra og framkvæmdin er háð.

Samkvæmt 4. gr. raforkulaga, nr. 65/2003, þarf leyfi Orkustofnunar til að reisa og reka raforkuver og afmarkar framangreint lagaákvæði stjórnsýslulega aðkomu Orkustofnunar að umræddri framkvæmd á síðari stígum.

Sérfræðingar Orkustofnunar hafa farið yfir ofangreinda matsáætlun fyrir vindorkugarðinn Múla í Borgarbyggð og hefur stofnunin eftirfarandi athugasemdir:

Í matsáætluninni kemur fram að gert sé ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði á bilinu 13-17 alls, og að vindorkugarðurinn komi til með að vera 78-95 MW.

Fyrirhuguð framkvæmd hefur verið verið tilkynnt til Orkustofnunar í 4. áfanga rammaáætlunar (R4339A-Múli), og í þeim gögnum sem fylgdu umsókn þeirri er tekið fram að vindmyllur verði í heildina alls 13 talsins, með áætlað afl 72,8 MW, með hámarksafli 95 MW.

Orkustofnun vill benda á að nauðsynlegt sé að samræma þessar upplýsingar, á hvorn veginn sem það verður, þ.e. breyta upplýsingum í umsókn til rammaáætlunar, eða breyta upplýsingum í umræddri skýrslu matsáætlunar til Skipulagsstofnunar. Orkustofnun bendir á að komi til þess að umræddur virkjunarkostur fari í gegnum rammaáætlun, verða þær upplýsingar um fjölda vindmylla sem fylgdu umsókninni bindandi á stigi umhverfismats framkvæmda og áætlana.

Orkustofnun bendir á að umsögn þessi, sem stofnunin veitir Skipulagstofnun, er af því tagi að ekki felist í henni vanhæfi stofnunarinnar til að taka afstöðu til umsóknar vegna leyfisveitingastofnunarinnar á síðari stigum.

Virðingarfyllt,
f.h. orkumálastjóra

Sylvía Rákel Guðjónsdóttir
verkefnisstjóri

Harpa Þórunn Pétursdóttir
lögfræðingur

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

 Skipulagsstofnun	JA
Mótt.: 14 mars 2022	
Málnr.	
2021/2028	

11. mars 2022
2109080/DG

Efni: Múli vindorkugarður – Matsáætlun – beiðni um umsögn

Borgarbyggð hefur borist beiðni um umsögn í samræmi við 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 frá Skipulagsstofnun vegna matsáætlunar vegna vindorkugarðs Múla í landi Hvamms L134812.

Í erindinu kemur fram að í umsögninni þarf eftir því sem við á að koma fram hvort Borgarbyggð hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar, út frá sínu starfssviði, svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismati og framsetningu umhverfismatskýrslu. Einnig, ef á skortir, hvaða atriðum umsagnaraðili telur að gera þurfi frekari skil eða hafa sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Leyfisveitendur skulu í umsögn sinni gera grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði þeirra og framkvæmdin er háð.

Sveitarfélagið lagði málið fyrir skipulags- og byggingarnefnd á fundi nr. 35 þann 7. mars 2022 þar sem bókað var:

„Skipulags- og byggingarnefnd telur að nokkuð vel sé gert grein fyrir fjölmörgu þáttum framkvæmdarinnar sem horfa þurfi til við umhverfismatið sem og gagna sem afla þarf og úrvinnslu þeirra. Borgarbyggð vill þó benda á nokkur atriði sem sveitarfélagið telur skipta máli varðandi matið.

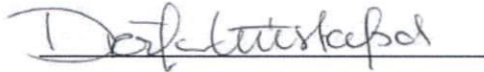
- Í kafla 2.2.3 Aðalskipulag, er umfjöllun um skilgreiningar og skilmála í aðalskipulagi er viðkoma áætlaðri framkvæmd við uppsetningu og rekstur vindorkuvers í landi Hvamms.
 - Borgarbyggð bendir á að í gildandi aðalskipulagi er afmörkuð hverfisvernd – birkiskógar og kjarr, neðan 200 m h.y.s. í hlíðum Hvammsmúla og einnig er hverfisvernd – flóar innan svæðis sem skilgreint er sem þróunarsvæði.
- Í umfjöllun í kafla 5.7 Samfélagsleg áhrif kemur fram að lagt verði mat á áhrif framkvæmdarinnar, áhrif á ferðaþjónustu og útivist.
 - Borgarbyggð leggur áherslu á að samráð sé haft við íbúa á svæðinu og aðra hagsmunaaðila sem mögulega geta orðið fyrir áhrifum vegna framkvæmdarinnar s.s. sumarhúsa eigendur og landeigendur sem ekki eiga lögheimili á svæðinu.
- Í kafla 4.8 kemur fram að gert sé ráð fyrir að allt að 100 starfsmenn verði við vinnu á framkvæmdatíma.
 - Gera þarf grein fyrir vinnubúðum eða dvalarstað þessara starfsmanna.

Varðandi framkvæmd og rekstur vindorkuvers í Borgarbyggð þá þarf að koma til breyting á aðalskipulagi þar sem landnotkun, starfsemi og umfang er skilgreint sem og deiliskipulag fyrir svæðið. Sveitarstjórn Borgarbyggðar annast gerð skipulagsáætlana.

Borgarbyggð bendir einnig á að ekki liggi fyrir stefna Borgarbyggðar hvað varðar vindorkuver í sveitarfélaginu í gildandi aðalskipulagi Borgarbyggðar, en í fyrirhugaðri endurskoðun verður unnin stefnumótun um nýtingu vindorku í samvinnu við íbúa sveitarfélagsins.

Sækja þarf um framkvæmdaleyfi, byggingarleyfi og stöðuleyfi hjá Borgarbyggð.

Virðingarfyllt,

Skipulagsfulltrúi Borgarbyggðar

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

11. mars 2022
2109080/DG

Efni: Múli vindorkugarður – Matsáætlun – beiðni um umsögn

Borgarbyggð hefur borist beiðni um umsögn í samræmi við 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 frá Skipulagsstofnun vegna matsáætlunar vegna vindorkugarðs Múla í landi Hvamms L134812.

Í erindinu kemur fram að í umsögninni þarf eftir því sem við á að koma fram hvort Borgarbyggð hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar, út frá sínu starfssviði, svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismati og framsetningu umhverfismatsskýrslu. Einnig, ef á skortir, hvaða atriðum umsagnaraðili telur að gera þurfi frekari skil eða hafa sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Leyfisveitendur skulu í umsögn sinni gera grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði þeirra og framkvæmdin er háð.

Sveitarfélagið lagði málið fyrir skipulags- og byggingarnefnd á fundi nr. 35 þann 7. mars 2022 þar sem bókað var:

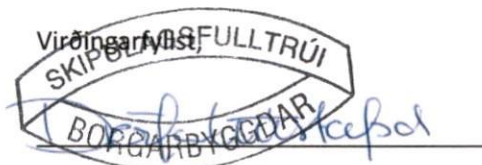
„Skipulags- og byggingarnefnd telur að nokkuð vel sé gert grein fyrir fjölmörgu þáttum framkvæmdarinnar sem horfa þurfi til við umhverfismatið sem og gagna sem afla þarf og úrvinnslu þeirra. Borgarbyggð vill þó benda á nokkur atriði sem sveitarfélagið telur skipta máli varðandi matið.

- Í kafla 2.2.3 Aðalskipulag, er umfjöllun um skilgreiningar og skilmála í aðalskipulagi er viðkoma áætlaðri framkvæmd við uppsetningu og rekstur vindorkuvers í landi Hvamms.
 - Borgarbyggð bendir á að í gildandi aðalskipulagi er afmörkuð hverfisvernd – birkiskógar og kjarr, neðan 200 m h.y.s. í hlíðum Hvammsmúla og einnig er hverfisvernd – flóar innan svæðis sem skilgreint er sem þróunarsvæði.
- Í umfjöllun í kafla 5.7 Samfélagsleg áhrif kemur fram að lagt verði mat á áhrif framkvæmdarinnar, áhrif á ferðaþjónustu og útivist.
 - Borgarbyggð leggur áherslu á að samráð sé haft við íbúa á svæðinu og aðra hagsmunaaðila sem mögulega geta orðið fyrir áhrifum vegna framkvæmdarinnar s.s. sumarhúsaeigendur og landeigendur sem ekki eiga lögheimili á svæðinu.
- Í kafla 4.8 kemur fram að gert sé ráð fyrir að allt að 100 starfsmenn verði við vinnu á framkvæmdatíma.
 - Gera þarf grein fyrir vinnubúðum eða dvalarstað þessara starfsmanna.

Varðandi framkvæmd og rekstur vindorkuvers í Borgarbyggð þá þarf að koma til breyting á aðalskipulagi þar sem landnotkun, starfsemi og umfang er skilgreint sem og deiliskipulag fyrir svæðið. Sveitarstjórn Borgarbyggðar annast gerð skipulagsáætlana.

Borgarbyggð bendir einnig á að ekki liggi fyrir stefna Borgarbyggðar hvað varðar vindorkuver í sveitarfélaginu í gildandi aðalskipulagi Borgarbyggðar, en í fyrirhugaðri endurskoðun verður unnin stefnumótun um nýtingu vindorku í samvinnu við íbúa sveitarfélagsins.

Sækja þarf um framkvæmdaleyfi, byggingarleyfi og stöðuleyfi hjá Borgarbyggð.

Skipulagsfulltrúi Borgarbyggðar

Skipulagsstofnun
b.t. Jóns Ágúst Jónssonar
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 25. febrúar 2022
Tilvísun: 202201-0075
SS/LA/OKV/BK/KHS

Efni: Umsögn um matsáætlun vindorkugarðs við Múla í Norðurárdal

Vísað er til tölvupósts frá Skipulagsstofnun, dags. 26. janúar 2022, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um matsáætlun fyrir vindorkugarð í Múla í Borgarbyggð.

Náttúrufræðistofnun Íslands hefur farið yfir matsáætlunina og telur að í henni sé komið inn á þá þætti sem þarf að fjalla um í frummatsskýrslu og vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri:

Náttúrufræðistofnun hefur með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar áður bent á að í flestum tilvikum þegar um er að ræða vindorkugarða þá er líklegt að áhrif þeirra á náttúruferla verði mest á landslag og fuglalíf þar undir m.a. jarðminjar, búsvæði og farleiðir fugla allt eftir stærð og staðsetningu vindorkugarðanna.

Framkvæmdasvæði og framkvæmdalýsing

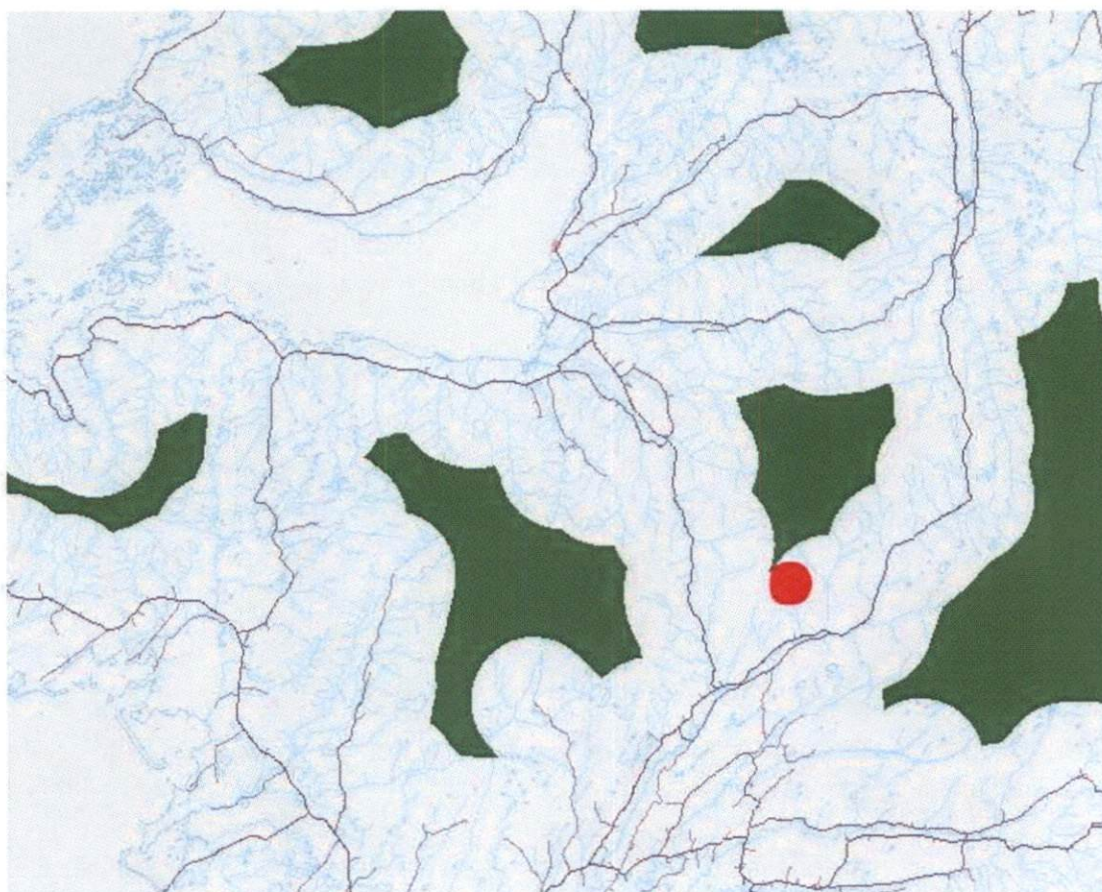
Fyrirhugað framkvæmdasvæði er skilgreint sem landbúnaðarsvæði, frístundabyggð og óbyggt land í gildandi aðalskipulagi Borgarbyggðar 2010-2022. Ekkert deiliskipulag er í gildi fyrir svæðið. Mikilvægt er að sýnt sé á korti staðsetning býla og frístundahúsa og annarra innviða því tengt þ.m.t. göngustígar ef einhverjir eru þannig að hægt sé að leggja mat á t.d. áhrif á útivist og ásýnd frá þeim sjónarhól.

Ekki kemur fram í matsáætlun hvert áætlað magn nýrra vega og vegslóða er innan framkvæmdasvæðisins verður. Miðað við að áætluð lögn jarðstrengja er um 12 km má reikna með að lengd vega og vegslóða verði a.m.k. 12 km og einnig kemur fram að vegir verða 4,5 m breiðir. Út frá þessu er ljóst að vegir í tengslum við vindorkugarðinn munu hafa mikil áhrif á umhverfið og gróðurþekju.

Vegna eðlis og umfangs mun áætluð framkvæmd fela í sér mikla breytingu á notkun og ásýnd svæðisins og tölverðu raski á lítt snortinni náttúru og því mikilvægt að greinargott mat fari fram á umhverfisáhrifum innan framkvæmdasvæðis og á stærra áhrifasvæði.

Meðfylgjandi kort Náttúrufræðistofnunar sýnir óbyggð víðerni samkvæmt skilgreiningu Náttúruverndarlaga. Vindorkugarðurinn Múli (merktur með rauðu) myndi skerða þessi víðerni enn frekar en nú er.

Aðferðafræði við mat á umhverfisáhrifum

Matsáætlunin og aðferðafræði við einstaka rannsóknarþætti og endanlegt mat á áhrifum byggist að stórum hluta á erlendum fyrirmyndum, sérstaklega er varðar líffræðilega fjölbreytni. Til dæmis er stuðst við svokallaðan frammistöðustaðal 6 (PS6) sem Alþjóðalánastofnunin (International Finance Corporation) hefur útfært fyrir fjármálastofnanir, fyrirtæki og aðra aðila sem standa í stórfelldum framkvæmdum. Staðallinn fjallar sérstaklega um líffræðilega fjölbreytni, náttúrulegt umhverfi og náttúruauðlindir. Ekki er enn komin hefð fyrir notkun þessa staðals hérlendis og þar af leiðandi getur reynst erfitt að meta notkun hans í samhengi þess matskerfis sem er innleitt í íslenskt regluverk um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda. Sé búist við aukningu í notkun slíkrar aðferðafræði, væri æskilegt að Skipulagsstofnun eða annar opinber aðili myndi útfæra leiðbeiningar um notkun þeirra hér á landi.

Verðugt verkefni er að samræma þessa aðferðafræði og hugtakanotkun henni tengdri við núgildandi umhverfi regluverks, stjórnsýslu og faglegrar umfjöllunar hérlendis og að

sjálfsögðu uppfæra og bæta hið síðarnefnda eins og hæfir. Meðal annars þarf að greina hvernig slík aðferðafræði samræmist alþjóðlegum skuldbindingum Íslands er varða líffræðilega fjölbreytni svo sem á vettvangi Samnings Sameinuðu Þjóðanna (Convention on Biological Diversity) og Bernarsamningsins. Náttúrufræðistofnun mælist til að íslensk stjórnvöld taki þetta til skoðunar.

Fram kemur í kafla 5.8 að stefnt sé að því að meta samlegðaráhrif við önnur áform um vindorkugarða á nálægum svæðum t.d. á Grjóthálsi og í landi Króks. Þetta er mjög mikilvægt að mati Náttúrufræðistofnunar, sérstaklega með tilliti til áhrifa á fuglalíf og ásyndar.

Jarðminjar

Umfjöllun um jarðminjar í matsáætlun er mjög takmörkuð og ekki útskýrt nákvæmlega hver viðfangsefni jarðfræðinga verða við mat á áhrifum framkvæmdar á jarðminjar. Náttúrufræðistofnun vill benda á eftirfarandi um jarðfræði Baulusvæðisins:

Innan svæðisins eru fjöldi bergganga og misgengja sem er nokkuð algengt að finnist í gamla berggrunninum. Ekkert nákvæmt jarðfræðikort er til af svæðinu og því þörf á frekari rannsóknum. Í norðan við fyrirhugaðan vindorkugarð eru bergmyndanir eftir forna megineldstöð, Reykjadalseldstöðin, kennd við Reykjadal í Dölum. Hún var virk fyrir um 4,5-6 millj. árum.

Jarðfræðin á svæðinu er afar flókin og eru Baula og Litla Baula taldar tilheyrja þessari eldstöð.

Baula hefur verið aldursgreind 3,5 millj. ára, því töluvert yngri en Reykjadalseldstöðin. Haukur Jóhannesson jarðfræðingur telur að Baula sé eftirhreytur eldstöðvarinnar. Skiptar skoðanir eru á því hvort að Baula sé hraungúll sem myndaðist í troðgosi, að öllum líkindum undir jökli vegna stuðlabergsins. Aðrir telja að Baula sé bergeitill sem myndaðist vegna grunns kvikuinnskots líparíts í fornan hraunlagastafla svæðisins. Talið er að Litla-Baula hafa myndast í sama gosi, suðvestur hlíð hennar er einnig úr líparíti nema þá hafi kvikan komist á yfirborð, jafnvel gos undir jökli.

Baula er formfagurt fjall sem setur mikinn svip á landslagið í Borgarfirði og í Dölum. Hún er ljós að lit vegna líparíts. Hlíðar Baulu eru afar skriðurunnar, smáflögótt berg eða grófkubbótt stórgrýti. Ákaflega fallett stuðlað berg er í vestur hlíð fjallsins

Nokkuð er um fossa í Litluá vestan við Hvammsmúla. Fossar njóta verndar samkvæmt 61 gr. náttúruverndarlaga, en ekki hefur verið lagt mat á verndargildi þeirra sérstaklega og er þörf á því.

Mikilvægt er að taka fram að ásynd og nánasta umhverfi stórra jarðmyndana eins og Baulu hefur einnig áhrif á verndargildi hennar og taka þarf tillit til þess í umhverfismatinu þótt ekki sé hætta á eiginlegu jarðraski. Sama á við um jarðminjar sem setja svip á umhverfið eins og bergganga og fossa.

Gróðurfar og vistgerðir

Á svæðinu er eitthvað um hallamýrar í hlíðum en helst ber að nefna mýrar í Fossaskarði norðan Litlu Baulu og mýrar á hábungu Hvammsmúla. Að mestu leyti er um að ræða starungsmýrar en mögulega gulstararflóa og fleiri mýravistgerðir. Mýrlendið er ekki samfelld og engin vötn finnast í því en um er að ræða vistgerðir með hátt verndargildi. Kaldavermsl eru á svæðinu. Þá eru áhrif landbúnaðar lítil og engin framræsla verið reynd á mýrunum.

Náttúrulegt birkikjarr vex í hlíðum Hvammsmúla og teygir sig inn dalinn með Litluá að vestan og Sanddalsá að austan. Líklega er rétt það sem tiltekið er í matsskýrslu að þar sé um kjarrskógavist og lyngskógavist að ræða þótt ekki sé hægt að útiloka blómskógavist. Allar vistgerðirnar þrjár hafa þó hátt verndargildi í frummati og endurmati Náttúrufræðistofnunar Íslands. Samkvæmt landupplýsingaþekju NÍ er ekki að finna æðplöntutegundir á valista á þessu svæði en nokkuð sjaldgæfar tegundir hafa fundist t.d. jöklasóley.

Gert er ráð fyrir tveimur vettvangsferðum, 2022 og 2023. Í þeirri fyrri liggur fyrir að mæla háplöntur og lágplöntur á 50x50 cm mælireitum og verða gögnin notuð við að flokka viðkomandi mælireit til vistgerða. Mælingar á smáreitum taka tímann sinn og því er líklegt að þessi mæligögn ættu að svara annars konar spurningum í úttektinni en einungis að flokka til vistgerða. Áhugavert væri að sjá niðurstöður sambærilegra úttekta til að meta gagnsemi aðferðarinnar. Í seinni ferðinni er áhersla lögð á úttekt á vindmyllustæðum. Markmið úttektar fyrra árið ætti því að vera að fá góða gróðurfarslega mynd af heildarframkvæmdasvæðinu.

Á mynd 5.13 eru rannsóknarreitir sýndir á korti sem “staðsetningar þar sem gróðurfar verður rannsakað”. Framkvæmdasvæðið er þó mun stærra og Náttúrufræðistofnun telur sérkennilegt að engir rannsóknareitir séu vestan Litluár. Einnig er einungis gert ráð fyrir einum rannsóknarreit í birkikjarri, sem hefur hátt verndargildi sem er of lítið að mati Náttúrufræðistofnunar. Þá er óljóst hver tilgangur rannsóknareitanna er, þar sem ekkert er minnst á þá í aðferðafræðinni.

Fuglalíf

Lýsingar á fuglaathugunum eru ítarlegar og Náttúrufræðistofnun telur að áætlaðar athuganir ættu að ná fram ágætis mati á fuglalífi svæðisins. Svæðið telst ekki mikilvægt fuglasvæði en þó er líklegt á svo ósnortnu svæði að mófuglalíf geti verið fjölbreytt og auk þess eins og fram kemur í matsáætlun er þekkt fálfkaóðal innan framkvæmdasvæðis. Smyrill og hrafn eru einnig líklegir varpfuglar og þá hafa athuganir sýnt að umferð hafarna um Norðurárdal er töluverð. Ferðir ránfugla um svæðið eru ekki bundnar við varptíma eða hefðbundinn fartíma. Þar sem ránfuglar eru sérstaklega viðkvæmir fyrir áflugi á vindmyllur er mjög mikilvægt að kortleggja ferðir þeirra vandlega um áætlað framkvæmdasvæði. Sett hafa verið senditæki á 6-11 hafarnarunga undanfarin þrjú ár (2019-2021), m.a. með stuðningi framkvæmdaðila. Ætlunin er að halda þessu áfram a.m.k í tvö ár, svo fyllri mynd mun fást af ferðum arna um þetta svæði á komandi árum. Virkni sendanna er minnst yfir háveturinn vegna þess að þeir ganga fyrir sólarraflöðum en á þeim tíma hefur borið töluvert á örnunum í Norðurárdal.

Sérkennilegt er að einungis eigi að nota ratsjarmælingar yfir 8 mánaða tímabil og mælt með að þær nái yfir allt árið og best væri ef hægt væri að fá tveggja ára mælingaröð. Þannig minnka líkur á að óvenjulegt árferði hafi áhrif á niðurstöðurnar. Ekki kemur fram hvar áætlað sé að staðsetja ratsjána. Landslag er mjög hæðótt og því skiptir máli að ratsjá sé

staðsett þannig að hún nái yfir sem stærst flugsvæði án truflana. Mögulega þarf að velja fleiri en einn stað fyrir ratsjarmælingar.

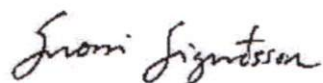
Ásýnd og landslag

Vegna nálægðar áætlaðs framkvæmdasvæðis við íbúasvæði, útivistarsvæði og þjóðveg er ljóst að ásýndaráhrif verða umtalsverð og hafa áhrif á marga sem dvelja eða fara um svæðið.

Athygli vekur að flestir myndatökustaðir sem notast skal við eru frekar fjarri framkvæmdasvæðinu. Eðlilegt væri að leggja mat á ásýnd frá helstu stöðum í næsta nágrenni s.s. býlum, frístundahúsum, veiðistöðum við Norðurá, af Holtavörðuheidi og frá þjóðveginum. Þá ætti að horfa til þess að setja ásýndaráhrif í samhengi við mikilvæg kennileiti og hvernig útsýni að þeim verður fyrir áhrifum. Þar er Baula sérstaklega mikilvæg en einnig önnur fjöll í umhverfinu. Til dæmis er sérkennilegt að ekki sé myndatökustaður við þjóðveginn skammt austan við áætlað framkvæmdasvæði, t.d. austan við Krók eða Sveinatungu. Einnig vantar myndatökustað af toppi eða úr hlíðum Baulu eða Litlu Baulu sem bæði eru vinsæl hjá fjallgöngufólki sem og önnur nálæg fjöll eins og Hraunsnefsöxl og Grjótháls. Miðað við frumathugun á sýnileika vindmylla eins og framsett er á mynd 5.15 er ljóst að þær munu sjást mjög víða að úr mikilli fjarlægð sérstaklega úr austri og suðri. Bæta ætti við myndatökustöðum frá völdum stöðum úr slíkri fjarlægð t.d. vinsælum útivistarsvæðum til að sýna myndrænt hvernig þau ásýndaráhrif gætu orðið.

Náttúrufræðistofnun áskilur sér rétt á frekari athugasemdum á síðari stigum.

Virðingarfyllt,

Snorri Sigurðsson
Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs

Vindorkugarður í Hvammsmúla

Athugasemdir frá eigendum Brautarlækjar, frístundahúss í landi Króks í Norðurárdal.

Það vakti undrun okkar þegar okkur bárust þær fregnir í vikunni að uppi væru enn ein áformin um vindmyllugarð í nágrenni við Brautarlæk, frístundahúsið okkar sem er staðsett í Krókslandi. Ef öll þessi áform ganga eftir erum við nánast orðin umkringv vindmyllum. Hér erum við að vísa til áforma um vindmyllugarða á Grjóthálsi ofan við Hafþórsstaði, við Sýrdalsborgir í landi Króks og nú síðast vindmyllugarðs eftir endilöngum Hvammsmúlanum. Okkur þykir satt best að segja þessi þróun ógnvænleg þar sem erlend einkafyrirtæki seilast eftir aðstöðu víða um landið til að setja niður risastór orkuver með tilheyrandi umhvefisspjöllum og skaða fyrir íslenskt samfélag.

Hið fyrsta sem kemur upp í huga okkur við lestur matsáætlunar vegna Múla vindorkugarðs er óhjákvæmilegt fjárhagslegt tap okkar sem eigendur frístundahúss sem er staðsett beint á móti Hvammsmúla 5 – 700 m neðan við bæinn Krók, innan þess svæðis sem er merkt sem jaðarsvæði framkvæmdanna. Megin aðdráttarafl hússins okkar er einstaklega falleg sýn til Baulufjallanna, inn Sanddal og áfram upp á heiði þar sem Snjófjöllinn og Tröllakirkjan gleðja augað í fjarskanum. Frá þeim stað sem húsið okkar er staðsett munu vindmyllurnar verða yfirgnæfandi í landslaginu og sennilega verða þær allar með tölu sýnilegar út um stofugluggan hjá okkur. Við höfum nú þegar lagt umtalsverða fjármuni og vinnu í að byggja upp aðstöðu okkar á þessu svæði og erum með á teikniborðinu áform um að bæta aðstöðuna enn frekar. Við sjáum ekki annað en að forsendur fyrir áframhaldandi uppbyggingu á bleðlinum okkar séu brostnar verði vindmyllurnar reistar á Hvammsmúla. Við sjáum ekki annað en að eign okkar verði svo gott sem verðlaus. Enginn heilvita maður kaupir frístundahús á landspildu þar sem það helsta sem grípur augað í landslaginu eru 200 metra háar vindmyllur.

Til viðbótar neikvæðum sjónrænum áhrifum vindmyllugarðsins fyrir okkur höfum við áhyggjur af hljóðrænum áhrifum garðsins. Við höfum litla trú á því að hljóðvistin verði boðleg í Brautarlæk og öðrum nálægum bústöðum með hringsnúandi spaða sem eru 110 – 170 m að þvermáli í næsta nágrenni.

Norðurárdalurinn í heild sinni er þekkt náttúruperla sem gefur möguleika á uppbyggingu ferðaþjónustu í dalnum. Í landi þar sem ferðaþjónusta er orðin jafn efnahagslega mikilvæg og raun ber vitni þykir okkur mikið dómgreindarleysi að setja niður heilan vindmyllugarð sem verður sýnilegur öllum þeim sem um þjóðveg eitt aka. Það myndi valda óbætanlegum skaða á ímynd dalsins sem ferðaþjónustusvæðis. Nú þegar hafa nokkrir aðilar lagt út í fjárfestingar á sviði ferðaþjónustu í dalnum og hætta er á að þeir aðilar beri skaða af þessum áformum. Við veltum fyrir okkur hvort ekki sé verið að fórna meiri hagsmunum fyrir minni verði af þessum áformum. Ferðamannaíðnaðurinn veitir mun fleirum atvinnu en vindmyllugarðurinn. Hvað framdalinn varðar eiga sömu rök við og við okkar litla landbleðil við Krók. Hafí jarðaeigendur í framdalnum hug á að byggja upp ferðaþjónustutengda starfsemi á jörðum sínum þá hljóta forsendur til slíks vera brostnar með vindmyllugarðinum. Þetta á sérstaklega við um jarðirnar í næsta nágrenni við vindmyllurnar, Krók, Háreksstaði, Hól, Sveinatungu og jarðirnar inni í Sanddal.

Við höfum haft mikla ánægju af því að fylgjast með fuglalífinu þarna í framdalnum og erum smeyk um að það bíði skaða af. Bæði vegna hljóðmengunar frá vindmyllunum og að flugleiðir þeirra verði skertar.

Eftir að hafa lesið matsáætlun unna af Eflu verkfræðistofu fyrir Qair Iceland erum við fullkomlega sannfærð um að Múli - vindorkugarður er vanhugsuð framkvæmd. Okkur er sérstaklega brugðið vegna þess að eftir að hafa kynnt okkur þessi virkjanamál sjáum við ekki betur en að erlend stórfyrirtæki vaði yfir landið eins og logi yfir akur í leit að tækifærum til að hagnast á auðlindum landsins. Í þessu tilviki vindorkunni. Er það virkilega þannig að hætta sé á að stjórnvöld þessa lands ætli að láta hjá líða að sníða regluverk sem girðir fyrir þessa vitleysu. Brunnurinn verður ekki byrgður eftir á.

Í ljósi þessa lýsum við, eigendur Brautarlækjar, okkur eindregna andstæðinga þessara framkvæmda og förum fram á að fallið verði frá áformum um vindmyllugarð á Hvammsmúla.

Guðrún Jónína Haraldsdóttir kt. 010667-4969

Þorkell Daníel Jónsson kt. 240666-5889

Sæviðarsundi 4 Reykjavík

Ingibjörg Elín Ingimundardóttir kt. 010458-3079

Kristján Vilhjálmur Kristinsson kt. 230563-4979

Engihjalla 11 Kópavogi

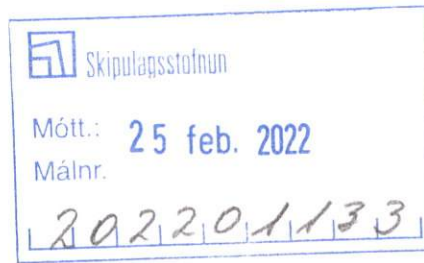
Stefán Ingi Daníelsson kt. 040783-7179

Hilda Ösp Stefánsdóttir kt. 241185-2229

Engjaseli 54 Reykjavík

Erindi til Skipulagsstofnunar

Múli, vindorkugarður
Athugasemdir við Matsáætlun

Kópavogur 25.02.2022

Við undirrituð gerum eftirfarandi athugasemdir við þá matsáætlun fyrir umhverfismat sem lögð hefur verið fram af Eflu fyrir hönd Qair Iceland ehf.

1. Ljóst er að þeir umhverfisþættir sem lagðir eru til grundvallar matsáætluninni eru takmarkaðir og handvaldir til að þjóna markmiðum þeirra sem að fyrirhugðum framkvæmdum standa. Af þeim sökum virðist sniðið fram hjá mikilvægum þáttum sem koma til álita þegar framkvæmd af þessari stærðargráðu er metin.
2. Í matsáætluninni er ekki minnst á örplastmengun frá vindmyllum og ekki er gert ráð fyrir að meta slík áhrif. Í nýlegri norskri skýrslu er áætlað að um 62 kg. af úrgangsefnum falli til á hverju ári frá vindmyllum af þeirri stærðargráðu sem áformað er að setja upp í Múla. Miðað við fjölda vindmylla má áætla alls falli til 26 tonn á 25 ára líftíma virkjunarinnar. Veðurskilyrði hafa mikil áhrif á tæringu vindmylluspaða og má álykta að íslensk veðrátta hafi mun meiri áhrif en víða annars staðar. Af þeim sökum má vænta að mengunin verði enn meiri, bæði vegna vindálags og regns. Um er að ræða úrgangsefni sem samanstanda af glertrefjum, epoxy leyfum og hersluefnum. Epoxy inniheldur eiturefnið Bisphenol A en 1 kg. af því efni nægir til að menga 10 Gíga lítra vatns. Nánari upplýsingar um skýrsluna er að finna á https://docs.wind-watch.org/Leading-Edge-erosion-and-pollution-from-wind-turbine-blades_5_july_English.pdf
3. Um Norðurárdal rennur ein fengsælasta laxveiðiá landsins með hrygningarstöðum nálægt fyrirhuguðu virkjunarsvæði. Ekki virðist áformað að leggja mat á áhrif virkjunarinnar á lífríki árinna þ.m.t á laxastofn. Í kafla 5.3.4 um vistfræðirannsóknir er ekki minnst á fiska í vötnum og ám, þrátt fyrir að slík vistkerfi séu innan 500 m. jaðarsvæðis virkjunarinnar.
4. Ekki liggur fyrir í matsáætluninni hvar gerðar verða mælingar á hljóðvist og einungis er gert ráð fyrir mælingum á umhverfishljóðum á tveimur staðsetningum. Gera verður kröfur um fleiri mælipunkta og að staðsetning liggji fyrir við næstu útgáfu matsáætlunar.
5. Hvað sjónræn áhrif varðar kom fram á kynningarfundum hörd gagnrýni á val myndatökustaða m.a. að ekki skuli teknar myndir frá lögbýlum sem eru handan Norðará. Í matsáætluninni er nefnt að val myndatökustaða gegni mikilvægu hlutverki og því undarlegt að ekki hafi verið gert ráð fyrir þeim, frá þeim sjónarhornum þaðan sem vindmyllurnar blasa við.
6. Til þess að hægt sé að gera vitrænt umhverfismat þarf að leggja mat á nauðsynlegar línuframkvæmdir vegna tengingar við flutningskerfi raforku. Á meðan ekki liggur fyrir frumhönnun á slíkum tengingum er ekki hægt að leggja fram matsáætlun um mat á umhverfisáhrifum virkjunarinnar.

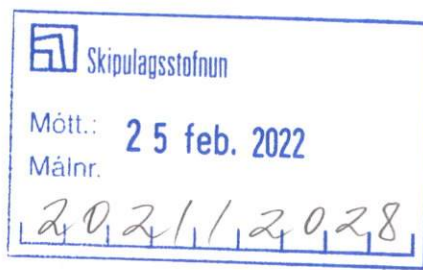
7. Ekki er gert ráð fyrir að meta ljósmengun af þeirri öryggislýsingu sem Samgöngustofa krefst af þeim mannvirkjum sem eru af þeirri hæð sem umræddar vindmyllur eru.
8. Ekki er gert ráð fyrir sérstöku hagrænu mati á verðgildi þeirra jarða sem fyrir hvað mestum áhrifum verða frá fyrirhugaðri virkjun, m.a. vegna skuggaflökts, sjónrænna áhrifa og hljóðmengunar. Það er umhugsunarvert að virkjun af þessu tagi skuli plantað niður við hlið Baulu, helsta kennileiti Borgarfjarðar.

Virðingarfyllst,

Inga Jóna Friðgeirsdóttir, kt. 290864-7719

Óskar B. Hauksson, kt. 201060-3709

Eigendur Hóls í Norðurárdal

Til skipulagsstofnunar.

Mosfellsbæ 25.02.2022

Athugasemdir við áformaðan vindorku „garð“ á Hvammsmúla í Norðurárdal.

Undirritaðir f.h eigenda Túnprýðis (fast nr 134820/210-9317) mótmæla því harðlega að reist verði vindorkuver í landi Hvamms, nánartiltekið á Hvammsmúla.

Túnprýði er orlofshús, í landi Skarðshamra og er ákveðinn sælureitur eiganda sem eiga rætur sínar að rekja til svæðisins njóta þess að komast í sveit með óspilltri náttúru.

Við lýsum yfir furðu okkar að ekki sé betur staðið að gerð faglegar að rannsóknar sem unnin hefur verið að Eflu verkfræðistofu. Efla er augljóslega ekki óháður aðili og hefur hagsmuna að gæta fyrir kaupanda sinn. Á kynningarfundi sem haldinn var á vegum Qair og Eflu var farið yfir fyrirhugaða framkvæmd eða stiklað þar á milli allra stærstu steina.

- Má þar nefna fuglarannsóknir (Starfmaður Eflu talaði um að fuglafræðingur hefði ekki haft neitt að gera, mjög faglegt ?). Einn af eigendum Túnprýðis er skotveiðimaður og hefur stundað veiðar inn í Sandalstungum í all nokkur ár og þar er komin sönnun fyrir miklu rjúpnasvæði. Skotveiðimaður myndi ekki nenna ár frá ári ef engin fugl væri á svæðinu. Má nefna að á svæðinu sést meðal annars Haförn, Hrafn, Endur, Gæsir ásamt mófuglum á þessu stutta rjúpnaveiðitímabili. Spurning hvort ekki þurfi nýjan fuglafræðing ?
- Í skýrslu og kynningu var hvergi komið fram á örplast og trefjaplasmengun af vindmyllum sem samkvæmt norskum rannsóknum segir að 65kg af trefjaplasi losni af spöðum miðað við vindmyllur af þessari stærðargráðu. Vötn og ár ???
- Þar sem vindmyllugarður er fyrirhugaður nærri sumarbústaðabyggð, landareigna og þjóðvegi íslands ætti að krefjast mjög ítarlegrar rannsóknar á afísingu. Vindmyllur á þessum stað þar sem skafrenningur og frost geti myndað mikla ísingar sem geta kastast fleiri tugi ef ekki hundruði metra og gæti því verið all nokkur slyshætta.

Vegna stærðar og staðsetningar fyrirhugaðs vindmyllugarðs verður ekki hjá því komist að sjónmengum af vindmyllunum verði mikil, enda hæðin og umfang á við 3 Hallgrímskirkjuturna (sem er aðeins 74,5 m á hæð).

Það sem virðist hafa gleymst í þessari skýrslu er að vegir, jarðrask, línur og tengivirki verða sýnilegar og er ekkert komið inn á það.

Við lýsum furðu okkar á fyrirhugaðri staðsetningu og mótmælum henni harðlega þar sem fjallið Baulan er eitt að af stærri kennileitum Borgarfjarðar, og mun það breyta núverandi ásýnd verulega. Einnig lýsum við furðu á að ekki sé þegar til skipulag og skilgreiningar opinberra aðila á / eða vegna slíkra verkefna.

Vegna þessa verkefnis viljum við áskilja okkur allan mögulegan rétt okkar verði af umræddum framkvæmdum.

Fyrir hönd eigenda af Túnprýði í landi Skarðshamra í Borgarbyggð.

Jóhann Þór Halldórsson / Birgir Þór Jóhannsson

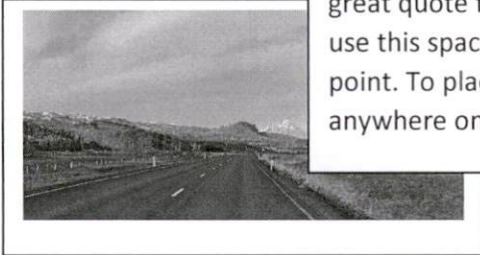
Laxfossi, 25.02.2022.

Ég undirrituð mótmæli harðlega þeim hugmyndum að reysa vindmyllugarðinn Múla í námunda við Baulu í Norðurárdal.

Ég bý á Laxfossi í friðað jörðina frá beit og

Stafholtstungum og hef ég stunda yndisskógrækt þar.

[Grab your reader's attention with a great quote from the document or use this space to emphasize a key point. To place this text box anywhere on the page, just drag it.]

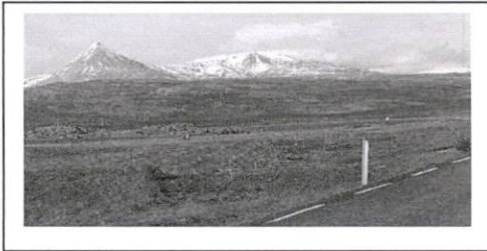

f útskoti við Laxfossbænum. Þar menn á leið upp dalinn fallega útsýni með

Baulu sem drottingu dalsins í fjarska.

stunduð er nytjaskógrækt.

Ég er einnig eigandi jarðarinnar Einifells þar sem

Óttast ég að upplifun heimamanna, ferðamanna og veiðimanna við Norðurá myndi ekki vera ánægjuleg ef útsýnið að Baulu líkist þessum vindmyllugarði á Tenerife.

Vil ég taka undir með orðum þeim sem Kristín Helga Gunnarsdóttir birti í Skessuhorni:

Það er skýlaus krafa að fallið verði frá áformum um að Norðurárdalur verði iðnaðarsvæði fyrir orkuver. Stefnumótun og áætlanir um stórtækar breytingar á landssvæðum undir virkjanir verða að fara fram hjá löggjafanum með fulltyngi orkufyrirtækja í almannaeigu en ekki heima í héréðum við eldhúsborð mis þrekmikilla einstaklinga á móti auðkýfingum og einkafyrirtækjum úti í heimi.

Sigrún Ása Sturludóttir, kt. 060854-5139

Glitstöðum 23. febrúar 2022

Skipulagsstofnun

Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Efni: Umsögn vegna vindmyllugarðs í landi Hvamms í Borgarbyggð.

Stjórn Veiðifélags Norðurár lýsir yfir eindreginni andstöðu við skipulagningu og uppbyggingu vindmyllusvæðis í Hvammi, Norðurárdal, nefnd Múli-vindorkugarður. Augljóst er að umhverfisáhrif og ónæði verður gríðarlegt, bæði sjónmengun og hljóðmengun. Það er ljóst að svona framkvæmd stórskaðar sveitina. Afkoma Veiðifélagsins er í hættu, margt sem þar getur haft neikvæð áhrif en erfitt að koma auga á nokkuð jákvætt.

1) Sjónmengun verður gríðarleg frá 200m háum vindmyllum í hlíðum upp frá ánni. Í stað friðsællar náttúru breytist svæðið í iðnaðar og virkjunarsvæði. Bent er á að fjarlægð frá myllunum að ánni og vinsælum veiðistöðum s.s. Beinhól og Símastreng er aðeins nokkur hundruð metrar.

2) Hljóðmengun frá myllunum mun trufla menn og dýr. Bæði hljóðið frá hverflum, og eins hljóðpúlsar sem myndast þegar spaðar fara framhjá mastri. Það hljóð er af tíðni um eða undir 20 Hz sem berst allt að 10km og fer í gegnum vegg hýbýla að því er hægt er að lesa sér til um á netinu (turbine infrasound). Þekkt að skepnur forðast þessi hljóð úr langri fjarlægð. Mun þetta hafa áhrif á náttúru í Norðurá og hliðarám og valda þar truflun á lífríki. Getur aðsókn að veiðistöðum tapast vegna óþæginda sem veiðimenn finnda fyrir, bæði vegna hvins og skuggamyndunar.

3) Upplifun veiðimanna við Norðurá snýst fyrst og fremst um að njóta veiða, úti í náttúrunni, að sjá laxa og njóta náttúrulegs umhverfis sem lífríki vatnasvæðisins hefur uppá að bjóða. Verði af þessari framkvæmd er ljóst að draga mun verulega úr aðdráttarafli árinna samanborið við aðrar veiðiár. Félagsmenn Veiðifélags Norðurár hafa því raunverulegar áhyggjur af því að veiðiáin Norðurá verði fyrir beinu fjárhagslegu tjóni, bæði hvað varðar áhrif á lífríki og upplifun við ána enda augljóst að sjón- og hljóðmengun sem stafa mun frá vindmyllunum getur gert Norðurá ófýsilegri kost í augum veiðimanna sem leita að ósnortinni náttúru. Það geti valdið því að veiðimönnum fækki og stangagjald lækki í verði. Fuglarnir eru hluti af lífríki svæðisins og ef þeim fækkar hefur það áhrif á lífríkið og dregur úr náttúruupplifun þeirra sem koma til veiða en fuglalíf mun skaðast af vindmyllunum.

4) Þekkt er að mikið magn af plasti og eiturefnum flísast af spöðum vindmylla sem berst í ár og læki og þar með inn í lífríki og mögulega í maga seiða og veldur þeim tjóni. Epoxy sem notað er í blöðin inniheldur Bisphernol A sem talið er mjög hættulegt heilsu. Hver vindmylluspaði 4 MW myllu er 60 tonn. Í Noregi er áætlað að af hverri þannig vindmyllu flísist 62 kg á ári vegna regnálags, og meira ef um er að ræða ísingu og snjó. Það mun því

plast í tonnávís þyrlast árlega frá þessum 13-17 myllum og væntanlega að töluverðum hluta lenda í ám og lækjum með tilheyrandi hættu fyrir lífríkið þar.

5) Veiðifélagið leigir íbúðarhúsið á Háreksstöðum hluta úr ári fyrir veiðimenn á þessu efra veiðisvæði. Vindorkuverið blasir við bænum. Það er algjörlega öruggt mál að það kemur til með að hafa verulega mikil neikvæð áhrif og er alls ekki sú ósnortna náttúra sem okkar viðskiptavinir eru að sækjast eftir.

Stjórn Veiðifélags Norðurár fer fram á við Skipulagsstofnun að beðið verði með leyfisveitingu af þessu tagi þar til búið verður að vinna regluverk sem slíkri starfsemi ber að fara eftir og síðan að áhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar á lífríki svæðisins verði rannsökuð til hlítar áður en til leyfisveitingar kemur. Framkvæmdum verði frestað þar til niðurstaða liggur fyrir, öðrum kosti verði öllum áformum um þessa framkvæmd hætt.

Fyrir hönd veiðiréttareigenda Veiðifélags Norðurár áskiljum við okkur rétt til skaðabóta ef anað verður af stað í framkvæmdir sem munu valda umbjóðendum okkar fjárhagslegu tjóni. Einnig áskiljum við okkur rétt til frekari skoðana á síðari stigum ef þetta mál fer lengra í kerfinu.

Stjórn Veiðifélags Norðurár

Guðrún Sigurjónsdóttir,
Glitstöðum,
formaður

Ahugasemdir við áformaða Múla vindorku virkjun á Hvamsmúla í Norðurárdal

Við undirrituð teljum að bygging og rekstur vindorkuvera í ofanverðum Norðurárdal og á Grjóthálsi hafi mjög neikvæð áhrif fyrir alla náttúru, náttúru upplifun, mannlíf og ferðamensku í dalnum og í raun einnig í nálægum uppsveitum.

Eignaverð mun lækka umtalsvert, dregur úr aðsókk ferðamanna og veiðimanna að svæðinu og þannig dregur úr möguleikum íbúa og annar hús- og landeigenda til að skapa sér og sínum atvinnu og tækifæri í þessum núverandi undirstöðu atvinnugreinum.

Ásýnd fjölda 200 m hárra vindorkumastra verður yfirþyrmandi og hvinurinn frá þeim mun berast víða, það hafa allir upplifað sem hafa komið nálægt vindorkuverum erlendis og einnig litlu vindmyllunum við Búrfell sem eru þó einungis um um 1 MW, en hávaðinn þar er það mikil að hestar fælast hjá ferðamönnum sem leið eiga um.

Vegna þessar stórtæku áforma er eignaverð á svæðinu þegar farið að lækka og eftirspurn minkað og ýmislegt á bið þar sem áhugasamir vilja svör, verður byggt eða ekki?

Á þetta við um allar mögulegar vindorku framkvæmdir hvort sem er á Hvamsmúla, Grjóthálsi eða annarstaðar á svæðinu.

Sem sagt skaðinn er að hluta til þegar skeður.

Múla orkuverið eins og lag er upp með er enginn smásmíði, 15 +/- 2 stykki samtals 75-85 MW og hæð á spöðum í efstu stöðu 200 metrar. Grábrók er um 70 m á hæð. Ásýnd í ofanverðum Norðurárdal mun gjörbreytast og mun skerða lífsgæði íbúa og verðmæti eigna þeirra verulega.

Einnig neikvæð áhrif á upplifun veiðimanna í Norðurá og göngufólks á vinsælum gönguleiðu í nágrenninu, svo sem á Baulu, gönguleið úr Reykjadal í Mið-Dölum yfir í Mjóadal eða Sanddal, ýmis veiðivötn á Grjóthálsi, Karlsdalur yfir Grjótháls, Hraunsnefsöxl, Hærri-Kambur í Landi Brekku, Vikrafell og svo mætti lengi telja.

Það þekkja allir sem hafa komið í nálægð við vindorkuver erlendis að það er stöðugur hvinur frá þeim jafnvel í margra kílómetra fjarlægð, eins og flugvél sé að nálgast úr fjarlægð. Þetta er ekki mjög hávært hljóð mælt í dB en ákaflega hvítleitt þegar fólk er úti við á friðsælum dögum. Það bendir allt til þess að slíkur hvinur muni geta heyrst á toppi Grábrókar og þar í kring, allavega í áhveðnum veður skilyrðum. Svo ekki sé talað um hvininn sem verður ofar í dalnum alla daga.

Það kemur fram á korti meðfylgjandi matsáætlunni að hluti vindmastrana mun sjást frá stórum hluta Hvassafells lands, miklum meiri hluta Hvassafells lands sem er ofan Hvassafellsins sjálfs.

Sá hluti Hvassafells lands sem er næst Múla orkuveri er aðeins í um 6 km fjarlægð að best verður séð. Þar mun heyrast hvinur það er óumdeilt.

Að ofan sögðu, það verður ekki gott að búa í Norðurárdal ef að þessu verður.

Til þess þarf að stöðva allar vindorkuframkvæmda hugmyndir í uppsveitum Borgarfjarðar og víðar á sambærilegum svæðum.

Magnús Leópoldsson kt. 230846-2439, Árný Sigrún Helgadóttir kt. 170257-3599

Ábúendur og eigendur að Hvassafelli II, Norðurárdal.

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
skipulag@skipulag.is

Reykjavík, 22. febrúar 2022

Varðar: Umsögn um matsáætlun vegna 78-95MW vindorkugarðs í landi Hvamms í Borgarbyggð.

Vísað er til fyrirbyggjandi matsáætlunar sem Qair Iceland ehf. hefur lagt fram til skipulagsstofnunar sbr. mál í kynningu á vefsíðu stofnunarinnar.

Undirritaðar eru í fyrirsvari fyrir Kapal hf., kt. 660100-2020, en félagið er eigandi jarðanna Brekkuprengsla (L-211004) Skarðshamra (L-134819), en jörðin Skarðshamrar liggur sunnan við fyrirhugað framkvæmdasvæði umrædds vindorkugarðs.

Fyrirbyggjandi matsáætlun felur í sér umfangsmikla breytingu á landnotum landareignarinnar Hvamms, þ.e. að nýtingu jarðarinnar verði breytt úr landbúnaðarnotum í iðnað. Umrætt svæði hefur að geyma margar af glæsilegustu náttúruperlum landsins. Þá hafa all margar jarðir í Norðurárdal verið nýttar til sumarbústaðabyggðar og ferðamennsku. Veiðiréttareigendur í Norðurárdal hafa umtalsverðar tekjur af sölu veiðiréttar í Norðurá, en áin hefur verið markaðssett bæði hérlendis og erlendis sem ein vinsælasta laxveiðiá landsins.

Að mati landeiganda ganga framangreindar fyrirætlanir, sem koma fram í matsáætluninni gegn sjónarmiðum og hagsmunum eigenda aðliggjandi jarða og hafa í raun mikil neikvæð áhrif á hagsmuni allra jarðareiganda í Norðurárdal og Þverárhlið. Fyrirhugaður vindorkugarður munu hafa mjög neikvæð sjónræn áhrif á ásýnd sveitarinnar, enda er stærð og staðsetning á þeim vindmyllum sem fyrirhugaðar eru með þeim hætti að þær verða sjáanlegar frá allflestum jörðum í Norðurárdal og munu blasa við öllum sem fara um dalinn og víðar. Eðli máls samkvæmt mun tilvist þeirra vera í æpandi mótsögn við þá ímynd sem Norðurárdalurinn og Norðurá hefur í dag, sem íslensk náttúruperla, enda hefur áin oft verið nefnd „drotting íslenskra laxveiðiáa“. Að mati landeiganda munu því þessar framkvæmdir, nái þær fram að ganga, verða til þess að rýra verðmæti landareigna í

Norðurárdal og verða til þess að skerða mögulegar veiðitekjur af sölu veiðileyfa í Norðurá.

Landeigendur benda ennfremur á að vindmyllur, eins og þær sem fyrirhugað er að setja upp, hafa gríðarlega neikvæð áhrif á lífríki, t.d. fuglalíf. Mikið fuglalíf er í Norðurárdal og eru stórir stofnar af gæsnum, öndum og álftum sem eiga jafnan aðsetur í dalnum. Er fyrirséð að fyrirhugaðar framkvæmdir munu hafa mjög mikil neikvæð áhrif á það lífríki sem er að finna í dalnum. Bent er á að Norðurárdalur er þekkt búsvæði arna, en skv. lögum nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum er óheimilt að raska búsvæði friðara dýra.

Ljóst er að fyrirhugaðar framkvæmdir munu rýra verðgildi fasteigna í Norðurárdal verulega, þ.m.t. jarðanna Brekkuprengsla og Skarðshamra, þar sem ósnortin náttúra verður ekki lengur það aðdráttarafl sem hún er í dag og hefur verið um aldir. Þá munu fyrirhugaðar framkvæmdir skerða möguleika eiganda jarða í Norðurárdal til að nýta jarðirnar undir sumarbústaðabygð og til ferðamennsku.

Fyrir hönd eiganda Kapals hf. eru skv. framansögðu gerðar alvarlegar athugasemdir við framlagða matsáætlun og þær framkvæmdir sem verkefnið hefur í för með sér. Matsáætlunin felur í sér einhliða mat á áhrifum framkvæmdarinnar á lífríki og náttúru.

Undirritaðar skora á Skipulagsstofun að leggjast gegn framangreindum framkvæmdum sem koma fram í framangreindri matsáætlun, enda mun framkvæmdin hafa mjög neikvæð áhrif á náttúru og dýralíf á svæðinu og lífsgæði þeirra sem dveljast og búa á svæðinu.

Áskilinn er allur réttur til að leggja fram frekari rökstuðning og mótmæli við framkvæmdinni á seinni stigum málsins.

Virðingarfyllst, f.h. Kapals hf.

Inga Rósa Sigurðardóttir
kt. 270576-4789

Margrét Björg Sigurðardóttir
kt. 171169-5269

Athugasemdir við Múla-vindorkuver í landi Hvamms í Norðurárdal.

Við gerum athugasemd við hljóðmengun frá vindmyllum sem mun berast allann sólarhringinn er verst lætur og trufla þann frið sem hefur verið hér um aldir. Þar sem engar eða litlar rannsóknir hafa verið gerðar á hljóðmengun vindmylla af þessari stæðargráðu mótmælum við þessum framkvæmdum. Hljóðmengun mun hafa neikvæð áhrif á íbúa sveitarinnar svo og gesti sem dvelja t.d. í sumarhúsabyggð hér í sveit.

Þar sem vindmyllur munu sjást frá veiðistöðum Norðurár munu þær trufla veiðimenn sem kjósa að upplifa sem mest ósnortna náttúru. Með hvin og skuggamyndun sem myndast frá spöðum vindmyllanna minnkar ánægjan. Líkur eru því á að ásókn veiðimanna í að stunda veiði í Norðurá minnki. Með þessu er líklegt að arðsemi Norðurár lækki og fasteignaverð samhliða því.

LjósMengun verður alltaf þegar myrkur er vegna ljóss sem verður á spöðunum. Þetta kemur til með að sjást mjög víða að.

Ekki liggur fyrir að það muni verða ávinningur af þessum framkvæmdum fyrir sveitarfélagið eða íbúana til lengri tíma litið en mögulega verður augin atvinna við uppbyggingu í stuttan tíma. Efnahagsleg áhrif eru því lítil, fyrirtækin erlend og koma væntanlega ekki til með að skila arði hér. Umhverfisspjöll verða mikil s.s. mengun af örplasti sem eyðist af spöðunum kemur til með að vera hér í lífríkinu og þau efni sem eru notuð til afsingar mylluspaðanna er langt frá því umhverfisvæn. Ísland á ekki að vera ruslakista, annars konar virkjanir eru mun umhverfisvænni.

Sannað er að vindmyllur hafa neikvæð áhrif á fuglalíf sem hér er mikið, allt frá spörfuglum upp í erni auk þess sem á þessu svæði eru mjög mikilvæg varp-og uppeldssvæði rjúpunnar.

Líftími raforkuvindmyllna er stuttur, 20 til 30 ár. Eftir þann tíma hafa hafa fjárfestarnir lítinn áhuga á dótinu og stendur það þá ónotað uppi engum til gagns, en mörgum til ama eins og dæmin sanna. Eða myllurnar eru urðaðar á staðnum og það er ekki umhverfisvænt.

Svona virkjanaáform varða alla landsmenn. Til þess að svona starfsemi verði samþykkt þarf að taka samtalið við íbúana og þjóðina. Við þurfum ekki annað umhverfisslys í boði erlends fjármagns (sjókvíaeldið). Viljum við vindmyllur við þjóðveg 1? Viljum við vindmyllur í byggð? Viljum við að arðurinn af svona framkvæmdum fari úr landi? Við segjum nei takk.

25.febrúar 2022

Guðrún Sigurjónsdóttir

Eiður Ólason

Sigurjón Valdimarsson

Ábúendur og eigendur Glitstaða og Svartagils í Norðurárdal.

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
skipulag@skipulag.is

Reykjavík, 25. febrúar 2022

**Efni: Athugasemdir við matsáætlun Qair Iceland ehf. vegna umhverfismats 78-95
MW vindorkugarðs í landi Hvamms í Borgarbyggð Vesturlandi**

Vísað er til matsáætlunar Qair Iceland ehf., dags. 25. janúar 2022. Fyrir hönd Lövenskjöld ehf., eiganda jarðanna Sanddalstungu og Háreksstaða, eru eftirfarandi athugasemdir gerðar við matsáætlunina.

Ekki verður annað séð af framangreindri matsáætlun en að með byggingu vindorkugarðs í landi Hvamms með óhjákvæmilegri mengun og ónæði fyrir menn og dýr, sé verið að breyta friðsælli sveit og frístundabyggð í iðnaðarsvæði. Eigandi Sanddalstungu og Háreksstaða lýsir því eindreginni afstöðu gegn fyrirhuguðum áformum.

Efnisleg verðmæti

Gerð er athugasemd við að í engu er vikið að mati á áhrifum framkvæmdarinnar á efnisleg verðmæti og bent á fyrirsjáanleg og veruleg áhrif framkvæmdarinnar á efnisleg verðmæti á aðliggjandi fasteignum, þ.m.t. veiðiréttinda í Norðurá.

Lífríki

Í kafla 5.3 matsáætlunar er fjallað um lífríki. Athygli vekur að þar er hvorki vikið að lífríki í ám né að áhrifum örplastsmengunar af völdum fyrirhugaðrar framkvæmdar á lífríki og vistkerfi. Í þessu samhengi má benda á norskar rannsóknir¹ og má búast við að örplast í tonnavís auk annarra eiturefna muni ár hvert þyrlast frá fyrirhuguðum

¹https://docs.wind-watch.org/Leading-Edge-erosion-and-pollution-from-wind-turbine-blades_5_july_English.pdf

vindorkugörðum og skolast niður í hliðarár Norðurár með tilheyrandi mengun og hættu fyrir lífríkið m.a. ungvíði laxfiska. Þá er í engu vikið að áhrifum slíkrar mengunar á heilsu manna eða húsdýra. Gerð er alvarleg athugasemd við þetta.

Grenndarréttur

Í matsáætluninni og nánar í ensku útgáfu um framkvæmdina sem aðgengileg er á vef Orkustofnunar² má sjá drög að staðsetningu vindmylla og er þar gert ráð fyrir að vindmyllum sé raðað mjög nærri landamerkjum að Sanddalstungu. Hljóð- og sjónmengun verður ljóslega yfirþyrmandi hvort sem er í Sanddalstungu eða á Háreksstöðum. Dregið er í efa, m.a. með vísan til grenndarréttar, að heimilt sé að ganga svo freklega á eignarrétt nágranna með tröllvöxnu iðnaðarsvæði sem ekki er gert ráð fyrir í gildandi skipulagi. Verði skipulagi breytt og iðnaðarsvæði af þessu tagi heimilað má ljóst vera að sveitarfélagið verði einnig bótaskyld.

²https://orkustofnun.is/gogn/Rammaaetlun/rammi4/R4339A-Muli-Quadran_Iceland_Development.pdf

Tenging við flutningskerfi

Ekki er vikið nánar að þeim raforku- og tengivirkjum, sbr. kafla 4.5 í matsáætlun, sem ljóst er að framkvæmdin gerir ráð fyrir og eru órjúfanlegur hluti hennar. Þá verður ráðið af áætluninni að hún taki ekki til mats á umhverfisáhrifum tengingar við dreifikerfi. Gerð er athugasemd við þetta og bent á að meta verður umhverfisáhrif fyrirhugaðs vindorkuvers og tengingar þess við dreifikerfi heildstætt.

Mat á umhverfisáhrifum ótímabært

Samkvæmt III. kafla laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 er gengið út frá því að umhverfisáhrif áætlana, þar sem mörkuð er stefna fyrir leyfisveitingar til framkvæmda, skuli metin sjálfstætt áður en til mats á umhverfisáhrifum tiltekinnar framkvæmdar kemur samkvæmt IV. kafla. Í 9. og 10. gr. tilvitnaðra laga er gerð undantekning frá framangreindu, þ.e. heimilt er að sameina skýrslugerð og kynningu vegna mats á umhverfisáhrifum undirliggjandi áætlana og framkvæmda samkvæmt þeim. Ekki er hins vegar gert ráð fyrir því í lögnum að mat á umhverfisáhrifum framkvæmdar fari fram án þess að mat á umhverfisáhrifum þeirra áætlana sem marka stefnu um leyfisveitingu fyrir framkvæmd, fari fram áður, eða í það minnsta samhliða.

Framkvæmd af því tagi sem hér um ræðir sbr. fyrirbyggjandi matsáætlun, er háð leyfum sem aftur byggjast á og þurfa að samrýmast þeirri stefnu og þeim áætlunum sem gerðar hafa verið m.a. samkvæmt lögum um verndar- og orkunýtingaráætlun nr. 48/2011, raforkulögum nr. 65/2003, lögum um Náttúrufræðistofnun 60/1992 og skipulagslögum nr. 123/2010. Um er að ræða áætlanir sem eftir atvikum sæta sem slíkar mati á umhverfisáhrifum samkvæmt III. kafla laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Af fyrirbyggjandi matsáætlun verður ekki séð að gert sé ráð fyrir hlutaðeigandi framkvæmd, eða að hún samrýmist þeirri stefnu sem mörkuð hefur verið, í gildandi áætlunum um orkunýtingu og skipulag hlutaðeigandi landsvæðis. Enn síður verður ráðið að fyrir liggi mat á umhverfisáhrifum áætlana sem geri ráð fyrir, eða a.m.k. heimili, hina fyrirhuguðu framkvæmd.

Þá verður ekki séð að mat á umhverfisáhrifum einstakrar framkvæmdar sem unnið er án þess að fyrir liggi mat á umhverfisáhrifum undirliggjandi áætlana sem framkvæmdin þarf að byggjast á og vera í samræmi við, og án þess að mat á

umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar sé samþætt mati á umhverfisáhrifum hlutaðeigandi áætlana, geti orðið lögmætur grundvöllur framkvæmdar, enda hefur því matsferli sem gert er ráð fyrir í lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana í því tilviki ekki verið fylgt.

Með vísan til framangreinds þykir ljóst að mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar sé ekki tímabært enda hæpið að slíkt mat geti farið fram án þess að það verði samþætt mati á umhverfisáhrifum þeirrar áætlunargerðar, þ.m.t. skipulagsbreytinga, sem fyrirhuguð framkvæmd kallar óhjákvæmilega á.

Samlegðaráhrif

Í matsáætluninni er ekki gerð nægileg grein fyrir mati á samlegðaráhrifum, sbr. kafla 5.8. Gerð er athugasemd við það og tekið fram að ástæða þess að þessi umfjöllun matsáætlunarinnar er ekki fullnægjandi tengist því sem rakið er hér að framan um skort á fyrirbyggjandi áætlunum þar sem gert er ráð fyrir framkvæmdinni. Áður en unnt er að taka afstöðu til samlegðaráhrifa framkvæmdarinnar á fyrirhuguðum starfstíma hennar þarf eðli máls samkvæmt að liggja fyrir stefnumörkun um starfsemi og framkvæmdir á svæðinu á þessum tíma. Samkvæmt gildandi áætlunum er yfir höfuð ekki gert ráð fyrir hinni fyrirhuguðu framkvæmd. Mat á samlegðaráhrifum við aðrar framkvæmdir sem heldur ekki hafa verið skipulagðar eða áætlað fyrir er því ljóslega ekki tímabært á þessu stigi og ljóst að mat á þessum þætti í samræmi við fyrirbyggjandi matsáætlun mun ekki þjóna tilætluðum tilgangi laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Lokaorð

Eigandi Sanddalstungu og Háreksstaða lýsir eindreginni afstöðu gegn byggingu vindorkugarðs í landi Hvamms í Borgarbyggð. Framangreindar athugasemdir eru ekki tæmandi og fela ekki í sér endanlega afstöðu til þeirra áforma sem lýst er í fyrirbyggjandi matsáætlun.

Virðingarfyllt,
f.h. Lövenskjöld ehf.

Dagrún Hálfánardóttir lögmaður
framkvæmdastjóri Lövenskjöld ehf.

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
skipulag@skipulag.is

Reykjavík, 25. febrúar 2022

Efni: Athugasemdir við matsáætlun vegna umhverfismats 78-95 MW vindorkuvers í landi Hvamms í Borgarbyggð

Vísað er til ofangreindrar matsáætlunar Qair Iceland ehf. frá 25. janúar 2022. Farkostur ehf., eigandi aðliggjandi jarðanna Sveinatungu og Gestsstaða, gerir eftirfarandi athugasemdir við áætlunina á þessu stigi. Áskilinn er réttur til að koma að frekari athugasemdum við fyrirhugaða framkvæmd á síðari stigum.

Lög nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana ganga út frá því að umhverfisáhrif áætlana, þar sem mörkuð er stefna fyrir leyfisveitingar til framkvæmda, skuli metin sjálfstætt samkvæmt III. kafla laganna áður en til mats á umhverfisáhrifum tiltekinnar framkvæmdar kemur samkvæmt IV. kafla þeirra. Frá framangreindu er gerð sú undantekning í lögum nr. 111/2021 að heimilt er samkvæmt 9. og 10. gr. laganna að sameina skýrslugerð og kynningu vegna mats á umhverfisáhrifum undirliggjandi áætlana og framkvæmda samkvæmt þeim. Ekki er hins vegar gert ráð fyrir því í lögnum að fram fari mat á umhverfisáhrifum framkvæmdar án þess að fram fari áður, eða í það minnsta samhliða, mat á umhverfisáhrifum þeirra áætlana sem marka stefnu um leyfisveitingu fyrir framkvæmd.

Framkvæmd af því tagi sem hér er um að ræða er, eins og fram kemur í fyrirbyggjandi matsáætlun, háð leyfum sem aftur byggjast á og þurfa að samrýmast þeirri stefnu og þeim áætlunum sem gerðar hafa verið m.a. samkvæmt lögum nr. 48/2011 um verndar- og orkunýtingaráætlun, raforkulögum nr. 65/2003, lögum nr. 60/2013 um náttúruvernd og skipulagslögum nr. 123/2010. Um er að ræða áætlanir sem eftir atvikum sæta sem slíkar mati á umhverfisáhrifum samkvæmt III. kafla laga nr. 111/2021.

Af fyrirbyggjandi matsáætlun verður ekki ráðið að gert sé ráð fyrir hlutaðeigandi framkvæmd, eða að hún samrýmist þeirri stefnu sem mörkuð hefur verið, í gildandi áætlunum um orkunýtingu og skipulag hlutaðeigandi landsvæðis. Enn síður verður ráðið að fyrir liggi mat á umhverfisáhrifum áætlana sem geri ráð fyrir, eða a.m.k. heimili, hina fyrirhuguðu framkvæmd.

Ekki verður séð að mat á umhverfisáhrifum einstakrar framkvæmdar, sem unnið er án þess að fyrir liggi mat á umhverfisáhrifum undirliggjandi áætlana sem framkvæmdin þarf að byggjast á og vera í samræmi við, og án þess að mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar sé samþætt mati á umhverfisáhrifum hlutaðeigandi áætlana, geti orðið lögmætur grundvöllur

framkvæmdar, enda hefur því matsferli sem gert er ráð fyrir í lögum nr. 111/2021 í því tilvikum ekki verið fylgt.

Vakin er athygli á framangreindu og þeirri spurningu beint til framkvæmdaraðila og Skipulagsstofnunar á þessu stigi hvort mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar sé tímabært og þá hvort slíkt mat geti farið fram án þess að það verði samþætt mati á umhverfisáhrifum þeirrar áætlunargerðar, þ.m.t. skipulagsbreytinga, sem fyrirhuguð framkvæmd kallar óhjákvæmilega á. Þá er eftirfarandi athugasemdum við matsáætlunina komið á framfæri á þessu stigi:

1. Áætlun um mat á valkostum, sbr. kafla 3, virðist takmörkuð við staðsetningu og uppröðun á vindmyllum og núllkost. Ekki virðist gert ráð fyrir umfjöllun í matsskýrslu m.a. um valkosti varðandi stærð, gerð og/eða fjölda myllna og staðsetningu og gerð tengivirkja eða línulagnir frá svæðinu. Gerð er athugasemd við þetta og bent á að mat í samræmi við fyrirbyggjandi áætlun getur að þessu leyti tæplega orðið grundvöllur fullnægjandi mats á umhverfisáhrifum fyrirhugaðrar framkvæmdar.
2. Í matsáætluninni er ekki vikið nánar að þeim raforku- og tengivirkjum, sbr. kafla 4.5, sem ljóst er að framkvæmdin gerir ráð fyrir og eru órjúfanlegur hluti hennar. Þá verður ráðið af áætluninni að hún taki ekki til mats á umhverfisáhrifum tengingar við dreifikerfi. Gerð er athugasemd við þetta og bent á að meta verður umhverfisáhrif fyrirhugaðs vindorkuvers og tengingar þess við dreifikerfi heildstætt.

Í enskri útgáfu framkvæmdaraðila um fyrirhugaða framkvæmd sem aðgengileg er á vef Orkustofnunar¹ er þó uppdráttur á bls. 6 sem sýnir tillögu að legu tengingar við dreifikerfi til austurs um land Sveinatungu áleiðis að tengivirki í Hrútatungu. Um þetta hefur ekki verið haft neitt samráð við eiganda Sveinatungu og rétt að taka fram að tengingar fyrirhugaðarar framkvæmdar við dreifikerfi um land Sveinatungu og Gestsstaða munu ekki verða heimilaðar.

3. Á umræddum uppdrætti á bls. 6 má sjá tillögu að staðsetningu 13 vindmylla eftir endilöngum Hvammsmúla. Austan Sanddalsár í landi Sveinatungu er skipulögð frístundabyggð með fjölda sumarhúsaloða og eru þegar byggð sumarhús á hluta þeirra. Regulgerð nr. 724/2008 um hávaða tilgreinir mörk hávaða frá atvinnustarfssemi í frístundabyggð sem 35dB, hvort sem er *jafngildishjóðstig* (L_{aeq}) eða *hámarkshjóðstig* (L_{AFmax}). Í samantekt um annað vindorkuver með sömu stærð af vindmyllum, Lambhagavirkjun, sem aðgengileg er á vef Orkustofnunar², þar sem miðað er við 5-6MW vindmyllur, er á bls 7 spákort um hljóðvist unnin af verkfræðistofunni Mannvit. Þar kemur fram að mörk 40dB jafngildishjóðstigs L_{aeq} við vindhraða 8 m/s eru í allt að 2km fjarlægð frá vindmyllum og deyfist um nálægt 5dB/km. Því má áætla að 3 km fjarlægð frá vindmyllum þurfi þar til jafngildishjóðstig L_{aeq} er komið niður í 35dB. Leiða má að

¹ https://orkustofnun.is/gogn/Rammaaetlun/rammi4/R4339A-Muli-Quadran_Iceland_Development.pdf

² https://orkustofnun.is/gogn/Rammaaetlun/rammi4/R4310A-Lambavirkjun-Zephyr_Iceland.pdf

Því líkum að hámarkshljóðstig sé þar um 4-6dB hærra sem þýðir að 4km fjarlægð frá vindmyllum þurfi til að hámarkshljóðstig L_{AFmax} nái þeim mörkum sem reglugerðin setur, 35dB, og það miðað við vindhraða 8 m/s.

Frístundabyggð í landi Sveinatungu er í 1-1,3km fjarlægð frá tillögu að syðstu tveimur vindmyllustaðsetningum. Sjö vindmyllur af 13 eru í innan við 4 km fjarlægð frá frístundabyggð og allar fyrirhugaðar staðsetningar innan 6 km fjarlægðar. Því má öruggt telja að fyrirhugaðar staðsetningar uppfylli ekki skilyrði reglugerðar 724/2008 um leyfilegan hávaða frá atvinnustarfssemi nærri frístundabyggð.

Gerð er krafa um að í umhverfismati verði gert spákort um mörk 35dB hámarkshljóðstigs L_{AFmax} við verstu mögulegu aðstæður, t.d. 15-20 m/s vind í stefnu frá vindmyllu að frístundabyggð.

4. Í umfjöllun í matsáætluninni um lífríki, sbr. kafla 5.3, er hvorki vikið að lífríki í ám né að áhrifum örplastmengunar af völdum fyrirhugaðrar framkvæmdar á lífríki og vistkerfi. Skýrslur frá Noregi³ sýna að búast má við að örplast í tonnatali og tilheyrandi eiturefni þyrlist árlega frá fyrirhugaðri framkvæmd og skolist niður í hliðarár Norðurár með tilheyrandi hættu fyrir lífríkið m.a. ungvíði laxfiska. Ekki er heldur vikið að áhrifum slíkrar mengunar á heilsu manna eða húsdýra. Gerð er athugasemd við þetta og bent á að vindmyllum fylgir örplastmengun sem leggja þarf mat á.
5. Í matsáætluninni er ekki gerð nægileg grein fyrir mati á samfélagslegum áhrifum framkvæmdarinnar, þ.m.t. ferðaþjónustu og útivist, sbr. kafla 5.7. Gerð er athugasemd við þetta og tekið fram að vísindalegar aðferðir eru til staðar til að meta áhrif af þessu tagi með sama hætti og önnur umhverfisáhrif. Ekki er nægilegt að meta slík áhrif án gagnaöflunar eins og gert virðist ráð fyrir í matsáætlun.
6. Í matsáætlun er ekki vikið að mati á áhrifum framkvæmdarinnar á efnisleg verðmæti. Gerð er athugasemd við þetta og bent á fyrirsjáanleg og veruleg áhrif framkvæmdarinnar á efnisleg verðmæti á aðliggjandi fasteignum, þ.m.t. veiðiréttindi í Norðurá.
7. Í matsáætluninni er ekki gerð nægileg grein fyrir mati á samlegðaráhrifum, sbr. kafla 5.8. Gerð er athugasemd við það og tekið fram að ástæða þess að þessi umfjöllun matsáætlunarinnar er ekki fullnægjandi tengist því sem rakið er hér að framan um skort á fyrirliggjandi áætlunum þar sem gert er ráð fyrir framkvæmdinni. Áður en unnt er að taka afstöðu til samlegðaráhrifa framkvæmdarinnar á fyrirhuguðum starfstíma hennar þarf eðli máls samkvæmt að liggja fyrir stefnumörkun um starfsemi og framkvæmdir á svæðinu á þessum tíma. Samkvæmt gildandi áætlunum er yfir höfuð ekki gert ráð fyrir hinni fyrirhuguðu framkvæmd. Mat á samlegðaráhrifum við aðrar framkvæmdir sem heldur ekki hafa verið skipulagðar eða áætlað fyrir er því ljóslega ekki tímabært á þessu

³ https://docs.wind-watch.org/Leading-Edge-erosion-and-pollution-from-wind-turbine-blades_5_july_English.pdf

stigi og ljóst að mat á þessum þætti í samræmi við fyrirliggjandi matsáætlun mun ekki þjóna tilætluðum tilgangi laga nr. 111/2021.

Framangreindar athugasemdir eru ekki tæmandi og fela ekki í sér endanlega afstöðu Farkosts ehf. eða fyrirsvarsmanna félagsins til þeirra áforma sem lýst er í fyrirliggjandi matsáætlun. Fyrirliggjandi athugasemdum er komið á framfæri án ábyrgðar og allur réttur áskilinn til frekari viðbragða, þ.m.t. til að koma að frekari athugasemdum á síðari stigum. Sem eigandi jarðanna Sveinatungu og Gestsstaða lýsir félagið eindreginni afstöðu gegn byggingu vindorkuvers í friðsælli sveit sem við það myndi breytast í iðnaðarsvæði með tilheyrandi mengun og ónæði í næsta nágrenni við dvalarstaði fólks.

Virðingarfyllst,
f.h. Farkosts ehf.

Flóki Ásgeirsson lögmaður

Undirritunarsíða

Flóki Ásgeirsson

Undirritað af:
Flóki Ásgeirsson
2001837389
Dags: 25.02.2022
Tími: 13:50:17
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5af455e2-
127c-440b-a75e-
7372ccf6b801

Mótmæli til skipulagsstofunnar vegna áforma um vindorkuiðnað í Norðurárdal í Borgarbyggð.

Það er, að mínu mati, ómöguleg að gera sér í hugarlund hvað vakir fyrir fólki sem dregur þá ályktun að hyggilegt sé að reisa vindorkuver í Hvammsmúla í Norðurárdal. Óhugsandi er, að mínu mati, að það sama fólk hafi svo mikið sem séð umrætt land, hvað þá gengið um það eða varið tíma sínum í því. Kunnugir vita nefnilega að umrætt land, sem og allur Norðurárdalurinn raunar, á sér fáar hliðstæður hvað varðar náttúrufegurð, dýralíf, plönturíki eða trjágróður.

Í dalnum er vissulega mikil orka. Fólk hefur sótt í þessa orku í árhundruði, orku sem einkennist af friði, fegurð og veðursæld. Kannski þykir það tilvalinn staður fyrir vindorkuiðnað hjá einhverjum sem meta fjárhagslegan hagnað ofar öllu öðru en fyrir langflestum þeim sem alið hafa manninn í dalnum, hvort sem er langdvölum eða til styttri tíma, ættu þau áform sem kynnt voru á fundi Qair þann 10. febrúar 2022 vart að vera umræðuhæf. Ég skora á fólkið sem stendur fyrir þessum óhugnaði að dvelja í dalnum og upplifa orkuna í þessari náttúru. Fólkið þarf engar áhyggjur að hafa af gistingu eða afþreyingu enda glæsileg ferðapjónusta upp og niður allan dalinn, hvort sem er á Bifröst, við Hreðavatn, á Hraunsnefi, í Munaðarnesi eða í Borgarnesi. Og staðirnir eru vitaskuld miklu fleiri.

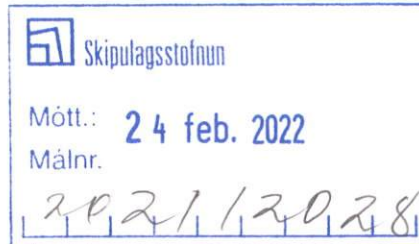
Í dalnum er stundaður margskonar landbúnaður, veiði í einni eftirsóttustu laxveiðiá landsins og fjölmörgum vötnum sem í dalnum leynast, öll stig skólahalds er í dalnum auk hótélrekstrar, veitingasölu og margskonar ferðapjónustu eins og áður er um getið. Í dalnum er golfvöllur, fjölmargar sundlaugar, margskonar söfn og menningarhús, mikil sumarbústaðarbyggð sem dreift er víða um dalinn og almennt allt það er prýða skal dal sem gefur sig út fyrir náttúru- og menningartengda ferðapjónustu. Öll starfsemi í dalnum samræmist á engan hátt þeim áformum að reysa vindmylluiðnað í Hvammsmúla eða nokkursstaðar annarsstaðar sé út í það farið. Þessi áform eru vart umræðuhæf nema þá til þess eins að draga fram í ræðu og riti hve víðáttu heimskuleg þau eru og hve ófyrirleitin og ógeðfelld græðgi einkaðila í orkuiðnaði er gagnvart náttúru og mannlífi í þessu landi. Áformin draga einnig fram í dagsljósið aðgerðaleyfi og máttleysi yfirvalda, hvort sem er á sveitastigi eða Alþingi, til þess verja náttúruna, fólkið og menninguna fyrir þessum ósköpum og þá staðreynd að verið sé að notfæra sér það. Skömm þeirra sem það gera er mikil.

Ég krefst þess að fallið verði frá áformum um að Norðurárdalur verði gerður að iðnaðarsvæði fyrir orkuver. Stefnumótun og áætlanir um stórtækar breytingar á landssvæðum í nafni virkjana á að sjálfssögðu að

fara fram á Alþingi með fulltyngi orkufyrirtækja í almannaeygu en ekki heima í héruðum við eldhúsbörð einstaklinga á móti einkafyrirtækjum úti í heimi. Þetta ætti öllum að vera ljóst að er sjálfssögð krafa. Norðurárdalur er ekki virkjanavöllur. Hann er náttúruperla á heimsvísu.

Gunnar Óli Dagmararson, 050591-2399
Króki, Norðurárdal

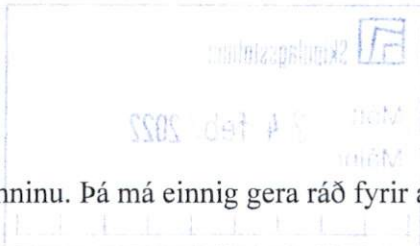
Til Skipulagsstofnunar

Bréf þetta er ritað í mótmælaskyni gegn fyrirhuguðum vindmyllum (vindorkuveri) á landi Hvamms í Norðurárdal. Undirritaðir landeigendur á Brekku í Norðurárdal lýsa sig mótfallna framkvæmdinni og færa fyrir því eftirfarandi rök.

1) **Fasteignaverð á svæðinu.** Landeigendur lýsa yfir áhyggjum af því að vindorkuver í landi Hvamms muni hafa neikvæð áhrif á verðmæti jarðarinnar Brekku (sem og annarra jarða í nágrenninu). Vindmyllurnar verða auðsjáanlegar frá stórum hluta jarðarinnar auk þess sem gera má ráð fyrir að Norðurárdalur verði síður eftirsóknarverður staður til búskapar og sumarbústaðabygðar í ljósi atriða sem koma fram hér á eftir.

2) **Sjónmengun.** Fyrir utan mögulega rýrnun á verðgildi jarðarinnar lýsa undirritaðir landeigendur áhyggjum af því að gríðarstórar vindmyllur muni spilla útsýninu yfir Norðurárdalinn. Svona stór mannvirki falla illa inn í landslagið og trufla kyrrðina. Til að mynda hefur það notið mikilla vinsælda að ganga á Grábrók til að brjóta upp langar bílferðir. Útsýnið af Grábrók mun bera skaða af ef vindmyllur blasa við himin, og á það sama við ef gengið er á Baulu eða nokkurt annað kennileiti í dalnum

3) **Skaðleg áhrif á umhverfið og lífríkið í kring.** Nýting lands þarf að vera í sátt við umlykjandi náttúru. Stór mannvirki hafa alltaf einhver áhrif á umhverfið í kring en ætla má að vindmyllur hafi sérstaklega skaðleg áhrif á fuglalíf. Það liggur í hlutarins eðli að hávaði frá stórum vængjum vindmyllanna muni fela í sér rask fyrir lifnaðarhætti þeirra fugla sem búa sér hreiður í

nágrenninu. Þá má einnig gera ráð fyrir að annað dýralíf beri skaða af sökum hátíðnihljóða, jarðrasks og mögulegrar plastmengunnar

4) **Veiðitekjur og laxveiði.** Brekka á land að Norðurá og fær af henni veiðitekjur. Einboðið er að ásókn í Norðurá, sem er laxveiðiá á heimsmælikvarða, muni minnka í ljósi þátta sem áður hefur verið tæpt á (sjónmengun og hávaðatruflun). Aðalsmerki Norðurrá er ekki síður fallegt, óspillt og rólegt umhverfi heldur en laxinn sem í henni veiðist. Erlendir ferðamenn sem koma hingað til laxveiða kaupa vörur, þjónustu og gistingu í héraðinu og því myndi fækkun þeirra koma illa niður á ferðamannaiðnaðinum í Borgarbyggð.

5) **Fjárhagslegur ávinningur sveitarfélagsins takmarkaður.** Ljóst þykir að fjárhagslegur ávinningur Borgarbyggðar verður takmarkaður og koma fasteignagjöld til með að vera óveruleg fyrir sveitarsjóð. Þá munu engin störf skapast til lengri tíma þar sem ekki þarf stöðuga vöktun á svæðinu.

6) **Áhrif á mannlífið í sveitinni.** Í ljósi alls ofantalins má ætla að fyrirhugað vindorkuver muni í heildina litið hafa slæm áhrif á samfélagið í Norðurrádal og öðrum sveitum sem vindmyllurnar hafa áhrif á. Neikvæð áhrif á dýralíf og landslag hafa óneitanlega keðjuverkandi áhrif á fólkið sem dalinn byggir og því vandséð að réttlæt看legt séð að ráðast í svo afgerandi framkvæmdir.

7) **Kynningarmál.** Að lokum vilja undirritaðir árétta mikilvægi þess að ábúendum og landeigendum sé veitt ítarleg kynning á áformum sem þessum og þeim veittur nægur tími til viðbragða.

Muni áform um vindorkuver koma til framkvæmda telja landeigendur á Brekku einboðið að þeir muni kanna rétt sinn til skaðabóta, ásamt öðrum landeigendum á svæðinu. Því er mikilvægt að ef til framkvæmda komi fari fram óháð úttekt á lífríki og fólki sem búa í nágrenninu áður en hafist er handa. Niðurstöður úr þeirri úttekt má nýta í langtímarannsókn á áhrifum vindorkugarðsins á umhverfið sem og í mögulegu skaðabótamáli.

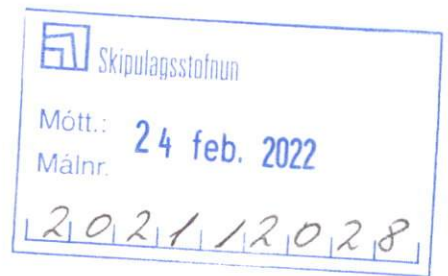
Undirritaðir landeigendur á Brekku í Norðurárdal

Þórhildur Þorsteinsdóttir, 2406774159

Gunnar Þór Þorsteinsson, 1511704129

Elvar Ólason, 2604693559

Íris Grönfeldt, 0802632799

Til: Skipulagsstofnunar

Athugasemdir við matsáætlun vegna Múla vindorkuvers í Norðurárdal

Við mat á umhverfisáhrifum er grundvallar atriði að stærð og umfang allra þátta tengdum byggingu og rekstri orkuvers liggja fyrir í aðalatriðum. Matsáætlun þarf og á að vera fagleg og sett fram á hlutlaustan hátt, það er því miður ekki rauninn með þá matsáætlun sem hér er til umfjöllunar.

Við skoðun kafla í matsáætlunni sem lýsa útfærslu og umfangi Múla orkuversins kemur í ljós að það vantar töluvert af mikilvægum grunn upplýsingum og að hluta eru ekki réttar og/eða jafnvel villandi upplýsingar settar fram. Hér að neðan er farið yfir nokkur dæmi og gerðar viðeigandi athugasemdir.

Vindorkugarður

Til að byrja með verður að gera athugasemd við að orðið **vindorkugarður** er notað í matsáætlunni. Þetta orð er ekki til í íslensku samkvæmt Nútímamálsorðabók. Hér er augljóslega verið að reyna að skapa jákvæð hugrenningar tengsl. Garður er samkvæmt sömu orðabók ræktað svæði (t.d. kringum hús) með runnum, blómum og trjám, eða þykkur veggur hlaðinn úr steini.

Tengivirki og háspennulínur

Um staðsetningu á tengivirki við Hrutatungulínu (Byggðalínu) og háspennulínu frá Hvamsmúla að tengivirki eru nánast engar upplýsingar í matsáætlunni.

Nema að því leiti að nálægð við spennu og-tengivirki í Hrutatungu og Vatnshömrum er m.a. tiltekið sem rök fyrir staðarvali á Hvamsmúla.

Þessir tveir staðir eru í tuga kílómetra fjarlægð frá Hvamsmúla og flestum ljóst að þeir koma ekki til greina sem tengistaðir fyrir rafmagn inná dreyfikerfi Landsnets af þeirri augljósu ástæðu að það yrði verulega dýrt, rekstraröryggi minna, töp í línu töluvert og umhverfisáhrif af þetta langri línu verulega mikill o.s.f.v. Núverandi tengivirki yrði einnig að stækka og endurnýja töluvert til að taka við viðbótar 80MW.

Því er tal um Hrutatungu og Vatnshamra er í besta falli til að afvegaleiða umræðuna.

Að því gefnu að ný 220kV Hrutatungulína verði á svipuðum stað og núverandi lína koma varla aðrir staðir til greina undir tengivirki en í suð-austanverðum Norðurárdal t.d. í landi Króks, Háreksstaða, Hóls eða Hafþórsstaða með tilheyrandi 220kV háspennulínu þvert yfir Norðurárdal.

Landsnet kynnti fyrir ári fyrsta áfanga nýrrar Byggðalínu frá Hvalfirði að Hrutatungu. Ekki var annað hægt að skilja en til stæði að byggja tengivirki í sunnanverðri Holtavörðuheidi. Ef sá staður verður tengi punktur fyrir Múla orkuver þá kallar það á háspennulínu yfir Sveinatungumúla. Væntanlega spilaði það inni að Zephyr Iceland hefur lagt inn umsók til Orkustofnunar um vindorkuver sunnan í Holtavörðuheidi.

Það er tekið fram í matsáætlunni að til standi að gera grein fyrir fyrirætlunum um tengivirki og línulagnir í Umhverfismatsskýrslu (sem væntanlega lýsir niðurstöðu matsins). Það verður að gera þá kröfu að þessar fyrirætlanir verði fyrst kynntar og gefin kostur á athugasemdum frá hagsmunaaðiljum og almenningi, annað stenst varla lög og reglur.

Að ofan sögðu, raunhæf staðsetning á háspennulínu og tengivirki þarf að liggja fyrir í aðalatriðum svo hægt verði að leggja heildstætt og hlutlægt mat á umhverfisáhrif vegna Múla orkuvers

Landnotkun undir vegi, athafnasvæði og jarðstrengi

Landnotkun undir vegi og athafna svæði er klárlega verulega vanmetin. Vegir sagðir aðeins þurfa að vera 4,5m á breidd þannig að aðeins litlir bílar geta mætast og ekki reiknað með landi undir vegfláa og skeringar o.s.f.v.

Til að framkvæmdir gangi upp þurfa fluttningabílar að geta mæst við fluttning á þeim um 250 þúsund tonnum sem sagt er að þurfi til verksins (ca.12-14000 ferðir fluttningabíla x 2 fram og til baka), en til þess þarf hluti vegarins að vera a.m.k. 6 metra breiður, og annarstaðar þar sem hann er mjórri að vera fjöldi útskota og snúnings plana. Einnig þurfa vegfláar að vera góðir til að kantar haldi 40-50 tonna fluttningabílum. Skeringar verða óhjákvæmilega inni hlíðina þar sem vegur fer uppá Hvammsmúla.

Að því gefnu að meðalbreidd á vegi verði 5,5 m, vegfláar 1 m hvoru megin og skeringar/skurðir að meðatali 1 m þá er landnotkun undir vegi um 0,120 ferkílómetrar eða um **100% meiri en gefið er upp** í matsáætlunni.

Landnotkun og varanleg röskun á landi vegna vinnuplana og jarðstrengja er líka vanmetin.

Jarðstrengir sem flytja 5-6MW á millispennu þurfa að vera lagðir með ákveðnu millibili vegna hitamyndunar, því má gera ráð fyrir að þar sem fleiri strengir koma saman á leið að tengivirki verði röskun á landi a.m.k 2-3 metrar að breidd.

Ekki eru líkur á að vinnu plön verði fjarðlægt nema að hluta þar sem aðstaða þarf að vera fyrir stóra krana vegna viðhalds og útskiptingar á spöðum, rafölum o.s.f.v. Og reyndar einnig ef kemur til niðurrifs, sem verður reyndar að telja litlar líkur á.

Land á svona stað sem hefur verið grafið upp eða notað undir vinnuplön er varanlega raskað þó reynt sé að fjarlægja plönin.

Efnispörf

Ekki er nefnt í kaflanum um efnispörf að nokkur þúsund lítra af olíu verða í háspennu spennum í safn og spennuvirki og mögulega á spennum sem spenna uppí millispennu við hverja vindmyllu, þessu fylgir áhætta á mengun. Það kallar á tilheyrandi þrær, olíugildir og landnotkun ef leki verður í spennum.

Ásýnd

Gera verður verulega athugasemd við að aðal-áherslan í matsáætluninni er á að skoða sýnileika í mikilli fjarðlægd frá Hvammsmúla. Þetta kom einnig skýrt fram á kynningarfundi 10. febrúar.

Gera verður þá kröfu að raunhæf ásýndar líkön verði gerð fyrir all bæi og sumarbústaði í nágrenni við Hvammsmúla og í Norðurárdal a.m.k. innan 10-12 km radiusar. Þetta er ekki mikið mál með nútíma tækni og einnig eins og nefnt er í matsáætluninn, það eru aðeins “nokkur bóndabýli og sumarhús” í nágrenninu.

Nauðsynlegt er að sýna líka sem víðast frá hverning ásýnd er frá þjóðvegi 1 og vegi í austanverðum Norðurárdal, einnig frá helstu laxveiðistöðum í Norðurá.

22.02.2022

Sigurður Hj. Leópoldsson

kt.290657 3189

Margrét Oddný Leópoldsdóttir

Kt.210267 3609

Hraunbæ & Hraunbæ II

Norðurárdal

Athugasemdir við matsáætlun fyrir vindorkuverið Múla í Borgarbyggð. 13-17 vindmyllur.

Kynningarfundur um verkefnið var haldinn 10. febrúar 2022.

Friðjón Þórðarson gerði grein fyrir verkefninu, eigendum fyrirtækisins og fyrirhugaðri notkun væntanlegrar vindorku. Þar kom fram að fyrirhugað er að nota rafmagnið frá orkuverinu Múla til vetnisframleiðslu sem verður staðsett hjá Grundartanga.

Það þarf að koma skýrt fram í matsskýrslunni hvernig hægt er að réttlæta að byggja orkuver í afdal sem er 75 km frá notkunarstað orkunnar, framkvæmd sem veldur stórfelldum náttúruspjöllum og mun hafa mikil áhrif á samfélagið.

Aðföng

Ef áætlun um það magn steypu sem þarf í grunnana stenst, um 14000 m³ (bls. 24), munu 1900 steypubílar aka fram og aftur frá Akranesi að framkvæmdasvæðinu 78 km leið að mestu á Þjóðvegi nr. 1. Í matsáætluninni (bls. 21) kemur fram að grunnur hverrar vindmyllu sé 30x30 m og má gera ráð fyrir að dýpt hans í jörðu sé 2 m þá þyrfti 23400-30600 m³ af steypu í þá alla. Flutningur á 39-51 vindmylluspöðum sem eru allt að 85 m langir, auk þess stáls sem á að nota í turnana verður sömuleiðis ekið 75 km. leið eftir Þjóðvegi 1 ásamt nauðsynlegum byggingarkrönum. Þá þarf að gera grein fyrir magni þess efnis sem þarf til vegagerðar innan svæðisins og hvar það verður tekið. Í matsskýrslu verður að koma fram kolefnisspor framkvæmdarinnar og hvernig staðið verður að flutningum (lögreglufylgd?) stórra og þungra hluta og hver greiðir nauðsynlegar vegaskemmdir vegna þeirra.

Tenging við flutningskerfi

Í umhverfismatinu verður að koma fram hvernig tengja á orkuna við flutningskerfi Landnets, staðsetning á línun og hver greiðir kostnað af lagningu þeirra. Umhverfismat tenginga þarf að liggja fyrir áður en framkvæmdir við vindorkuverið hefjast.

Niðurrif

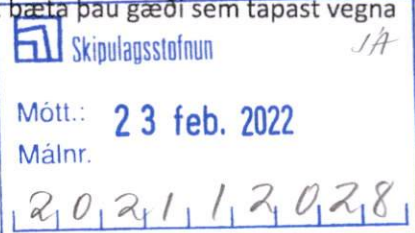
Í umhverfismatinu þarf að koma fram hvernig staðið verður að niðurrifi vindorkuversins ef hinn erlendi aðili telur það ekki arðbært. Koma þarf fram hvaða tryggingar liggja að baki niðurrifi og hvernig efni úr því verður fargað ásamt kolefnisspori förgunar.

Umhverfisþættir

Á kynningarfundinum var greint frá þeim rannsóknum sem umsækjandi ætlar að framkvæma á árunum 2022-2023. Staðkunnugir vita að þetta svæði er mikilvægt uppeldissvæði rjúpna í kjarri og lággróðri en það kemur væntanlega fram í endanlegri umhverfismatsskýrslu. Þá er talið rétt að skrá önnur spendýr sem kunna að sjást. Í upptalningu spendýra vantar sauðkindina en þetta er nú beitaland búfjár. Þá þarf að koma fram hvort ísing af vindmylluspöðum skapi hættu og í hvaða fjarlægð.

Hljóðvist

Vindorkuverið verður mjög nálægt fjallinu Baulu sem er 930 m há (hæð vindmyllu í hæstu stöðu getur orðið 300+200 m eða náð samtals í 500 m hæð y.s.). Kanna þarf bergmálsáhrif frá fjallinu á hljóðvist. Skilgreind frístundahúsabyggð er í Sanddal. Þar eru nú 8 sumarhús og 10 óbyggðar lóðir. Norðurá "fegursta áa" er fengsæl laxveiði. Það að njóta óspilltrar náttúru í kyrrð er ómetanlegt. Í umhverfismati þarf að koma fram hvernig umsækjendur hyggjast bæta þau gæði sem tapast vegna dysn frá orkuverinu.

Landslag og ásýnd

Baula er stolt Borgfirðinga og oft notuð við markaðssetningu. Auglýsingagildi hennar fellur um leið og framkvæmdir hefjast. Margir ganga á fjallið og fyllast stolti á toppnum. Á góðum degi sést í níu sýslur og kyrrðin alger. Á kynningarfundum var óskað eftir að ásýnd á orkuverinu frá Baulu yrði sýnd. Svárið var að ljósmyndarar væru ekki lagðir í hættu við að taka myndir. Verkfræðistofan hefur sennileg aldrei notað flygildi til myndatöku. Taka þarf tillit til ljósmengunar frá lýsingu sem verður á endum hvers spaða.

Mengun

Í matsáætluninni bls. 24 kemur fram að 100 lítra af olíu á ári þurfi fyrir hverja vindmyllu eða fyrir 13 vindmyllur eru það 1300 lítrar á ári. Hvernig verður þess gætt að mengun af völdum flutninga og vörslu olíu berist ekki í Norðurá. Það þarf einnig orku til að stjórna hraða spaðanna og þarf að gera grein fyrir þeirri útfærslu. Þar þarf líka að koma fram hvaða efni verða notuð við afísingu á spöðunum og hvaða áhrif þau hafa á umhverfið. Þá er þekkt að örplast losnar úr spöðum vindmyllna og dreifist um heiðarlandið og berst þannig í fæðukeðjuna. Gera má ráð fyrir að það berist einnig í vatn og í laxveiðiana í dalnum. Svar verkfræðistofunnar við spurningu um örplast á kynningarfundum var að það væri alls staðar t.d. í útivistarfatnaði og færi með vatni úr þvottavélum út í sjó. Það réttlætir ekki meiri mengun. Í umhverfismati ber að greina frá magni örplasts og annarra efna sem berst frá vindorkuverinu í náttúruna og skal sú greining taka mið af nýjustu rannsóknum. Einnig var á fundinum spurt um áhrif lágtíðni á fólk og var svarið: "It does not affect people". Í umhverfismati þarf að sýna vísindalega fram á að það sé rétt að lágtíðni hafi ekki áhrif á dýr og menn og í hvaða fjarlægð frá orkuverinu það er.

Samfélagsleg áhrif

Á kynningarfundum kom fram að hlustað yrði á athugasemdir íbúa og staðkunnugra en enginn fundarmanna kannaðist við að haft hefði verið samband við þá. Það er ljóst að vindorkuver mun hafa mikil áhrif á íbúa, landeigendur og sumarhúsaeigendur í Norðurárdal og víðar. Ferðaþjónusta sem hefur verið byggð upp í dalnum verður ekki söm. Væntanleg framkvæmd er óafturkræf, erfiðara verður að selja laxveiðileyfi, útivist við vindmylludyn er ekki aðlaðandi, skotveiði leggst af á stóru svæði, ljósmengun frá orkuverinu truflar stjörnu- og norðurljósaskoðun og reiðleið sem nú er farin úr Reykjadal, eftir Sanddal og yfir Grjótháls verður ónothæf. Þá mun verðmæti fasteigna í dalnum lækka. Það þarf einnig að koma fram hvernig umsækjendur hyggjast bæta það tjón og ónæði sem fasteignaeigendur verða fyrir vegna framkvæmdarinnar.

Með ósk um að faglega verði staðið að umhverfismati og að náttúran fái að njóta vafans.

22.02.2022

Málfríður Kristjánssdóttir

Málfríður Kristjánssdóttir arkitekt og leiðsögumaður, jarðeigandi í Norðurárdal

Tuomas Järvelä fil. kand. og leiðsögumaður

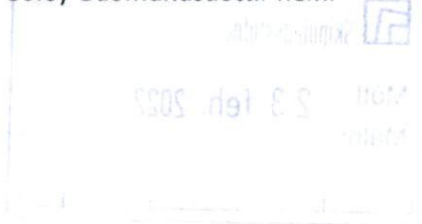
Sesselja Hannele Järvelä íþróttakennari

Aino Freyja Järvelä forstöðumaður og leiðsögumaður

Geir Matti Järvelä tölvunarfræðingur

Nanna Guðmundsdóttir nemi HÍ

Sóley Guðmundsdóttir nemi

Vindorkugarður í landi Hvamms í Norðurárdal..

Þann 10. febrúar s.l var haldinn kynningarfundur á vegum Qair um fyrirhugaðar framkvæmdir í landi Hvamms. Þar sem það fyrirtæki áætla að reisa stóran og umfangsmikinn vindmillugarð. Þessi fundur var að því leiti þarfar að þar fengum við íbúar í dalnum glögga yfirsýn á hugsanlegar athafnir þessa fólks. Það vekur mesta undrun og veldur mestum vonbrigðum að til skuli vera fólk, sem kemur í þessa dali, sem eru víðfrægir fyrir fegurð og virðist alþúíð til þess að fremja slík skemmdraverk á umhverfinu..

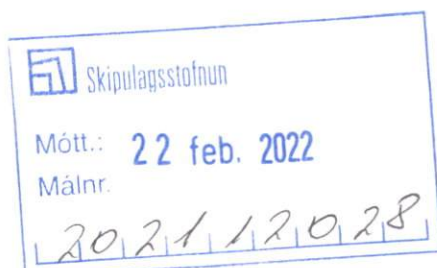
Norðurárdalur og Þverárhlið eru náttúruperlur í þjóðleið og nærri henni. Fjallendið á milli þeirra, Grjóthálsinn, er ósnortið land í beinu framhaldi af afréttinni og öræfunum, sem nú er unnið að því að friða og gera að þjóðgarði. Slíkt land er mikið verðmæti. Öll nýting þess er viðkvæmt mál, sem krefst aðgæslu og fyrirbyggju. Frá upphafi byggðar í landinu hefur aðallega verið stundaður landbúnaður á þessum slóðum en náttúrufegurð og veiðar í víðfrægum laxveiðiám hafa löngum dregið að sér fólk, sem sækist eftir afþreyingu í fögru og ósnortnu umhverfi. Á síðustu áratugum hefur hefðbundinn landbúnaður á þessu svæði dregist mjög saman þó enn séu þar rekin myndarleg bú. Það er ljóst að þarna er orðin og er að verða veruleg breyting á búskaparháttum. Hér er að vaxa upp, hægum skrefum, umhverfi afþreyingar, heilsuræktar og menningartengdrar starfsemi. Nú þegar er hér umtalsvert skólahald, hótélrekstur, veitingasala og ferðaþjónusta. Við árnar hafa risið myndarleg veiðihús. Hér er kominn golfvöllur og talsverð sumarhúsabyggð samfara skógrækt og hefðbundnum búskap á þeim jörðum, sem best henta til landbúnaðar. Þá er ótalin sá mikli fjöldi ferðamanna innlendra og erlendra, sem á leið um, á þjóðvegi 1 eða eftir öðrum vegum og slóðum, göngufólk og hestaleiðangrar. Fólk, sem kys að hafa hér viðstöðu á leið sinni og njóta þess, sem í boði er. Það er skoðun margra, sem hér búa að vindmillugarðar falli illa að þessu umhverfi, og þeirri uppbyggingu, sem fyrirsjáanleg er. Vindmillur eru vafalaust góð tæki til þess að framleiða rafmagn og notkun þeirrar er á margan hátt heppileg lausn á því viðfangsefni. Eins og svo oft vill verða fylgja þó slíkri starfsemi bæði gallar og álitæfni. Samfara þeim er veruleg breyting á ásyð umhverfisins, raunar mjög óásættanleg sjónmengun, að margra dómi. Ásynd þeirra breytir umhverfinu. Þeim fylgir hljóðmengun og röskun á ósnortnu umhverfi. Fjárhagslegur hagnaður sveitarfélagsins af rekstri þeirra sýnist vera óverulegur ef tekið er mið af óhagræði því, sem rekstri þeirra fylgir og þeim óþægindum og áreiti, sem þær valda íbúunum. Þá er full ástæða til þess að óttast áhrif þeirra á ferðaþjónustu svæðisins, sem og lífríki þess, svo sem fuglalíf og gróðurfar og að auki telja margir að návist þeirra muni verðfella þær eignir, sem næstar þeim eru. Vindmillur eiga einfaldlega ekki heima á þessu svæði, sem er ætlað til annarra nota eins og hér hefur verið sýnt fram á. Þeir annmarkar á vindmillurekstri, sem hér eru taldir mæla allir gegn þessari fyrirhuguðu framkvæmd sem við álitum vera náttúruspjöll. Það mætti rekja í löngu máli og verður vafalaust gert. Við eigendur skógræktarjarðarinnar í Króki mótmælum þeim harðlega og lítum á þær sem aðför að starfi okkar á liðnum áratugum.

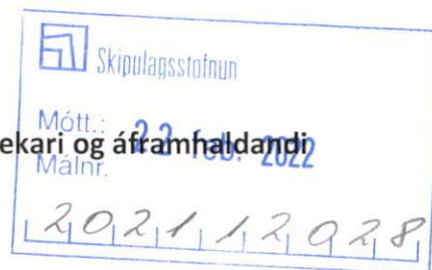
Kjarni þessa máls er hins vegar sá að mikill meiri hluti þeirra íbúa og jarðeigenda, sem hér eiga hlut að máli er eindregið andvígur öllum hugmyndum um vindmillurekstur á þessu svæði. Þeir telja að hann falli engan vegin að því samfélagi, sem þeir vilja búa í og sé því bæði skaðlegur og óviðunandi. Sveitarstjórninni ber að virða þau sjónarmið og standa með íbúunum í þessari verndarbaráttu þeirra.

Króki 21. febrúar 2022

Virðingarfyllst

Gunnar Jónsson (Kt. 24-02-33-4019)
Helga Erla Hjartardóttir (Kt. 02-01-35-3369)

Athugasemdir og hörð mótmæli til skipulagsstofunnar vegna enn frekari og áframhaldandi áforma um vindorkuiðnað í Norðurárdal í Borgarbyggð.

Hversvegna vindorkuiðnaður í Norðurárdal:

Svo það megi þóknast örfáum einstaklingum og erlendum stórfyrirtækjum sem vilja hasla sér völl á íslenskum orkumarkaði og fljóta á einkavæðingaröldunni á meðan stjórnvöld sofa. Einkaaðilar sem eru að grípa gæs á meðan enn liggur ekki fyrir heildaráætlun fyrir vindmylluvirkjanir og staðsetningar þeirra á landsvísu, á meðan enn hefur ekki tekist að skapa lagaramma fyrir samhæfingu í einkavæðingu orkuiðnaðarins og aðgengi að landskerfi í almannaeigu.

Hversvegna ekki vindorkuiðnaður í Norðurárdal:

- Náttúran.** Norðurárdalur er að stórum hluta á náttúruminjaskrá. Grábrókargígur eru friðlýst náttúruvætti. Grábrókarhraun og Hreðavatn teljast til náttúruminja, hraunið norðan hreppamarka allt norður að Bjarnadalsá og Norðurá sjálf ásamt Hraunsey og fossinum Glanna eru náttúruminjar. Áin er heimsþekkt perla allt frá upptökum á Holtavörðuheidi, enda ein fegursta laxveiðiá Evrópu sem enn varðveitir hinn einstaka villta lax úr Norður Atlantshafi. Þá er fjallafegurð Norðurárdals í raun einkennismynd og ímynd Vesturlands þar sem Hvassafell, Grjótháls, Litla Baula, Hvammsmúli og dýrmætar villtar heiðar ramma inn Baulutind sem gnæfir yfir Grábrókarhrauni á náttúruminjaskrá. Allt Hreðavatn telst einnig til náttúruminja og suðurhlíðar Setmúla á milli Kiðár og Brekkuár. Brekkuárgil, Hestabrekka og Primilsdalur eru einstök svæði sökum setlaga og heildarmynd Norðurárdals er sterk náttúruímynd Borgarfjarðarháa. Þá er ótalið heiðalandið upp af afréttarlandi Borgarfjarðar til allra átta. Það er einstakt á heimsvísu. Flest Evrópulönd hafa misst víðerni heiðalandsins undir mannvirki. Samfelldar heiðar í Evrópu heyra nær sögunni til. Heiðalöndin víðfeðmu á Íslandi geyma náttúru- og dýralíf sem er einstakt á veraldarvísu og Borgfirðingar hafa þar stóru verndarhlutverki að gegna fyrir heiminn. Og ef verðmiði þarf að vera á öllu og mæla þarf land eftir gjaldskrá þá má benda á að erlendir ferðamenn leita í auknu mæli til Íslands til að upplifa heiðalandið, víðernið ósnortna, lyngið, þúfurnar, stöðuvötnin á hálsunum og heiðum til að njóta og stunda göngur og fjölbreytta útivist. Sú framtíðartónlist mun bara verða háværi. Norðurárdalur státar líka af einstökum vötnum: fögrum heiðavötnum í samfelldri festi niður hálsa eins og Grjótháls. Nægir að nefna Fiskivatn á hálsinum ofan við skógræktarbæina Krók og Sveinatungu. Vindorkuver sem Qair vill reisa mun breyta landnáms-birkiskóginum í Hvammsmúla í iðnaðarsvæði. Að setja vindorkuiðnaðarsvæði á þennan stað jafnast á við að setja upp viðlíka mannvirki á barm Almannagjár á sjálfum Þingvöllum.
- Mannlíf og fólk í dalnum.** Yfirmenn orkumála í landinu hafa látið hafa eftir sér að hvergi sé hægt að setja niður vindorkuvirkjanir í byggð nema með sátt og samþykki íbúanna sem þar eru fyrir. Að auki hefur komið fram í yfirlýsingum frá Landsvirkjun að nóg rými sé fyrir vindorkuvöxt á iðnaðarsvæðum Landsvirkjunar við Sigöldu og Blönduvirkjun. Þær virkjanir eru hinsvegar í eigu almennings og henta því illa einkafyrirtækjum sem þessi slagur er stöðugt við niður allan Norðurárdal. Aldrei hafa sveitarstjórnaryfirvöld kannað hug íbúa og landeigenda í Norðurárdal svo fulltrúar fólksins megi vinna eftir þeirra óskum og þörfum. Aldrei hafa þessi sömu yfirvöld

kannað drauma, vonir og þrár þeirra sem hafa staðið vörð um dalinn um áratuga skeið, alið þar upp börn og ræktað land mann fram af manni – kannað þeirra áform og áætlanir fyrir dalinn. Hvað vill þá fólkið í dalnum gera? ef einhver skyldi spyrja. Fólkið sem á landið, fólkið sem hefur ræktað landið og annast það, lifað og hræst í dalnum fagra - hvað vill það gera? Jú, það hefur margvísleg og fjölbreytt áform- sem sum hver hefur tekið áratugi að undirbyggja. Einhverjir rækta skóglendi, aðrir vernda land og loka sárum eftir aldagamla beitaránauð. Til eru þeir vilja rækta matjurtir í stórum stíl og hafa um það áætlanir. Margir hyggja á náttúrutengda ferðaþjónustu með heiðalandið í huga og hafa undirbúið þá atvinnustarfssemi lengi með skógrækt og allskyns virðisauka. Aðrir eru með hefðbundinn búskap. Einhverjir skipuleggja hesta- og gönguferðir inn í framtíðina á milli sveita og yfir einstaka heiðalandið. Og þá eru það þeir sem vaka yfir ánni dýrmætu, laxveiðiá á heimsmælikvaða. Þeir þekkja vel hina einstöku upplifun við alla hylir ársinnar, frá ármótum og upp á heiði. Nægir að nefna þar Krókshyli Norðurár, víðfræga veiðistaði, sem standa beint á mótum fyrirhuguðum vindorkuvirkjunum. Verðmætahrun verður í þeim hluta ársinnar við að gera þennan hluta dalsins að orkuiðnaðarsvæði. Það er skrásett og rannsakað áratugina aftur í tímann hve gjöfulir þessir hyljir hafa verið, ekki einasta hvað varðar fiska á land heldur einnig í ánægjustundum viðskiptavina sem koma ár eftir ár og borga veiðileyfi sín til að fá að njóta í kyrrð og náttúrufegurð dalsins en ekki undir virkjanamöstrum á iðnaðarsvæði.

- 3. Aðkeyptar umsagnir.** Það bar vott um óvönduð vinnubrögð og þekkingarskort þegar aðkeyptu verkfræðingarnir frá Eflu tilgreindu á kynningarfundum fyrir viðskiptavin sinn Qair fyrirbæri sem þeir kölluðu myndatökustaði. Staðsetning þessara svokölluðu myndatökustaða sem Efla valdi fyrir viðskiptavininn Qair var í hæsta máta hlutdræg. Myndatökustaðirnir sem Efla kaus að kalla svo voru sjónarhorn valin víða niður dal og í næstu sveitum til að sýna dæmi um hvaðan iðnaðar og vindorkusvæði Hvammsmúla myndu sjást. Sýning þessi var haldin fyrir íbúa og landeigendur til að fegra og smækka hið risavaxna vindorkuver sem Qair, viðskiptavinur Eflu, vill reisa í Hvammsmúla. Sem dæmi um hlutdrægni má nefna að á meðan Efluteymið lagði á sig að fara niður að Kleppjárnsreykjum í annarri sveit til að sýna hvernig Hvammsvirkjun liti út þaðan – þá höfðu þessir aðkeyptu umsagnaraðilar ekki fyrir því að fara yfir þjóðveginn andspænis Hvammsvirkjun til þess að sýna myndatökustaðinn Krók og þá ásýnd sem myndi blasa við skógræktarjörðunum Króki og Sveinatungu og laxveiðiánni Norðurá, spölkorn frá iðnaðarsvæðinu fyrirhugaða. Og af því að verkfræðingarnir frá Eflu, landeigendur í Hvammi og vindmyllubraskarar Qair þekkja ekki hina einstöku veiðistaði á efra svæði Norðurár- vita ekki hvað veiðistaðirnir sem munu standa undir risamöstrum virkjunnar þeirra heita og hafa heitið í gegnum aldirnar - þá er rétt að þau örnefni fylgi hér: Laxalá, Neðri-Ferjuhylur, Efri-Ferjuhylur, Þvottahylur, Litlufossar, Poki, Króksfoss, Gljúfrin og Klapparhylur og áfram mætti telja upp í heiðina og einnig niður dalinn fagra.
- 4. Lýðræðishalli.** Virkjanir á vef Orkustofnunnar eru þar eflaust einhverjar í mikilli óþökk landeigenda. Þar er til dæmis svokölluð Hálsvirkjun á vegum Zephyr, þrettán síðna skýrsla um það hvernig hægt er að sölsa undir sig annarra manna lönd fyrir eigin hagsmuni. Lukkuriddarar fengu að kanna virkjanakosti í Krókslandi, gerðu um það skýrslu og lögðu fram og landeigendur höfnuðu svo þessum virkjanahugmyndum alfarið og þar við sat. Skýrslan fer samt áfram og er lögð fram eins og raunhæf

hugmynd að virkjanakosti á vef Orkustofnunnar sem tillaga í Rammaáætlun. Orkustofnun er í eigu allrar þjóðarinnar og þar með almennings, okkar allra. Hún er ekki í eigu Qair og Zephyr og annarra erlendra lukkuriddara með íslenska fyrirgreiðslumenn. Þó fást þær upplýsingar út úr stofnuninni að hlutverk OS sé að samhæfa aðgerðir á milli einkafyrirtækja og ríkisvalds. Þar með er hagur einstaklinga fyrir borð borinn og landeigendur lesa um áform um stórvirkjun á sínu eignarlandi á vef OS. Þarna er mikill lýðræðishalli sem endurspeglast svo aftur í áformum í Hvammsmúla þar sem einstaklingar þurfa að reyna að taka sig saman og verjast einkafyrirtækjum í innrás með verkfræðistofur og stjórnvald í vinnu. Stutt er síðan annað fyrirtæki hugðist reisa vindorkuvirkjun neðar á Grjóthálsi. Íbúar dalsins þuftu að taka saman höndum og verjast þeim áformum rétt eins og nú þegar næsta fyrirtæki fer af stað nokkrum kílómetrum ofar í þessum fallega dal í alfaraleið sem geymir náttúruímynd Borgarfjarðar. Það er vitlaust gefið þegar íbúar þurfa aftur og aftur að verjast sama áganginum, rétt eins og verið sé að þreyta lax og landa honum í algjörri uppgjöf. Einstaklingar, landeigendur og hagsmunaaðilar víðsvegar um Norðurárdal verða þrífalt fyrir yfirgangi og ásælni og reyna að verjast af mismiklu þreki. Stjórnvaldið í formi Orkustofnunar og sveitarstjórnar vinna með einkafyrirtækjum og framkvæmdavaldi. Þarna er vitlaust gefið og lagaramminn er rammskakkur. Samfélagsstofnanir eiga gæta hagsmuna einstaklinga og landeigenda líka, ekki bara stórfyrirtækjum í sókn. Auk þess sem löggjafarvaldið verður að fara í saumana á þessum skipulagsmálum einkavirkjana áður en farið er um sveitir til að buga og misbjóða heimafólki.

5. **Skógræktarjörðin Krókur.** Í þrjátíu ár hefur skógrækt verið stunduð í Króki og er jörðin um þúsund hektarar. Þegar skógarbændur komu þar fyrst að árið 1987 var landið örfoka og ofbeitt. Upphófst öflugt ræktunarstarf í samvinnu við Vesturlandsskóga og á 35 árum hefur tekist að rækta fagan skóg á stóru svæði undir heiðinni auk þess að loka landi, vernda land og græða. Markmið þessa fyrirtækis hefur ávallt verið að skapa skilyrði fyrir næstu kynslóð, búa til tækifæri sem vinna með náttúrunni en ekki á móti henni, skapa komandi kynslóð skilyrði til áframhaldandi ræktunnar jafnt fyrir náttúru sem manneskjur. Það hefur ekki alltaf verið auðvelt, síður en svo. Króksbændur hafa þurft að verja sína búgrein og sitt ræktunarstarf fyrir sauðfjárangangi og staðið í stöðugum málaferlum við sveitarfélag sem ágirnist land fyrir hönd sauðfjorbænda. Króksbændur vinna nú að því með Landsneti að finna leið fyrir Holtavörðulínu í gegnum skógræktarlandið og nú síðustu ár hafa vindorkuriddarar herjað á Króksbændur með beinum og óbeinum hætti. Það er mál að linni. Það eina sem skógarbændum undir heiðinni hefur gengið til undanfarna áratugi er að rækta landið sitt fyrir næstu kynslóð að taka við. Samfélag sem keyrir á græðgi vinnur aldrei fyrir næstu kynslóð en aðeins fyrir augnablikið. Kosningar eru framundan í Borgarfjarðarhéraði og bráðnauðsynlegt að hver einasti frambjóðandi geri grein fyrir sinni framtíðasýn í þessu mikilvæga máli.

Við krefjumst þess að fallið verði frá áformum um að Norðurárdalur verði gerður að iðnaðarsvæði fyrir orkuver. Við krefjumst þess að stefnumótun og áætlanir um stórtækar breytingar á landssvæðum í nafni virkjana fari fram á Alþingi með fulltyngi orkufyrirtækja í almannaeygu en ekki heima í héruðum við eldhúsborð einstaklinga á móti einkafyrirtækjum úti í heimi.

Norðurárdalur er ekki virkjanavöllur. Hann er náttúruperla á heimsvísu og átakanlegt að þurfa að taka þetta samtal árið 2022.

Kristín Helga Gunnarsdóttir, 241162-2459

Erla Guðný Helgadóttir, 251093-2029

Soffía Sóley Helgadóttir, 170797-2809

Króki, Norðurárdal

Ahugasemdir við áformaða Múla vindorku virkjun á Hvammsmúla í Norðurárdal

Við undirrituð teljum að bygging og rekstur vindorkuvera í ofanverðum Norðurárdal og á Grjóthálsi hafi mjög neikvæð áhrif fyrir alla náttúru, náttúru upplifun, mannlíf og ferðamensku í dalnum og í raun einnig í nálægum uppsveitum.

Eignaverð mun lækka, dregur úr aðsókn ferðamann og veiðimann að svæðinu og þannig dragur úr möguleikum íbúa og annar hús og-landeigenda til að skapa sér og sínum atvinnu og tækifæri í þessum núverand undirstöðu atvinnugreinum.

Múla orkuverið eins og lag er upp með er enginn smásmíði, 15 +/- 2 stykki samtals 75-85MW og hæð á spöðum í efstu stöðu 200 metrara. Grábrók er um 70 metra á hæð. Ásýnd í ofanverðum Norðurárdal mun gjörbreytast og mun skerða lífsgæði íbúa og verðmæti eigna þeirra verulega. Einnig neikvæð áhrif á upplifun veiðimanna í Norðurá og göngufólks á vinsælum gönguleiðu í nágrenninu, svo sem á Baulu, gönguleið úr Reykjadal í Mið-Dölum yfir í Mjóadal eða Sanddal, ýmis veiðivötn á Grjóthálsi, Karlsdalur yfir Grjótháls, Hraunsnefsöxl, Hærri-Kambur í Landi Brekku, Vikrafell og svo mætti lengi telja.

Það þekkja allir sem hafa komið í nálægð við vindorkuver erlendis að það er stöðugur kvinnur frá þeim jafnvel í margra kílómetra fjarlægð, eins og flugvél sé að nálgast úr fjarlæg. Þetta er ekki mjög hátt hljóð mælt í dB en ákaflega kvimleitt þegar fólk er úti við á friðsælum dögum. Það bendir allt til þess að slíkur kvinnur muni geta heyrt á toppi Grábrókar og þar í kring, allavega í áhveðnum veður skilyrðum. Svo ekki sé talað um kvinninn sem verður ofar í dalnum alla daga.

Að ofan sögðu, það verður ekki gott að bú í Norðurárdal ef að þessu verður

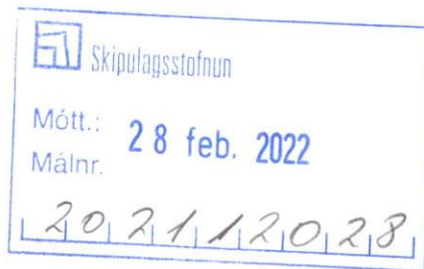
Í gegnum tíðina hefur það verið nokkuð algengt að sjá til Hafarna við Norðurá sérstaklega á haustin og frameftir vetri, þetta á einnig við um Þverá. Örninn virðist sækja í seiði eða lax sem er að drepast eftir hrygningu og er því auðveld bráð. Arnarbæli er þekkt kennileiti við Hreimstaði, algeng stytting er Bæli. Fyrir nokkkrum áratugum var undiriðaður Sigurður á ferð á bíl í Grábrókarhrauni austur Glitstaðaveg. SL: Þegar ég var næstum kominn að brúnum yfir Norðurá þá tek ég eftir tveimur risafuglum sitjandi á hraunstapa alveg við veginn, ég snarstoppa, já þetta voru greinilega Hafarnir, eftir nokkar störu keppni þá hefja þeir sig til flugs með því að steypa sér af stapanum og niður undir veginn nokkra metra fyrir framan bílinn minn. Og því lík sjón og upplifun að sjá þá breiða út vængina sem að mér fannst ná þvert yfir veginn. Algerlega ógleymanleg upplifun fyrir mér þó langt sé um liðið, á mér þá ósk að börning mín og barnabörn, já og sem flestir geti einhvern tíman upplifað það sama.

Til þess þarf að stöðva allar vindorkuframkvæmda hugmyndir í uppsveitum Borgarfjarðar og víðar á sambærilegum svæðum.

Við undirrituð Leópolds börn erum uppallinn í Norðurárdal frá barnæsku og eigum sameiginlega með systir okkar uppeldisstað okkar Haunbæ sem stendur á okkar eignalandi við Grábrók. Undirritaður Sigurður á ásamt eiginkonu sinni frístundahúsið Hraunbæ II ásamt eignar landi því fyljandi

Sigurður Hj. Leópoldsson kt.290657 3189, Hafdís Hrönn Ottósdóttir kt.090757 7419
Margrét Oddný Leópoldsdóttir kt.210267 3609

Reykjavík 25. febrúar 2022

Erindi: Múli vindorkugarður, Borgarbyggð

Við, Logi Vilberg Gunnarsson og Sigríður Bjarnadóttir, eigendur að Birkihlíð, mótmælum harðlega fyrirhugaðri uppbyggingu á vindorkugarði á jörð Hvamms í Norðurárdal, kenndan við Múla.

Líkt og að framan er tekið fram erum við eigendur að frístundahúsi í Birkilundi við Grjóthálsveg, þar höfum við verið í uppbyggingu síðustu ár við gerð heilsárshúss til afnota fyrir stórfjölskylduna, okkar eigið afdrep út fyrir borgarmörkin. Staðsetning þessi varð fyrir valinu meðal annars vegna þeirrar einstöku náttúru sem svæðið hefur uppá að bjóða. Á svæðinu er gullfallegt fjalllendi, skógar og ár. Margar skemmtilegar gönguleiðir eru frá bústaðnum og brjóta hamrar upp hlíðarnar með fossum og stjórum lækjum. Mikið og fjölbreytt dýralíf er á svæðinu, í fuglaskoðunarferðum má finna hina ýmsu sporfugla, vaðfugla, andategundir. Þá má sjá hrafn, fálka, smyril, uglu og sést hefur til arnar úr breiðfirði fljúga yfir svæðið. Í ám og lækjum má finna silung og ýmis síli. Á svæðinu er minkur og yfir sumartímann er sauðfé á beit um alla jörðina. Plönturíkið er sömuleiðis fjölbreytt, birkiskógar, berjalyng, mosi, gróðuþekja af grösom, votlendisgróður, mólendi og smágerðar blómategundir svo eitthvað sé nú nefnt.

Verði af áformum um að gerð á vindmyllugarði verða framkvæmd stórkostleg og óafturkræf náttúruspjöll á landslagi, vistkerfi, jarðvegi, skóglendi, votlendi og líffræðilegum fjölbreytileika. Yfirlýst stefna Íslands í loftslagsmálum er að byggja aftur upp votlendi og er víða um land verið að keppast við að gróðursetja og búa til skóga. Hér stendur til að eyðileggja votlendi sem sér um að binda mikið magn af margskonar gróðurhúsalofttegundum og höggva niður landnámskóg sem í felast mikil náttúruleg vermæti sem jafnframt binda mikið magn koltvísýrings. Vindmyllur hafa neikvæð áhrif á fuglalíf og eru þær sérlega skaðlegar ránfuglum og er það ekki eitthvað sem má við hér á landi en ránfuglastofnarnir hafa minnkað hratt síðustu árin. Er það því alveg skýrt að fyrirhugaður vindorkugarður hefur alvarleg og neikvæð umhverfisáhrif. Enginn vafi er til staðar um að jörðin okkar og bústaður verði verðlaus ef haldið er áfram með þessar áætlanir. Þá langar okkur að hvetja alla til að horfa á heimildamynd Tucker Carlson, sem unnin var í samstarfi við FoxNation, Blown away, the people vs wind power. En í henni má sjá brot af þeirri eyðileggingu sem vindmyllugarðar í Bandaríkjunum hafa haft á íbúana. Sú mynd sýnir hver raunveruleg áhrif eru og í landi sem býr yfir tækifærum á öðrum raforkuorkugjöfum, svo sem vatni og jarðhita verður að leita á þau mið í stað þess að taka upp mun síðri raforkuvirkjunarkost.

Við óskum eftir því að mótmæli okkar við fyrirhuguðum framkvæmdum vera skráð og vonumst við að fallið verði frá áformum þessum.

Virðingafyllst,

Logi Vilberg Gunnarsson og Sigríður Bjarnadóttir

Erindi: Múli vindorkugarður, Borgarbyggð

Ég, Sverrir Guðmundsson, mótmæli harðlega fyrirhugaðri uppbyggingu á vindorkuveri, kennt við Múla, á jörðinni Hvammi í Norðurárdal. Framkvæmd upp á 13-17 stykkjum af 200 metra háum vindmyllum á ekki að kalla jafn huggulegu nafni og garður, heldur er um orkuver að ræða. Þetta er villandi framsetning og mun ég í athugasemd minni nota orðið vindorkuver.

Ég ólst upp að bænum Hvammi og átti heima þar í 65 ár. Jörðin var í eigu foreldra minna og ég keypti hana árið 1980. Átti Hvamm síðan til ársins 2015 er ég hætti búskap og seldi jörðina og flutti í burtu. Ég hef því sterkar rætur til landsins og eru fátíð sem þekki svæðið jafn vel og ég og fjölskylda mín. Auk þess á ég gamla lögbýlið Deseý neðar í Norðurárdal. Umfjöllun mín um fyrirhugaðar framkvæmdir er byggð á þeirri þekkingu sem ég hef á þessu landsvæði. Má segja að ég þekki hverja þúfu og hvern stein í Hvammi. Einnig veðurfar og gæti upplýst heilmikið um slíkt. Ég undrast að enginn skyldi leita til mín til að fá upplýsingarum aðstæður þarna.

Hvammur stór jörð í Norðurárdal, með mikið af fjalllendi, skóg og fallegum ám. Bærinn stendur í um 80 m.y.s. Í Hvammi hefur staðið kirkja frá því snemma á öldum. Þar er legsteinn merktur ártalinu 1237. Skógurinn á jörðinni hefur verið fleiri aldir, núlifandi elstu menn muna eftir öldungum frá því um miðja 20. öldina tala um að skógurinn hafi alltaf verið. Á korti má sjá hvernig skógarmörk eru á landamörkum milli Dýrastaða og Hvamms annars vegar og hins vegar á gömlum landamörkum Hvamms og Galtarhöfða (jarðirnar voru sameinaðar í seinni tíð). Sú saga hefur gengið gegnum kynslóðirnar að ástæðan fyrir þessum skörpu mörkum sé sú að tíund til kirkjunnar hafi verið greidd í beit dýra, byggingarefni og eldivið. Þannig hafi skóglendinu í Hvammi verið hlíft í gegnum aldirnar en skógurinn annars staðar í dalnum horfið vegna nýtingar.

Náttúruspjöll

Núverandi aðstæður

Fjölbreytt náttúra finnst í Hvammi. Um landið renna ýmis vatnsföll, Norðurá, Litlaá og Sandalsá þar þekktastar. Eins og áður segir er mikið skóglendi og önnur gróðurþekja en jafnframt er sandur, melar og opnar klappir víða. Við göngu um jörðina kemur maður reglulega að kaldavermslum og öðru votlendi. Öfgarnar í landinu eru miklar; hæð fer allt frá 60 m.y.s. upp í nokkur hundruð metra; sandar, votlendi, kaldavermsl, gróðurþekja og skóglendi mætast víða.

Jarðfræðin er mjög spennandi. Landslagið er hefðbundnar farleiðir eftir jökla, dalir neðst í hæð yfir sjávarmæli, en jökulsorfnar klappir og ruðningar ofar í landinu. Gil og hamrar rjúfa hlíðarnar með fossum og stórum lækjum. Í Selgili og í Litluá má sjá líparítsinnskot frá kviku úr eldgosi Baulu, þar sem botninn verður allt í einu gylltur í annars svörtu berginu. Frá því ég man eftir mér hafa einnig fræðimenn heimsótt landið í leit að gulli.

Vegna fjölbreytileika í landslaginu er að finna margar tegundir fugla; þar hrafna verpir þarna á hverju ári; fáلكi átti varpstað til fjölda ára á stað sem heitir Ból en eftir að rjúpu fækkaði mikið hefur sést sjaldnar til hans; spörfuglar (skógarþröstur, auðnutittlingur, snjótittlingur, stari, maríuerla, músarrindill og steindepill); vaðfuglar (heiðlóa, hrossagaukur, jaðraka, óðinshani, sandlóa, spói, stelkur og tjaldur); fjöldi andategunda; rjúpa; ránfuglar eins og

smyrill, uгла, fálki, og örninn úr Breiðafirðinum flýgur eftir þeirri línu, þar sem gert er ráð fyrir vindmyllum, í sínu skoðunarflugi og fá sér lax í Norðurá á haustin.

Dýralíf annað en fugla er fjölbreytt. Í ám og lækjum eru lax, silungur, hornsíli, smásíli og ýmis vatnadýr. Refur og minkur virðast ekki þrífast þar samtímis, en alltaf er annar hvor þeirra á staðnum. Sauðfé hefur verið á beit á sumrin um alla jörðina. Við votlendið eru ýmis smærri lífverur eins og bobbar og fjöldi skordýrategunda.

Plönturíkið á jörðinni er fjölbreytt eftir landslagi, villtur birkiskógur með hefðbundnum skógarbotni, víðir, fjalldrapi, reynir, lyng og mosi, gróðurþekja af grösom, votlendisgróður, mólendi, og smágerðar blómategundir. Þessi villti birkiskógur er samkvæmt mælingum Skógræktar ríkisins um 370 ha af 2m háum (2m og yfir allt að 6m) villtum birkiskógi og einhverjir tugir ha af villtu birkikjarri undir 2m. Á Svínagilsöxl hefur fundist jöklasóley og annar hálendisgróður.

Á Íslandi er kappsmál í að koma upp skógum og endurheimta votlendi. Í Múla og víða um jörðina Hvamm er náttúrulegur skógur og votlendi hefur ekki verið framræst. Það ætti að leggja sérstaka áherslu á að varðveita þessi fyrirbæri vegna loftslagsmála.

Veðurfar

Veðurfar á fyrirhuguðu svæði á Múla er mjög óstöðugt. Landið er í um 300m hæð milli hárra fjalla og djúpir dalir og gil gera loftið mjög óstöðugt og mikill munur á hvaða vindátt er. Getur verið mjög stormasamt og misvinda þótt þokkalegt veður sé niður í dalnum. Hef sjálfur verið þarna oft í misjöfnum veðrum og oft er ekki stætt þarna uppi á Múla.

Aðalskipulag og skipulagsreglugerð

Samkvæmt skipulagsreglugerð eiga svæði fyrir vindmyllur að þessari stærðargráðu vera skilgreind í aðalskipulagi sem iðnaðarsvæði.

f. Iðnaðarsvæði (I).

Svæði fyrir umfangsmikla iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér, svo sem verksmiðjur, virkjanir, þ.m.t. vatnsfallsvirkjanir, jarðhitavirkjanir, sjávarfallavirkjanir og vindmyllur, tengivirki, veitustöðvar, skólpælu- og hreinsistöðvar, endurvinnslustöðvar, brennslustöðvar, förgunarstöðvar, sorpurðunarsvæði, flokkunarmiðstöðvar og birgðastöðvar fyrir mengandi efni.

Það er eitthvað mjög rangt við það að fara skilgreina það svæði sem ég lýsti hér að ofan á þennan hátt. Það er rangt við það að skilgreina svæði með landnámsskógi og fjölbreyttu vistkerfi á þennan hátt.

Uppsetning og undirbúningur vindmylla

Til þess að svona framkvæmd verði að veruleika þarf að leggja vegi, gera mikið jarðrask, jafnvel námur á staðnum, grafa og sprengja á djúpt ofan í landið, flytja mikið byggingarefni. Ekki er gerð grein fyrir því hvað verður gert við þann jarðveg sem upp kemur af framkvæmdinni né hvernig og hve miklu byggingarefni verður komið á staðinn. Þetta jarðrask yrði mjög erfitt að græða upp og tæki langan tíma vegna hæðar og veðurfars.

Það er sorglegt að virt stofa eins og Efla fullyrðir að þetta sé allt endurheimtanlegt í umhverfinu þegar það er það ekki. Einnig að Efla skyldi ekki leita til staðkunnugra manna.

Samantekt úr kafla

Hér er um stórkostleg náttúruspjöll að ræða á marga vegu, landslagi, vistkerfi, jarðvegi, skóglendi, votlendi og líffræðilegan fjölbreytileika. Víða um landið er verið að keppast við að gróðursetja og búa til skóga. Hér er um náttúrulegan landnámsskóg að ræða og í honum felast mikil náttúruleg verðmæti sem jafnframt binda mikið magn koltvísýrings. Í loftslagsmálum

skipta votlendi líka miklu máli, þar sem þau binda margs konar og mikið magn gróðurhúsalofttegunda. Þar sem þetta er allt að finna í Múla og víðar á jörðinni Hvammi, þá hefur fyrirhugað vindorkuver alvarleg og gríðarlega neikvæð umhverfisáhrif, bæði staðbundin og hnattræn.

Neikvæð umhverfisáhrif

Náttúruupplifun

Foreldrar mínir, sömuleiðis amma mín og afi sem bjuggu einnig í Hvammi, kenndu mér að lifa með náttúrunni, njóta hennar, og nýta með virðingu. Á jörðinni Hvammi eru margir dásamlegir staðir þar sem hægt er að upplifa náttúruna mjög sterkt. Upplifun á náttúru er ekki bara um hið sjónræna, heldur skiptir lykt, hljóð, snerting og önnur skynjun miklu máli og nefna ber. Auk þess er hægt að upplifa minningar, sögu og frásagnir í náttúrunni. Sálfraðileg endurheimt er meiri og hraðari í náttúru en annars staðar. Hér vísa ég í skrif umhverfissálfræðingsins Páls Líndal. Náttúran í Hvammi gefur ofboðslega mikið á mjög fjölbreyttan hátt. Það eru margir staðir sem hægt er að setjast niður í mjúkan gróður í skjóli dældar, hlusta á vind, einnig kyrrð, fugla, rollur, tófuna, vatnsnið, hljóðin í skóginum, finna lykt árstíðarinnar, snerta lyng og mosa, bragða á jurtum og berjum, fá sér vatnssopa úr læknum, horfa á þúfu sem mús hefur grafið út og litla dæld þar sem refafjölskylda bjó fyrir nokkrum árum. Forvitinn örninn flýgur yfir til að kanna þessar mannaferðir. Minningar um gönguferðir með fjölskyldumeðlimum og vinum spretta upp og frásagnir að það sé bannað að fara tiltekna leiðir vegna þess að fálkinn liggur á hreiðri. Hugsanir um náttúruöflin sem hafa verið að verki þegar tilteknir klettur hafa brotnað eða gil opnast. Svona náttúruupplifanir eru forréttindi. Þetta er það sem ferðamannaíðnaðurinn markaðssetur til erlendra aðila sem upplifun íslenskrar náttúru. Þetta er íslensk náttúra sem almenningur þarf á að halda.

Sjónmengun

200 metra há mannvirki eru mjög framandi í þessu umhverfi. Til að setja þessa stærð í samhengi við eitthvað sem við þekkjum og skiljum, þá er Hallgrímskirkjurn 74,5 metrar á hæð. Þetta samsvarar í hæðina 2,7 Hallgrímskirkjurnum ofan á hver öðrum. Mælikvarðinn er ekki í samræmi við þá byggð sem er þarna er fyrir né í samræmi við þá náttúru sem þarna er. Það verður seint hægt að sannfæra mig um að þessi mannvirki verði sett upp til að fegra umhverfið. Þau verða lýti á umhverfinu, samfélaginu, náttúrunni og kennileitum.

Hljóðvist

Hljóðvist af vindmyllum er nokkur. Jafnvel þótt heyrnlegur hávaði fari ekki yfir viðmiðunarmörk getur verið óþægilegur hvínur frá þeim. Vindmyllur mynda einnig lágtíðnihljóð og það er heilsufarslega hættulegt og getur jafnvel valdið heyrnarskaða.

Plastmengun

Ég hef verulegar áhyggjur af mengun vegna veðrunar mannvirkjanna. Eitt mikilvægasta byggingarefni vindmylluspaða er plast. Ég hef miklar áhyggjur af plastmengun í náttúrunni vegna þessa, bæði stærri plasthlutir sem brotna úr spöðunum en einnig mengun vegna örtrefja sem færi í náttúruna og líffræðilegan fjölbreytileika þarna.

Líftími og urðun

Ekki er gerð grein fyrir raunverulegum líftíma vindorkuversins, hvornig gert er ráð fyrir viðgerðum eða hvað gerist þegar vindmylla verður ónýtt. Í janúar síðastliðnum þurfti 6

tilraunir til þess að sprengja niður vindmyllu í Þykkvabæ. Þetta átti allt að vera svo auðvelt en þegar á reyndi þurfti Landhelgisgæslan að taka þetta niður.

Í skýrslunni kemur fram að það eigi að flytja ónýta spaða til Danmerkur til endurvinnslu. Hver mun sjá um það? Verður það gert?

Loftslagsáhrif

Framkvæmdin gerir ráð fyrir að þurrka upp og ræsa fram töluverðu af votlendi. Fullyrt er að skógurinn verði ekki snertur en framkvæmdin mun samt hafa mikil áhrif á gróðurþekju og jarðveg. Núverandi landslag, jarðvegur og gróður í Múla bindur mikið magn gróðurhúsalofttegunda. Hver er kostnaður við það að eyðileggja það? Hvert er kolefnissporið sem bundið er í núverandi ástandi. Það er mikilvægt að skoða þá eyðileggingu í útreikningum að kolefnisspori framkvæmdarinnar.

Neikvæð áhrif á samfélagið

„*Not in my backyard*“ er frasi sem notaður er oft um eitthvað sem enginn vill hafa nálægt sér. Vindorkuver í Múla er sett í forgarð byggðarinnar í Norðurárdal, forgarð kennileita, þekktra ferðamannastaða og náttúruperla, forgarð samfélagsins, forgarð við þjóðveginn, forgarð almennings.

Með uppbyggingu vindorkuvers í Múla er verið að setja framandi og óþægileg mannvirki sem eru ekki í neinu samhengi við núverandi umhverfi. Íbúar og eigendur sumarbústaða sem eru allt í einu þvinguð til að fá í nærumhverfi sitt. Heimili og nærumhverfi þeirra er eyðilagt. Slíkur gjörningur er mikil ógn fyrir sálarlíf og íbúana sjálfa.

Það hefur sýnt sig í Evrópu að fasteignir í nágrenni við vindorkuver hafa lækkað í verði. Hvernig verður komið til móts við þá eignaskerðingu sem landeigendur, íbúar og sumarbústaðaeigendur verða fyrir við framkvæmdina?

Sýnt hefur verið fram á neikvæð áhrif á heilsu og líðan íbúa í nágrenni við vindorkuver eins og að framan getur.

Rétt eins og með heilsu og líðan íbúa eru ritrýnd gögn sem sýna fram á neikvæða heilsu og líðan dýra, hvort sem þau eru villt eða búpeningur. Villtu dýrin forða sér af svæðinu en búpeningurinn verða stressuð. Mikið stress í búpening hefur áhrif á afurðir og framleiðslu. Vindorkuver eru frábær leið til þess að drepa útivistarsvæði og ferðamennsku. Í Helsta atvinnustarfsemi í Borgarbyggð er landbúnaður, ferðamennska og menntastofnanir. Í ljósi neikvæðra áhrifa á landbúnað og ferðamennsku verður að segjast að vindorkuver hefur neikvæð áhrif á ríkjandi atvinnustarfsemi í Borgarbyggð.

Fugladauði

Staðreynd er að vindmyllur drepa fugla. Fuglar geta flogið á snúningsblöðin.

Ránfuglar eru sérstaklega í útrýmingarhættu. Þeir horfa mikið niður þegar þeir veiða og sjá því oft ekki snúningsblöðin.

Einkahagsmunir og almenningshagsmunir

Eigendur Hvamms koma hugsanlega til með að hagnast á uppbyggingunni. Einkahagsmunir þeirra eru settir í forgang annarra einkaaðila og samfélagsins.

- Með uppbyggingunni er dregið úr verðgildi fasteigna í héraðinu, bæði jarða og sumarhúsa.

- Uppbygging ferðamennsku er fótum troðin með gjaldfellingu víðernis, lýti í landslaginu og áreitiss í náttúruupplifun.
- Norðurá hefur verið vinsæl náttúrparadís og laxveiðiá í fleiri áratugi. Hætta er á að vinsældir hennar minnki við uppbygginguna.
- Verði tillagan samþykkt gætu margir átt bótarétt á sveitarfélagið vegna rýrnunar á verðgildis eigna þeirra.

Samantekt

Hver mun eiga og reka vindmyllurnar? Hver borgar urðun og viðhald? Ef gerð væri svo kölluð kostnaðargreining og verðmætamat af nógildandi náttúru, hvaða verðmætum er verið að kasta á glæ? Hver situr uppi með kostnað af skemmdum?

Framsetning og kynning á efninu.

Það er frekar óþægileg tilfinning að lesa skýrslu um umhverfisáhrif framkvæmdar frá sama fyrirtæki og er að hanna og sjá um skipulagsmál fyrir framkvæmdina. Það er ekki sannfærandi fagmennska og vekur upp tortryggni. Einnig voru efnistökin og kynningargögn óvönduð.

Efnistökin eru eingöngu uppsetning vindorkuversins. Ekki er fjallað um umhverfisáhrif af framkvæmdunum og uppbyggingunni sjálfri, hvað verður um jarðveg, hvernig verður komið með byggingarefni, verður gerð náma uppi á Múla, hvað verður um úrgang, verða settar upp verkamannabúðir.

Óhjákvæmilegur hluti orkuvers er flutningur á orkunni, bæði frá vindmyllunum sjálfum og svo til kaupanda. Engir innviðir sem vindorkuverið þarf voru kynntir, engin vegalagning, enginn flutningur á orku né tengivirki. Það er því mjög villandi að kynna eingöngu hluta af uppbyggingunni.

Haldinn var kynningarfundur í gengum netið um framkvæmdina sem hluti af samráði. Framsetningin var villandi, það var talað niður til fólks, og sumar fullyrðingar voru hrein og klár uppspuni.

- Sýndar var samanburður í „fyrir og eftir“ myndum. Val á sjónarhornum virtist hafa ráðist af vanþekkingu á svæðinu eða ásetningi um að villa um fyrir umfang og sýnileika. Til að mynda var ekki tekið sjónarhorn frá neinu lögbýli eða sumarbústað. Upplifun af slíku er að það fólk sem notar svæðið mest skipti engu máli í þessu samhengi og hvort sem um er að ræða álit þessara manneskja eða áhrif vindorkuvers á þær og eignir þeirra.
- Myndir sem sýndu þar sem vindmyllurnar voru komnar inn voru annað hvort gerðar af lélegri photoshop kunnáttu eða ásetningi um villandi framsetningu. Teknar voru ljósmyndir í fallegu veðri frá einkennilegum sjónarhornum og settar inn á þær hvítar vindmyllur í háglans í allt annarri en íslenskri birtu. Hvítu vindmyllurnar voru í sólarljósi og náttúrulegri birtu sem einkennir birtu í mið- og suður Evrópu. Þær voru felldar inn í fallegu myndirnar og féllu vel inn og földu sig í skýjahnoðrum. Það var enginn skuggi af þeim né á þeim. Vindmyllur geta verið gráar og svartar. Víða hefur slíkt verið gert til að þær séu sýnilegri fyrir fugla. Það hefur reyndar ekki verið sýnt fram á að litur vindmylla dragi úr fugladrágu í nágrenni þeirra.
- Starfsmenn Eflu og Friðjón frá Qair héldu fram að leitað hafði verið til fólks sem væri kunnugt staðhátum. Þetta vakti undrun okkar sem höfum alist upp í Hvammi og vöktum við athygli á því. Svörin voru að „það ætti eftir að gera það“ en eins og þetta var fyrst lagt upp með var sagt að það hafði verið gert. Við fjölskyldan frá Hvammi

höfum aðeins kannað hvort einhverjir sem við þekkjum og eru vel kunnugir staðarháttum hafi veitt álit sitt. Allir sem við spurðum svöruðu neitandi.

- Einn fundargestur hafði áhyggjur af mengun vegna örplasts vegna vindorkuversins. Starfsmenn Eflu snéru út úr því með því að segja að aðal mengunarvaldur vegna örplasts væri úr fatnaði og hefði mest áhrif í sjónum. Þess háttar dónaskapur og hroki er ekki ásættanlegur í svona samhengi. Svar við spurningu vegna mengunar örplasts á svæðið kom ekki.

Efla sýnir hvorki íbúum og öðrum landeigendum virðingu eða samkennd. Vinnubrögð og framsetning efnis eru ekki traustvekjandi.

Sveitarfélagið Borgarbyggð

Sveitarfélagið Borgarbyggð hefur sýnt sorglega hlið á sér gagnvart uppbyggingu orkuframleiðslu í héraðinu. Á heimasíðu Borgarbyggðar er farið fögrum orðum um atvinnulíf og mannlíf í héraðinu, mikla menningu, langa og merkilega sögu og svo háskólasvæðin. Þar segir „Í Borgarbyggð er öflugt atvinnulíf, blómlegur landbúnaður, viðtæk þjónusta og verslun ásamt fjölbættri þjónustu ríkis- og sveitarfélags á sviði heilsugæslu, félagsþjónustu og uppeldismála. Í sveitarfélaginu eru leikskólar, grunnskólar, tónlistarskóli, menntaskóli og tveir háskólar. Hér þrífst fjölbreytt íþrótt-, menningar- og tómstundastarfsemi og ríkur félagsauður sem kemur fram í framboði og þátttöku íbúa í öflugum lista-, menningar-, íþrótt- og samfélagsstarfi af öllu mögulegu tagi.“ Síðan segir „Fjöldi ferðamanna leggur leið sína til Borgarbyggðar til að nýta sér fjölbreytta afþreyingu og þjónustu. Þekktu sögustaði er að finna í Borgarbyggð og sagnahefðinni er víða gert hátt undir höfði [...] Borgarbyggð býr jafnframt yfir einstakri náttúrufegurð og mikilli fjölbreytni í landslagi. [...] Margar þekktar laxveiðiár eru í Borgarbyggð, s.s. Haffjarðará, Hítará, Langá, Norðurá, Þverá, Hvítá og Grímsá. Einnig kjósa margir að eiga sér frístundaheimili í Borgarbyggð og víða hefur byggst upp mikil frístundahúabyggð.“

Hvergi er minnst á orkuvinnslu. Að heimila vindorkuver án þess að setja orkustefnu sem fer saman við atvinnustefnu og stefnu um náttúruminjar og náttúruvernd er óábyrgt. Hvort ætlar sveitarfélagið að vera landbúnaðarhérað með blómlegar sveitir sem býður heimamenn, ferðamenn, stúdenta og útivistarfólk velkomid eða að vera virkjanahérað? Þetta fer ekki saman. Það er mikilvægt að sveitarstjórnin ákveði sig og setji sér stefnu í þessum málum.

Er sveitarfélagið að taka upp orkuframleiðslu með því að heimila þessa framkvæmd? Því eru gerðar eftirfarandi spurningar:

- Hefur verið gerð forvinna þar sem héraðið allt var skoðað og fundið út að þetta væri besti staðurinn fyrir vindmyllur? Ef svo er, hvaða staðir voru skoðaðir?
- Í hvað verður fyrirhuguð orka notuð? Til einkanota eða almennings?
- Hver er ávinningur samfélagsins af þessari orkuframleiðslu?
- Hver er ávinningur samfélagsins af heildarframkvæmdinni?
- Er ekki gengið alvarlega á hagsmuni samfélags Borgarbyggðar og komandi kynslóða fyrir einkaframkvæmd og einkahagsmuni tveggja jarðareiganda?
- Kynnt tillaga hefur fordæmisgildi. Er vilji Borgarbyggðar að fleiri vindmyllur rísi?
- Opinbera stefna sveitarfélagsins í orkumálum ætti að vera undanfari svona uppbyggingar til að tryggja að ákvarðanir séu teknar á lýðræðislegum, stjórnsýslulegum og faglegum grunni.
- Hvers virði er náttúruupplifun af náttuperlum Borgarbyggðar, t.d. Baulu, Grábók, Glanna, Paradíslautar, Grábrókarhrauns og Hreðavatns?

Stefnumótun Borgarbyggðar í orkuframleiðslu

Fullyrðing kjörins fulltrúa í sveitarstjórn
fordæmisgildi

Á kynningarfundum um verkefnið sem haldinn var í upphafi auglýsingarferlis tjáði Guðveig Anna Eyglóardóttir, kjörin fulltrúi í sveitarstjórn fyrir Framsóknarflokkinn, um uppbyggingu vindorkuvers í Múla. Hún bæði tók til máls en einnig skrifaði hún inn á fjarfundinn.

Sem fulltrúi í bygginga- og skipulagsnefndar Borgarbyggðar vil ég koma því á framfæri að bæði nefndin og sveitarstjórn telja almennt ekki forsvaranlegt að meina fyrirtækjum eða einstaklingum sem sýna atvinnuuppbyggingu í sveitarfélaginu áhuga að gera rannsóknir, og eða kanna möguleika til uppbyggingu og framkvæmda. Ávinningur á rannsóknnum eins og þeim sem hér eru kynntar t.a.m. gætu verið gagnlegar fyrir sveitarfélagið. Ljóst er að í núgildandi aðalskipulagi er ekkert kveðið á um vindorku og því mikilvægt að í yfirstandandi vinnu við aðalskipulag sé mótuð stefna um vindorku innan sveitarfélagsins og þá hvort og hvaða svæði gætu verið hentug til framtíðar. Á þeim grunni mun samþykki til framkvæmdaleyfis byggja. Þá er rétt að nefna að sérstök áhersla verður lögð á íbúasamráð í vinnu við aðalskipulag. Takk fyrir gagnlegan fund og góðar umræður.

Það er margt athyglisvert í þessum skrifum Guðveigar. Þar fagnar hún einstaklingsframtakinu og segir þær gagnlegar fyrir sveitarfélagið. Það sem er lýðræðislegt og góð stjórnsýsla er að fá óháðan aðila til að gera slíka rannsókn fyrir sveitarfélagið með almannahagsmunum í huga. Með því að fagna einstaklingsframtakinu á þann hátt sem Guðveig gerir er búið að opna dyrnar fyrir að einkahagsmunir eiganda einnar jarðar séu mikilvægari en almennir hagsmunir íbúa og jarðeigenda í kringum „einstaklingsframtakið“. Hvað íbúasamráð varðar, þá er ekki ár síðan að lýsingu fyrir breytingu á Aðalskipulagi Borgarbyggðar, vegna vindorkuvers á Grjóthálsi, var mótmælt harðlega af sama fólki og eru að fá þessa kynningu. Gerði Guðveig sér ekki grein fyrir þeim mótmælum að þetta fólk vill ekki vindorkuver í forgarðinn hjá sér? Það er ekki beint traustvekjandi sveitarstjórnarfulltrúi sem ekki skilur slíkt.

Besti staðurinn?

Á áðurnefndum kynningarfundum tók fulltrúi Qair til máls. Hann sagði m.a. söguna um hvernig staður fyrir vindorkuverið var fundinn. Sagan var á þessa leið.

- Fyrirtækið Qair leigði húsnæði af landeigendum Hvamms. Í góðum kaffitíma kom upp sú hugmynd að gera vindorkuver á jörðinni. The End

Engar rannsóknir liggja að baki því að finna hentugan stað fyrir vindorkuver. Tilviljun réði því að farið var af stað í þessa vinnu. Þetta hljómar eins og saga um reykfyllt bakherbergi feðraveldisins á 20. öld.

Lokaorð

Að þessu sögðu geri ég alvarlegar athugasemdir við veruleg neikvæð grenndaráhrif vindorkuversins. Þau koma fram í náttúruspjöllum, eyðileggingu á verðmætum, vanlíðan og hagsmunum íbúa, árekstra við aðal atvinnustarfsemi í sveitarfélaginu, árekstur við stefnu í loftslagsmálum um skógrækt og endurheimt votlendis, áherslu á einkahagsmunum landeiganda einnar jarðar.

Kallað er eftir vandaðri stjórnsýslu með lýðræðislegum og sjálfbærum áherslum.

Um svona framkvæmdir er oft sagt að það vilji þær enginn í bakgarðinum hjá sér. Þessi framkvæmd er í forgarði sveitarinnar, samfélagsins, náttúrunnar, almenningi og komandi kynslóðum.

Ég vil að lokum minna á að Einar Ben ætlaði að virkja Gullfoss fyrir u.þ.b. einni öld. Landslagið og náttúran í Borgarbyggð er ekkert minna merkileg eða fögur en Gullfoss eða Þingvellir eða önnur náttúra sem við hyllum og setjum á stall. Skógurinn í Múla, Baula og umhverfi ættu að vera á náttúruminjaskrá.

Sverrir Guðmundsson
Fyrirverandi bóndi í Hvammi
Náttúruunnandi
Kt. 230250-5459
Brúnastöðum 77
112 Reykjavík

Reykjavík 23. febrúar 2022

Erindi: Múli vindorkugarður, Borgarbyggð

Ég, Hrafnhildur Sverrisdóttir, mótmæli harðlega fyrirhugaðri uppbyggingu á vindorkuveri, kennt við Múla, á jörðinni Hvammi í Norðurárdal. Framkvæmd upp á 13-17 stykkjum af 200 metra háum vindmyllum á ekki að kalla jafn huggulegu nafni og garður, heldur er um orkuver að ræða. Þetta er villandi framsetning og mun ég í athugasemd minni nota orðið vindorkuver.

Ég ólst upp að bænum Hvammi og jörðin var í eigu foreldra minna til ársins 2015. Ég hef því sterkar rætur til landsins og eru fáir sem þekkja svæðið jafn vel og faðir minn og við systkinin. Auk þess er ég einn af landeigendum Hreðavatns neðar í Norðurárdal. Umfjöllun mín um fyrirhugaðar framkvæmdir er samt ekki eingöngu byggð á þeirri sýn, heldur þá er ég lærður arkitekt og starfa ég við skipulagsmál hjá Reykjavíkurborg og þekki stjórnsýsluna og framsetningu á gögnum mjög vel og jafnframt á lítið eftir af meistaranámi í Háskóla Íslands í umhverfis- og auðlindafræðum.

Hvammur stór jörð í Norðurárdal, með miklu fjallendi, skóg og fallegum ám. Bærinn stendur í 90 m.y.s. Í Hvammi hefur staðið kirkja frá því snemma á öldum. Þar er legsteinnur merktur ártalinu 1237. Skógurinn á jörðinni hefur verið fleiri aldir, núlifandi elstu menn muna eftir öldungum frá því um miðja 20. öldina tala um að skógurinn hafi alltaf verið. Á korti má sjá hvernig skógurinn stoppar á landamörkum milli Dýrastaða og Hvamms annars vegar og hins vegar á gömlum landamörkum Hvamms og Galtarhöfða (jarðirnar voru sameinaðar í seinni tíð). Sú saga hefur gengið gegnum kynslóðirnar að ástæðan fyrir þessum skörpu mörkum sé sú að tíund til kirkjunnar hafi verið greidd í beit dýra, byggingarefni og eldivið. Þannig hafi skóglendinu í Hvammi verið hlíft í gegnum aldirnar en skógurinn annars staðar í dalnum horfið vegna nýtingar.

Náttúruspjöll

Núverandi aðstæður

Fjölbreytt náttúra finnst í Hvammi. Um landið renna ýmis vatnsföll, Norðurá, Litlaá og Sandalsá þar þekktastar. Eins og áður segir er mikið skóglendi og önnur gróðurþekja en jafnframt er sandur, melar og opnar klappir víða. Við göngu um jörðina kemur maður reglulega að kaldavermslum og öðru votlendi. Öfgarnar í landinu eru miklar; hæð fer allt frá 60 m.y.s. upp í nokkur hundruð metra; sandar, votlendi, kaldavermsl, gróðurþekja og skóglendi mætast víða. Jarðfræðin er mjög spennandi. Landslagið er hefðbundnar farleiðir eftir jökla, dalir neðst í hæð yfir sjávarmæli, en jökulsorfnar klappir og ruðningar ofar í landinu. Gil og hamrar rjúfa hlíðarnar með fossum og stórum lækjum. Í Selgili og í Litluá má sjá líparítsinnskot frá kviku úr eldgosi Baulu, þar sem botninn verður allt í einu gylltur í annars svörtu berginu. Frá því ég man eftir mér hafa einnig fræðimenn reglulega heimsótt landið í leit að gulli.

Vegna fjölbreytileika í landslaginu er að finna margar tegundir fugla; þar hrafna verpir þarna á hverju ári; fálki átti varpstað til fjölda ára á stað sem heitir Ból en eftir að rjúpu fækkaði mikið hefur sést sjaldnar til hans; spörfuglar (skógarþröstur, auðnutittlingur, snjótittlingur, starri, maríuerla, músarrindill og steindepill); vaðfuglar (heiðlóa, hrossagaukur, jaðraka, óðinshani, sandlóa, spói, stelkur og tjaldur); fjöldi andategunda; rjúpa; ránfuglar eins og smyrill, ugla, fálki, og örninn úr Breiðafirðinum flýgur eftir þeirri línu, þar sem gert er ráð fyrir vindmyllum, í sínu skoðunarflugi.

Dýralíf annað en fugla er fjölbreytt. Í ám og lækjum eru silungur, hornsíli, smásíli og ýmis vatnadýr. Refur og minkur virðast ekki þrífast þar samtímis, en alltaf er annar hvor þeirra á staðnum. Sauðfé hefur verið á beit á sumrin um alla jörðina. Við votlendið eru ýmis smærri lífverur eins og bobbar og fjöldi skordýrategunda. Plönturíkið á jörðinni er fjölbreytt eftir landslagi, birkiskógur með hefðbundnum skógarbotni, lyng og mosi, gróðurþekja af grösum, votlendisgróður, mólendi, og smágerðar blómategundir. Á Svínagilsöxl hefur fundist jöklasóley og annar hálendisgróður.

Á Íslandi er kappsmál í að koma upp skógum og endurheimta votlendi. Í Múla og víða um jörðina Hvamm er náttúrulegur skógur og votlendi hefur ekki verið framræst. Það ætti að leggja sérstaka áherslu á að varðveita þessi fyrirbæri vegna loftslagsmála.

Þær framkvæmdir sem lýst er í kafla 4.4 í matsskýrslunni gera ráð fyrir stórkostlegum náttúruspjöllum og eyðileggingu á þessu landslaginu, landi og líffræðilegum fjölbreytileika þar.

Vindafar

Uppi á Múlanum og inn eftir fjallgarðinum er mjög misvindasamt og getur orðið mjög hvasst. Spurt er hvort þess háttar stormar úr öllum mögulegum vindáttum henti fyrir beislun á vindorku.

Aðalskipulag og skipulagsreglugerð

Samkvæmt skipulagsreglugerð eiga svæði fyrir vindmyllur að þessari stærðargráðu vera skilgreind í aðalskipulagi sem iðnaðarsvæði.

f. Iðnaðarsvæði (I).

Svæði fyrir umfangsmikla iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér, svo sem verksmiðjur, virkjanir, þ.m.t. vatnsfallsvirkjanir, jarðhitavirkjanir, sjávarfallavirkjanir og vindmyllur, tengivirki, veitustöðvar, skólpaðu- og hreinsistöðvar, endurvinnlustöðvar, brennslustöðvar, förgunarstöðvar, sorpurðunarsvæði, flokkunarmiðstöðvar og birgðastöðvar fyrir mengandi efni.

Það er eitthvað mjög rangt við það að fara skilgreina það svæði sem ég lýsti hér að ofan á þennan hátt. Það er rangt við það að skilgreina svæði með landnámsskógi og fjölbreyttu vistkerfi á þennan hátt.

Uppsetning og undirbúningur vindmylla

Til þess að svona framkvæmd verði að veruleika þarf að leggja vegi, gera mikið jarðrask, jafnvel námur á staðnum, grafa og sprengja á djúpt ofan í landið, flytja mikið byggingarefni. Ekki er gerð grein fyrir því hvað verður gert við þann jarðveg sem upp kemur af framkvæmdinni né hvernig og hve miklu byggingarefni verður komið á staðinn.

Það er sorglegt að virt stofa eins og Efla fullyrðir að þetta sé allt endurheimtanlegt í umhverfinu þegar það er það ekki.

Samantekt úr kafla

Hér er um stórkostleg náttúruspjöll að ræða á marga vegu, landslagi, vistkerfi, jarðvegi, skóglendi, votlendi og líffræðilegan fjölbreytileika. Víða um landið er verið að keppast við að gróðursetja og búa til skóga. Hér er um náttúrulegan landnámsskóg að ræða og í honum felast mikil náttúruleg verðmæti sem jafnframt binda mikið magn koltvísýrings. Í loftslagsmálum skipta votlendi líka miklu máli, þar sem þau binda margs konar og mikið magn gróðurhúsalofttegunda. Þar sem þetta er allt að finna í Múla og víðar á jörðinni Hvammi, þá hefur fyrirhugað vindorkuver alvarleg og gríðarlega neikvæð umhverfisáhrif, bæði staðbundin og hnattræn.

Neikvæð umhverfisáhrif

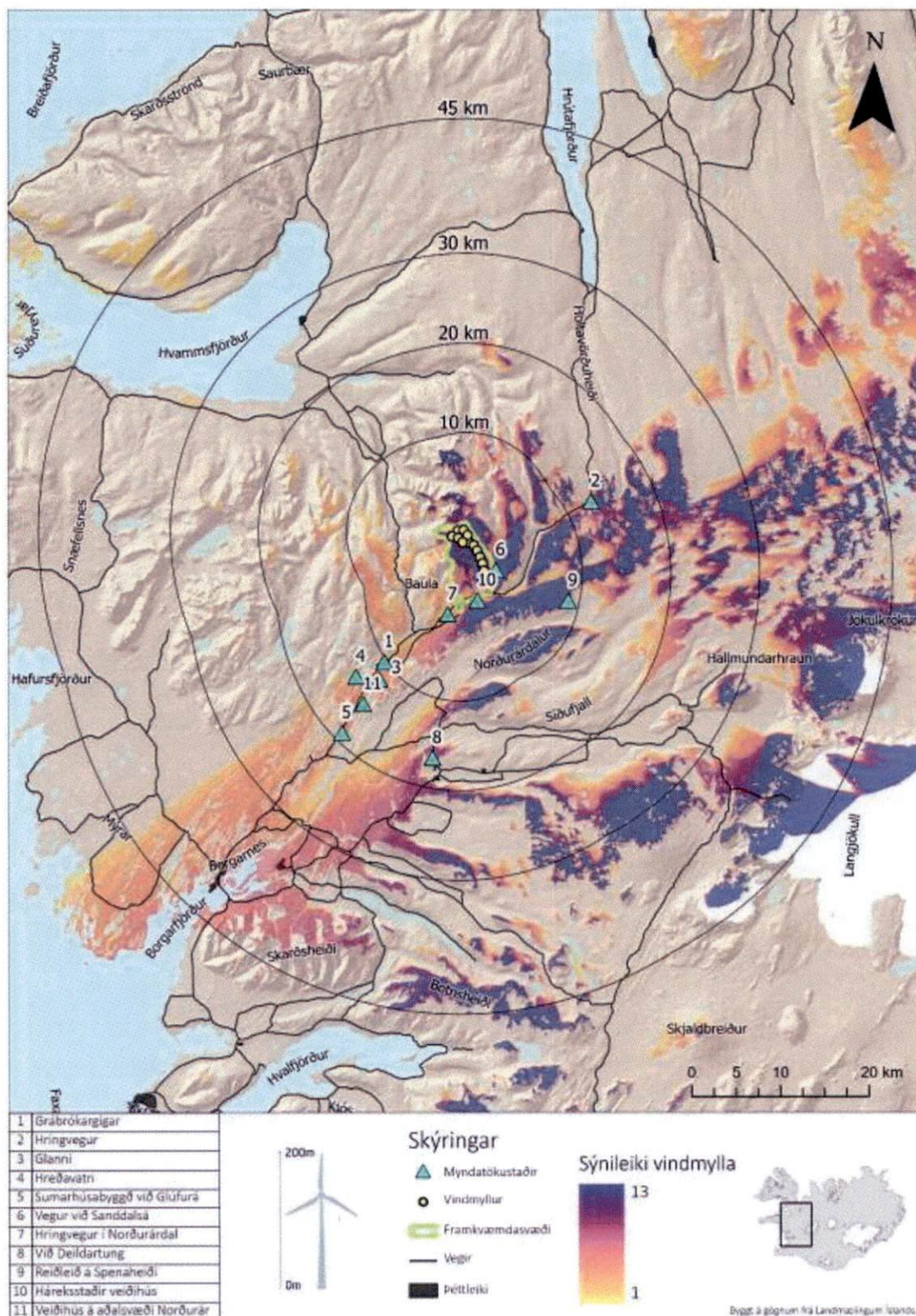
Náttúruupplifun

Foreldrar mínir kenndu mér að lifa með náttúrunni, njóta hennar, og nýta með virðingu. Á jörðinni Hvammi eru margir dásamlegir staðir þar sem hægt er að upplifa náttúruna mjög sterkt. Upplifun á náttúru er ekki bara um hið sjónræna, heldur skiptir lykt, hljóð, snerting og önnur skynjun miklu máli. Auk þess er hægt að upplifa minningar, sögu og frásagnir í náttúrunni. Sálfræðileg endurheimt er meiri og hraðari í náttúru en annars staðar. Hér vísa ég í skrif umhverfissálfræðingsins Páls Línal. Náttúran í Hvammi gefur ofboðslega mikið á mjög fjölbreyttan hátt. Það eru margir staðir sem hægt er að setjast niður í mjúkan gróður í skjóli dældar, hlusta á vind, fugla, rollur, tófuna, vatnsnið, hljóðin í skóginum, finna lykt árstíðarinnar, snerta lyng og mosa, bragða á jurtum og berjum, fá sér vatnssopa úr læknum, horfa á þúfu sem mús hefur grafið út og litla dæld þar sem refafjölskylda bjó fyrir nokkrum árum. Forvitinn örninn flýgur yfir til að kanna þessar mannaferðir. Minningar um gönguferðir með fjölskyldumeðlimum og vinum spretta upp og frásagnir að það sé bannað að fara tiltekna leiðir vegna þess að fálkinn liggur á hreiðri. Hugsanir um náttúruöflin sem hafa verið að verki þegar tilteknir klettur hafa brotnað eða gil opnast. Svona náttúruupplifanir eru forréttindi. Þetta er það sem ferðamannaíðnaðurinn markaðssetur til erlendra aðila sem upplifun íslenskrar náttúru. Þetta er íslensk náttúra sem almenningur þarf á að halda.

Sjónmengun

200 metra há mannvirki eru mjög framandi í þessu umhverfi. Til að setja þessa stærð í samhengi við eitthvað sem við þekkjum og skiljum, þá er Hallgrímskirkjuturn 74,5 metrar á hæð. Þetta samsvarar í hæðina 2,7 Hallgrímskirkjuturnum ofan á hver öðrum. Mælikvarðinn er ekki í samræmi við þá byggð sem er þarna er fyrir né í samræmi við þá náttúru sem þarna er. Það verður seint hægt að sannfæra mig um að þessi mannvirki verði sett upp til að fegra umhverfið. Þau verða lýti á umhverfinu, samfélaginu, náttúrunni og kennileitum. Þess ber geta að vikurnar í kringum sumarsólstöður er dásamlegt að fara upp í hæðirnar í Hvammi og sjá miðnætursól. Inngrip þessara vindmylla eru gríðarleg. Þær munu ekki eingöngu vera sýnilegar þeim sem búa í sveitinni heldur munu þær koma til með að sjást ofan af hálendi, frá mörgum af þekktari ferðamannastöðum landsins.

Múli vindorkuver í Hvammi Norðurárdal í Borgarbyggð

Mynd af blaðsíðu 51 í matsskýrslu um sýnileika vindmylla

Ljósmengun

Vegna hæðar verður að setja viðvörunarljós fyrir flugumferð. Stjörnubjört vetrarkvöld finnast hvergi fegurri en í Norðurárdal, sérstaklega ef að er snjór.

Hljóðvistarmengun

Í umhverfi þar sem hljóð einskorðast við náttúrulegt umhverfi eru áhrifin af hávaða og lágtíðnihljóðum frá vindmyllum gríðarleg. Stöðug hljóðvistarmengun getur haft skaðleg áhrif á heilsu fólks og dýra.

Plastmengun

Ég hef verulegar áhyggjur af mengun vegna veðrunar mannvirkjanna. Eitt mikilvægasta byggingarefni vindmylluspaða er plast. Ég hef miklar áhyggjur af plastmengun í náttúrunni vegna þessa, bæði stærri plasthlutir sem brotna úr spöðunum en einnig mengun vegna örtrefja sem færi í náttúruna og líffræðilegan fjölbreytileika þarna.

Líftími og urðun

Ekki er gerð grein fyrir raunverulegum líftíma vindorkuversins, hvernig gert er ráð fyrir viðgerðum eða hvað gerist þegar vindmylla verður ónýtt. Í janúar síðastliðnum þurfti 6 tilraunir til þess að sprengja niður vindmyllu í Þykkvabæ. Þetta átti allt að vera svo auðvelt en þegar á reyndi þurfti Landhelgisgæslan að taka þetta niður.

Í skýrslunni kemur fram að það eigi að flytja ónýta spaða til Danmerkur til endurvinnslu. Hver mun sjá um það? Verður það gert?

Loftslagsáhrif

Framkvæmdin gerir ráð fyrir að þurrka upp og ræsa fram töluverðu af votlendi. Fullyrt er að skógurinn verði ekki snertur en framkvæmdin mun samt hafa mikil áhrif á gróðurþekju og jarðveg. Núverandi landslag, jarðvegur og gróður í Múla bindur mikið magn gróðurhúsalofttegunda. Hver er kostnaður við það að eyðileggja það? Hvert er kolefnissporið sem bundið er í núverandi ástandi. Það er mikilvægt að skoða þá eyðileggingu í útreikningum að kolefnisspori framkvæmdarinnar.

Neikvæð áhrif á samfélagið

„*Not in my backyard*“ er frasi sem notaður er oft um eitthvað sem enginn vill hafa nálægt sér. Vindorkuver í Múla er sett í forgarð byggðarinnar í Norðurárdal, forgarð kennileita, þekktra ferðamannastaða og náttúruperla, forgarð samfélagsins, forgarð við þjóðveginn, forgarð almennings.

Með uppbyggingu vindorkuvers í Múla er verið að setja framandi og óþægileg mannvirki sem eru ekki í neinu samhengi við núverandi umhverfi. Íbúar og eigendur sumarbústaða sem eru allt í einu þvinguð til að fá í nærumhverfi sitt. Heimili og nærumhverfi þeirra er eyðilagt. Slíkur gjörningur er mikil ógn fyrir sálarlíf og íbúana sjálfa. Mikilvægt er þegar rannsókn verður gerð að gerð verði þverfagleg rannsókn og leitað verði til annarra fræðimanna en verkfræðinga með bakgrunn úr félagsvísindum.

Það hefur sýnt sig í Evrópu að fasteignir í nágrenni við vindorkuver hafa lækkað í verði. Hvernig verður komið til móts við þá eignaskerðingu sem landeigendur, íbúar og sumarbústaðaeigendur verða fyrir við framkvæmdina?

Sýnt hefur verið fram á neikvæð áhrif á heilsu og líðan íbúa í nágrenni við vindorkuver, bæði líkamlega og andlega.

Rétt eins og með heilsu og líðan íbúa eru ritrýnd gögn sem sýna fram á neikvæða heilsu og líðan dýra, hvort sem þau eru villt eða búpeningur. Villtu dýrin forða sér af svæðinu en búpeningurinn verða stressuð. Mikið stress í búpening hefur áhrif á líftíma þeirra, afurðir og framleiðslu.

Vindorkuver eru frábær leið til þess að drepa útivistarsvæði og ferðamennsku. Í Helsta atvinnustarfsemi í Borgarbyggð er landbúnaður, ferðamennska og menntastofnanir. Í ljósi neikvæðra áhrifa á landbúnað og ferðamennsku verður að segjast að vindorkuver hefur neikvæð áhrif á ríkjandi atvinnustarfsemi í Borgarbyggð.

Fuglatauði

Fuglar verða fyrir miklum slysum og dauða af völdum vindmylla. Í Noregi hefur verið hrun í stofni hafarnar eftir að vindmyllur voru settar utan við strandsvæði þar. Þetta er einnig þekkt dæmi í Bretlandi og Evrópu.

Einkahagsmunir og almenningshagsmunir

Eigendur Hvamms koma til með að hagnast á uppbyggingunni. Einkahagsmunir þeirra eru settir í forgang annarra einkaaðila og samfélagsins.

- Með uppbyggingunni er dregið úr verðgildi fasteigna í héraðinu, bæði jarða og sumarhúsa.
- Uppbygging ferðamennsku er fótum troðin með gjaldfellingu víðernis, lýti í landslaginu og áreitiss í náttúruupplifun.
- Norðurá hefur verið vinsæl náttúrparadís og laxveiðiá í fleiri áratugi. Hætta er á að vinsældir hennar minnki við uppbygginguna.
- Verði tillagan samþykkt munu margir eiga bótarétta á sveitarfélagið vegna rýrnunar á verðgildis eigna þeirra.

Samantekt

Hver mun eiga og reka vindmyllurnar? Hver borgar urðun og viðhald? Ef gerð væri svo kölluð kostnaðargreining og verðmætamat af núgildandi náttúru, hvaða verðmætum er verið að kasta á glæ? Hver situr uppi með kostnað af skemmdum?

Vinnubrögð, framsetning og kynning á efninu.

Athygli vekur að ekki tillaga að vindorkuveri í Hvammi hefur ekki ratað inn í rammaáætlun, né fengið umfjöllun þar. Það eru skiptar pólitískar skoðanir um það hvort vindorkuver eigi að fara í gegnum það ferli eða ekki. Tillaga að vindorkuveri á Múla sýnir hversu mikilvægi þess að það megi alls ekki stytta ferlið á slíku og að það er mikil þörf á að rannsóknir vali á staðsetningu og hönnun og uppbyggingu verði í höndum aðila sem hafa enga hagsmuni að gæta. Það er frekar óþægileg tilfinning að lesa skýrslu um umhverfisáhrif framkvæmdar frá sama fyrirtæki og er að hanna og sjá um skipulagsmál fyrir framkvæmdina. Það er ekki sannfærandi fagmennska og vekur upp tortryggni. Einnig voru efnistöð og kynningargögn óvönduð.

Efnistökin eru eingöngu uppsetning vindorkuversins. Ekki er fjallað um umhverfisáhrif af framkvæmdunum og uppbyggingunni sjálfri, hvað verður um jarðveg, hvernig verður komið með byggingarefni, verður gerð náma uppi á Múla, hvað verður um úrgang, verða settar upp verkamannabúðir.

Óhjákvæmilegur hluti orkuvers er flutningur á orkunni, bæði frá vindmyllunum sjálfum og svo til kaupanda. Engir innviðir sem vindorkuverið þarf voru kynntir, engin vegalagning, enginn flutningur á orku né tengivirki. Það er því mjög villandi að kynna eingöngu hluta af uppbyggingunni.

Ekki var gerð grein fyrir skuggavarpi á aðliggjandi byggð. Skuggi af vindorkuveri er svakalegur. Þar sem þetta stendur svo hátt þyrfti að gera ráð fyrir skuggavarpi af miðnætursól.

Kynningarfundur

Haldinn var kynningarfundur í gengum netið um framkvæmdina sem hluti af samráði. Framsetningin var villandi, það var talað niður til fólks, og sumar fullyrðingar voru hrein og klár uppspuni.

- Sýndar var samanburður í „fyrir og eftir“ myndum. Val á sjónarhornum virtist hafa ráðist af vanþekkingu á svæðinu eða ásetningi um að villa um fyrir umfang og sýnileika. Til að mynda var ekki tekið sjónarhorn frá neinu lögbýli eða sumarbústað. Upplifun af slíku er að það fólk sem notar svæðið mest skipti engu máli í þessu samhengi og hvort sem um er að ræða álit þessara manneskja eða áhrif vindorkuvers á þær og eignir þeirra.
- Myndir sem sýndu þar sem vindmyllurnar voru komnar inn voru annað hvort gerðar af lélegri photoshop kunnáttu eða ásetningi um villandi framsetningu. Teknar voru ljósmyndir í fallegu veðri frá einkennilegum sjónarhornum og settar inn á þær hvítar vindmyllur í háglans í allt annarri en íslenskri birtu. Hvítu vindmyllurnar voru í sólarljósi og náttúrulegri birtu sem einkennir birtu í mið- og suður Evrópu. Þær voru felldar inn í fallegu myndirnar og féllu vel inn og földu sig í skýjahnoðrum. Það var enginn skuggi af þeim né á þeim. Vindmyllur geta verið gráar og svartar. Víða hefur slíkt verið gert til að þær séu sýnilegri fyrir fugla. Það hefur reyndar ekki verið sýnt fram á að litur vindmylla dragi úr fugladauða í nágrenni þeirra.
- Starfsmenn Eflu og Friðjón frá Qair héldu fram að leitað hafði verið til fólks sem væri kunnugt staðháttum. Þetta vakti undrun okkar sem höfum alist upp í Hvammi og vöktum við athygli á því. Svörin voru að „það ætti eftir að gera það“ en eins og þetta var fyrst lagt upp með var sagt að það hafði verið gert. Við fjölskyldan frá Hvammi höfum aðeins kannað hvort einhverjir sem við þekkjum og eru vel kunnugir staðarháttum hafi veitt álit sitt. Allir sem við spurðum svöruðu neitandi.
- Einn fundargestur hafði áhyggjur af mengun vegna örplasts vegna vindorkuversins. Starfsmenn Eflu snéru út úr því með því að segja að aðal mengunarvaldur vegna örplasts væri úr fatnaði og hefði mest áhrif í sjónum. Þess háttar dónaskapur og hroki er ekki ásættanlegur í svona samhengi. Svar við spurningu vegna mengunar örplasts á svæðið kom ekki.

Matsáætlun

Að lesa þennan texta er eins og að bíta í álpappír. Textinn er gildishlaðinn, lofsöngur um fyrirtækin sem standa að þessu og fögur fyrirheit um vinnubrögð að bestu gerð. Nokkur dæmi:

- Byrjað er að vísa í Landskipulagsstefnu um að afstaða sveitarfélaga til möguleika á orkuframleiðslu skuli vera „í sátt við við náttúru og samfélag“. Það vita allir sem hafa átt einhver samtöl við samfélagið í Norðurárdal að þetta vill enginn þarna.

- „Við val á staðsetningu fyrir vindorkugarðinn voru álitlegir staðir fyrir slíka framkvæmd skoðaðir á landsvísu og í kjölfarið nokkrir staðir, sem þóttu álitlegastir, teknir til nánari skoðunar. Qair Iceland hefur áform um byggingu vindorkugarða á fleiri stöðum sem þykja henta vel til slíks reksturs.“ Þetta er lygi samkvæmt kynningu Qairs á kynningarfundinum.
 - „Við staðarval var ekki einungis horft til nauðsynlegra þátta er varða rekstur vindorkugarðs, s.s. nægs vinds, nálægðar við flutningskerfi og góðs aðgengis að svæðinu, heldur var einnig mikil áhersla lögð á þætti eins og fjarlægðir frá mikilvægum náttúru- og menningarminjum, fjarlægðir frá þéttbýlum og mikilvægum viðkomustöðum tengdum ferðaþjónustu.“ Sem sagt, íbúar í samfélaginu og sumarbústaðaeigendur skipta engu máli. Baula er t.d. mjög vinsæll staður til útivistar. Það ætla enginn að segja mér það heldur að þetta hafi ekki mikil neikvæð áhrif á náttúruupplifun þar.
 - „Í umhverfismatinu verður einnig fjallað um svokallaðan núllkost sem felst í því að aðhafast ekkert, þ.e. að vindorkugarðurinn Múli verði ekki reistur. Að jafnaði má gera ráð fyrir óbreyttu ástandi þeirra náttúrufarsþátta sem til skoðunar eru í mati á umhverfisáhrifum. Með því að aðhafast ekkert kæmi hins vegar ekki til sá ávinningur sem felst í auknu framboði á endurnýjanlegri orku.“ Í fyrsta lagi væri þeir sem ekki myndu græða á núll-kostinum vera landeigandi og Qair. Í öðru lagi er þetta stór fullyrðing um vinnslu endurnýjanlegrar orku þar sem líftími vindmylla er takmarkaður og dregið er í efa ef lagður er saman sótsporið af náttúruspjöllum við framkvæmdina, framkvæmdir við uppbyggingu, eyðileggingu á núverandi náttúrlegu ferli við kolefnisbindingu, vindmyllurnar sjálfar, niðurrif og förgun þeirra, að um endurnýjanlega orku sé að ræða.
 - „Qair Iceland ehf. hyggst reisa vindorkugarðinn Múla í Borgarbyggð. Markmið framkvæmdarinnar er að auka framboð endurnýjanlegrar raforku á Íslandi með sjálfbærum hætti.“ Til þess að eitthvað sé sjálfbært þarf að horfa á það út frá umhverfislegum, hagrænum og samfélagslegum hætti. Það er mikilvægt að beita alvöru siðferði og heiðarleika við slíkt. Hér er einungis horft á hlutina út frá hagrænum hætti fyrir landeiganda og Qair. Við eyðileggingu á landi og samfélagi ætti að hverfa frá notkun hugtaksins „sjálfbærni“, annað væri hvorki siðferðilega rétt né heiðarlegt.
 - Í kafla 5.4 um menningarminjar segir að ekki sé vitað til þess að aðrar fornminjar sé að finna innan þróunarsvæðisins. Ef talað hefði verið við staðkunnuga, t.d. hann föður minn, gæti hann sagt frá mörgum slíkum stöðum sem geymst hafa í gegnum kynslóðirnar þarna.
 - Í matsáætlun kemur fram að til að skoða jarðminjar verði gert ráð fyrir 1-2 dögum á vettvangi. Ég ætla að vona að þar sé átt við vettvangsferð nokkurra starfsmanna því svæðið er mun yfirgrípsmeira en það.
 - Í kafla 5.9 segir eftirfarandi
Ekki er talin þörf á að skoða eftirfarandi umhverfisþætti nánar í umhverfismatsskýrslu:
 - Grunnvatn/vatnsból: Engin vatnsból eða vatnsverndarsvæði eru innan framkvæmdasvæðisins eða í næsta nágrenni þess. Nálægasta vatnsból er við Bifröst í um 10,5 km fjarlægð. Ekki verður nánar fjallað um vatnafar í umhverfismatsskýrslu.
- Í fyrsta lagi þá eru náttúrulegar vatnssuppsprettur þarna víða, votlendisflákar og kaldavermsli. Þetta vatn er mjög hreint og hefur verið notað sem neysluvatn víða, bæði í sumarbústöðum og í bænum Hvammi.

Einnig þykir rétt að benda á að þetta vatn rennur út í Norðurá, sem er vinsæll ferðamanna- og veiðistaður, og er talin vera ein af fegurstu áum landsins. Hár líffræðilegur fjölbreytileiki er einnig út var þessu vatnabúskap í jörðinni þarna. Það er mikilvægt að skoða umhverfisáhrif frá framkvæmdinni.

Það er margt fleira í skýrslunni sem betur mætti fara og er Eflu ekki til sóma. Efla sýnir hvorki íbúum og öðrum landeigendum virðingu eða samkennd. Vinnubrögð og framsetning efnis eru ekki traustvekjandi.

Sveitarfélagið Borgarbyggð

Sveitarfélagið Borgarbyggð hefur sýnt sorglega hlið á sér gagnvart uppbyggingu orkuframleiðslu í héraðinu. Á heimasíðu Borgarbyggðar er farið fögrum orðum um atvinnulíf og mannlíf í héraðinu, mikla menningu, langa og merkilega sögu og svo háskólasvæðin. Þar segir „Í Borgarbyggð er öflugt atvinnulíf, blómlegur landbúnaður, víðtæk þjónusta og verslun ásamt fjölbættri þjónustu ríkis- og sveitarfélags á sviði heilsugæslu, félagsþjónustu og uppeldismála. Í sveitarfélaginu eru leikskólar, grunnskólar, tónlistarskóli, menntaskóli og tveir háskólar. Hér þrífst fjölbreytt íþrótt-, menningar- og tómstundastarfsemi og ríkur félagsauður sem kemur fram í framboði og þátttöku íbúa í öflugum lista-, menningar-, íþrótt- og samfélagsstarfi af öllu mögulegu tagi.“ Síðan segir „Fjöldi ferðamanna leggur leið sína til Borgarbyggðar til að nýta sér fjölbreytta afþreyingu og þjónustu. Þekktu sögustaði er að finna í Borgarbyggð og sagnahefðinni er víða gert hátt undir höfði [...] Borgarbyggð býr jafnframt yfir einstakri náttúrufergurð og mikilli fjölbreytni í landslagi. [...] Margar þekktar laxveiðiár eru í Borgarbyggð, s.s. Haffjarðará, Hítará, Langá, Norðurá, Þverá, Hvítá og Grímsá. Einnig kjósa margir að eiga sér frístundaheimili í Borgarbyggð og víða hefur byggst upp mikil frístundahúsabyggð.“

Hvergi er minnst á orkuvinnslu. Að heimila vindorkuver án þess að setja orkustefnu sem fer saman við atvinnustefnu og stefnu um náttúruminjar og náttúruvernd er óábyrgt. Hvort ætlar sveitarfélagið að vera landbúnaðarhérað með blómlegar sveitir sem býður heimamenn, ferðamenn, stúdenta og útivistarfólk velkomið eða að vera virkjanahérað? Þetta fer ekki saman. Það er mikilvægt að sveitarstjórnin ákveði sig og setji sér stefnu í þessum málum.

Er sveitarfélagið að taka upp orkuframleiðslu með því að heimila þessa framkvæmd? Því eru gerðar eftirfarandi spurningar:

- Hefur verið gerð forvinna þar sem héraðið allt var skoðað og fundið út að þetta væri besti staðurinn fyrir vindmyllur? Ef svo er, hvaða staðir voru skoðaðir?
- Í hvað verður fyrirhuguð orka notuð? Til einkanota eða almennings?
- Hver er ávinningur samfélagsins af þessari orkuframleiðslu?
- Hver er ávinningur samfélagsins af heildarframkvæmdinni?
- Er ekki gengið alvarlega á hagsmuni samfélags Borgarbyggðar og komandi kynslóða fyrir einkaframkvæmd og einkahagsmuni tveggja jarðareiganda?
- Kynnt tillaga hefur fordæmisgildi. Er vilji Borgarbyggðar að fleiri vindmyllur rísi?
- Opinbera stefna sveitarfélagsins í orkumálum ætti að vera undanfari svona uppbyggingar til að tryggja að ákvarðanir séu teknar á lýðræðislegum, stjórnsýslulegum og faglegum grunni.

- Hvers virði er náttúruupplifun af náttuperlum Borgarbyggðar, t.d. Baulu, Grábók, Glanna, Paradíslautar, Grábrókarhrauns og Hreðavatns?

Á kynningarfundum um verkefnið sem haldinn var í upphafi auglýsingarferlis tjáði Guðveig Anna Eyglóardóttir, kjörin fulltrúi í sveitarstjórn fyrir Framsóknarflokkinn, um uppbyggingu vindorkuvers í Múla. Hún bæði tók til máls en einnig skrifaði hún inn á fjarfundinn.

Sem fulltrúi í bygginga- og skipulagsnefndar Borgarbyggðar vil ég koma því á framfæri að bæði nefndin og sveitarstjórn telja almennt ekki forsvaranlegt að meina fyrirtækjum eða einstaklingum sem sýna atvinnuuppbyggingu í sveitarfélaginu áhuga að gera rannsóknir, og eða kanna möguleika til uppbyggingu og framkvæmda. Ávinningur á rannsóknnum eins og þeim sem hér eru kynntar t.a.m. gætu verið gagnlegar fyrir sveitarfélagið. Ljóst er að í núgildandi aðalskipulagi er ekkert kveðið á um vindorku og því mikilvægt að í yfirstandandi vinnu við aðalskipulag sé mótuð stefna um vindorku innan sveitarfélagsins og þá hvort og hvaða svæði gætu verið hentug til framtíðar. Á þeim grunni mun samþykki til framkvæmdaleyfis byggja. Þá er rétt að nefna að sérstök áhersla verður lögð á íbúasamráð í vinnu við aðalskipulag. Takk fyrir gagnlegan fund og góðar umræður.

Það er margt athyglisvert í þessum skrifum Guðveigar. Þar fagnar hún einstaklingsframtakinu og segir þær gagnlegar fyrir sveitarfélagið. Það sem er lýðræðislegt og góð stjórnarsýsla er að fá óháðan aðila til að gera slíka rannsókn fyrir sveitarfélagið með almannahagsmunum í huga. Með því að fagna einstaklingsframtakinu á þann hátt sem Guðveig gerir er búið að opna dyrnar fyrir að einkahagsmunir eiganda einnar jarðar séu mikilvægari en almennir hagsmunir íbúa og jarðeigenda í kringum „einstaklingsframtakið“. Hvað íbúasamráð varðar, þá er ekki ár síðan að lýsingu fyrir breytingu á Aðalskipulagi Borgarbyggðar, vegna vindorkuvers á Grjóthálsi, var mótmælt harðlega af sama fólki og eru að fá þessa kynningu. Gerði Guðveig sér ekki grein fyrir þeim mótmælum að þetta fólk vill ekki vindorkuver í forgarðinn hjá sér? Það er ekki beint traustvekjandi sveitarstjórnarfulltrúi sem ekki skilur slíkt.

Besti staðurinn?

Á áður nefndum kynningarfundum tók fulltrúi Qair til máls. Hann sagði m.a. söguna um hvernig staður fyrir vindorkuverið var fundinn. Sagan var á þessa leið.

- Fyrirtækið Qair leigði húsnæði af landeigendum Hvamms. Í góðum kaffitíma kom upp sú hugmynd að gera vindorkuver á jörðinni. The End Engar rannsóknir liggja að baki því að finna hentugan stað fyrir vindorkuver. Tilviljun réði því að farið var af stað í þessa vinnu. Þetta hljómar eins og saga um reykfyllt bakherbergi feðraveldisins á 20. öld.

Lokaorð

Að þessu sögðu geri ég alvarlegar athugasemdir við veruleg neikvæð grenndaráhrif vindorkuversins. Þau koma fram í náttúruspjöllum, eyðileggingu á verðmætum, vanlíðan og hagsmunum íbúa, árekstra við aðal atvinnustarfsemi í sveitarfélaginu, árekstur við stefnu í loftslagsmálum um skógrækt og endurheimt votlendis, áherslu á einkahagsmunum landeiganda einnar jarðar. Kallað er eftir vandaðri stjórnarsýslu með lýðræðislegum og sjálfbærum áherslum.

Um svona framkvæmdir er oft sagt að það vilji þær enginn í bakgarðinum hjá sér. Þessi framkvæmd er í forgarði sveitarinnar, samfélagsins, náttúrunnar, almenningi og komandi kynslóðum.

Ég vil að lokum minna á að Einar Ben ætlaði að virkja Gullfoss fyrir u.þ.b. einni öld. Landslagið og náttúran í Borgarbyggð er ekkert minna merkileg eða fögur en Gullfoss eða Þingvellir eða önnur náttúra sem við hyllum og setjum á stall. Skógurinn í Múla, Baula og umhverfi ættu að vera á náttúruminjaskrá.

Hrafnhildur Sverrisdóttir
arkitekt FAÍ
náttúruunnandi
móðir komandi kynslóða
fyrrum heimasæta í Hvammi.

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: María Björg Gunnarsdóttir <mariagunnars@gmail.com>
Sent: fimmtudagur, 17. febrúar 2022 17:36
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Múlavirkjun í Hvammslandi
Attachments: Haust 2.jpeg

Góðan dag

Ég er landeigandi í Sanddal og á reytinn sem kallast Bugamýri 3 og ég mótmæli öllum virkjunarframkvæmdum sem áætlaðar eru á Múla í Hvammslandi. Vegna umhverfissjónarmiða, sjónmengunar sem og hávaðmengunar, einnig vegna gróðuráhrifa og dýralífs.

Ég er búin að vera í Sanddal í 40 ár og hef notið þess að vera sjálbær með rafmagn sem og annað sem til þaf til að eiga gott líf. Ég hef líka gróðursett mikið af plöntum og finnst þessi hugmynd algerlega óþörf og eyðileggjandi fyrir þennan fagra dal sem Sanddalur er .

Svo finnst mér þetta ömurleg ásýnd fyrir Norðurárdalinn og það fólk sem þar býr og þetta mun sjást víða að og yrði ófögur ásýnd fyrir Borgfirðinga almennt.

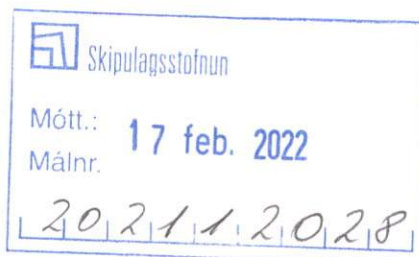
Virðinarfyllst

María Björg Gunnarsdóttir

Bugamýri 3

Sanddal

ps. sendi með mynd sem tekin er frá húsi mínu þar sem áætlað er að 11 vindmillurnar kæmu og get ekki hugsað þá hugsun til enda.

Gríma Eik Káradóttir - SLS

From: Jóhanna Björg Hansen <jbh@mos.is>
Sent: miðvikudagur, 9. febrúar 2022 22:41
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Athugasemdir við áform um vindorkugarð í Hvammsmúla - Múli vindorkugarður

EFNI: Athugasemdir við áform um vindorkugarð í Hvammsmúla

Undirrituð er eigandi sumarhúsalands í landi Háreksstaða innan skilgreinds áhrifasvæðis framkvæmdarinnar, en vindorkugarðurinn mun hafa neikvæð áhrif á útsýni og rýra verðgildi þeirra eigna sem eru í Norðurárdal, sérstaklega í efri hluta dalsins.

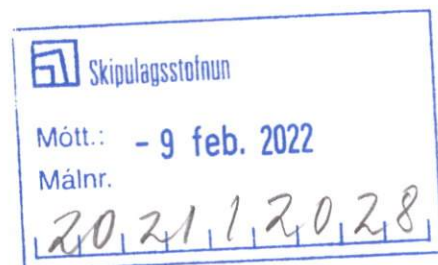
Norðurárdalur nýtur aukinna vinsælda meðal ferðamanna enda eru þar ófáar náttúruperlur, s.s. Glanni, Hreðavatn, Norðurá, Grábrók og Baula. Þær vinsældir munu rýrna með framkvæmd vindorkugarðs í Hvammsmúla og hafa neikvæð áhrif í för með sér á uppbyggingu ferðaþjónustu auk þess að hafa neikvæð áhrif á Norðurá sem vinsæla veiðiá. Fjallið Baula er einstakt í sinni röð fyrir formfegurð, en vindorkugarður í nálægð við fjallið mun vera til mikilla lýta fyrir landslag og náttúru í nágrenninu. Grábrók er vinsæl til uppgöngu meðal ferðamanna en af toppi fjallsins munu vindmyllur blasa við samkvæmt matsskýrslunni. Áhrifasvæði vindorkugarðsins nær yfir talsverða byggð, bæði býla og sumarhúsa í Norðurárdal og mun hafa mikil og neikvæð áhrif á útsýni og skapa hávaðamengun. Vindorkugarður í Hvammsmúla mun ennfremur hafa neikvæð áhrif á fugla, en á þessu svæði er mjög fjölbreytt fuglalíf, bæði smærri fugla og ránfugla s.s. smyrta og fálka. Framkvæmdin mun hafa í för með sér neikvæð og óafturkræfar skemmdir á náttúruna vegna vegagerðar í bröttu landi Hvammsmúla en ryðja þarf burtu birkiskóg sem staðið hefur þar um aldir.

Náttúrufegurð Norðurárdals og formfegurð Baulu er einstök í sinni röð á Íslandi, það þarf því að koma í veg fyrir óafturkræf neikvæð umhverfisáhrif sem óhjákvæmilega munu hljóta af þessari framkvæmd. Það að staðsetja vindorkugarð í Hvammsmúla er að mati undirritaðrar óásættanlegt.

Virðingarfyllst,

Jóhanna Björg Hansen, verkfræðingur

Kt. 121166-3059

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: Pétur Pétursson <petursson64@gmail.com>
Sent: fimmtudagur, 10. febrúar 2022 13:58
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Vindmyllugarður í Norðurárdal austan við hina formfögru Baulu

Categories: Íris

Góðan dag

Ég mun aldrei trúa því að upp rísi vindmyllugarður á svo fallegum stað í Norðurárdal austan við Baulu.

Norðurárdalur nýtur aukinna vinsælda meðal ferðamanna enda eru þar ófáar náttúruperlur, s.s. Glanni, Hreðavatn, Norðurá, Grábrók og Baula. Þær vinsældir munu rýrna með framkvæmd vindorkugarðs í Hvammsmúla og hafa neikvæð áhrif í för með sér á uppbyggingu ferðaþjónustu auk þess að hafa neikvæð áhrif á Norðurá sem vinsæla veiðia. Fjallið Baula er einstakt í sinni röð fyrir formfegurð, en vindorkugarður í nálægð við fjallið mun vera til mikilla líta fyrir landslag og náttúru í nágrenninu. Grábrók er vinsæl til uppgöngu meðal ferðamanna en af toppi fjallsins munu vindmyllur blasa við samkvæmt matsskýrslunni.

Áhrifasvæði vindorkugarðsins nær yfir talsverða byggð, bæði býla og sumarhúsa í Norðurárdal og mun hafa mikil og neikvæð áhrif á útsýni og skapa hávaðamengun. Vindorkugarður í Hvammsmúla mun ennfremur hafa neikvæð áhrif á fugla, en á þessu svæði er mjög fjölbreytt fuglalíf, bæði smærri fugla og ránfugla s.s. smyrlla og fálka. Framkvæmdin mun hafa í för með sér neikvæð og óafturkræfar skemmdir á náttúruna vegna vegagerðar í bröttu landi Hvammsmúla, en ryðja þarf burtu birkiskóg sem staðið hefur þar um aldir.

Náttúrufegurð Norðurárdals og formfegurð Baulu er einstök í sinni röð á Íslandi, það þarf því að koma í veg fyrir óafturkræf neikvæð umhverfisáhrif sem óhjákvæmilega munu hljóttast af þessari framkvæmd.

Það að staðsetja vindorkugarð í Hvammsmúla er óásættanlegt og mótmæli ég því kröftulega.

Vinsamlega staðfestið póst þennan.

Pétur Pétursson
kt300764-7549
Rituhöfði 6
270 Mosfellsbaer
ICELAND

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: Jón Hjörtur Brjánsson <jonhjortur@jonhjortur.com>
Sent: fimmtudagur, 24. febrúar 2022 23:16
To: Skipulagsstofnun - SLS
Cc: baulan@simnet.is
Subject: Andmæli gegn orkuveri í Sanddal.
Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

Það ætti að vera hverjum manni ljós að það er fjarstæðukennd hugmynd að reisa orkuver af nokkru tagi eða önnur fyrirferðarmikil mannvirki í Sanddal. Nú hefur hins vegar hópi fólks tekist að fá þessa hugmynd og ætlar að hrinda henni í framkvæmd í krafti fjárhagslegs styrks umfram það fólk sem málið varðar mest, íbúa svæðisins og unnendur þess sem notið hafa ósnortinnar náttúrunnar í marga ættliði.

Ég velti því fyrir mér hvernig hægt sé að koma andmælum við þessa firru á framfæri þannig að forsvarsmenn Qair, landeigandi í Hvammi og aðrir sem telja hugmyndina góða skilji að þetta er glæpur gegn náttúrunni, því fólki sem fer um svæðið eða dvelur þar til lengri eða skemmri tíma og því fólki sem á eftir að gera það ef komið verður í veg fyrir þetta skemmdarverk. Þetta yrði glæpur sem ekki verður bætt fyrir eftir að hann er framinn.

Mín niðurstaða er sú að það er ekki hægt að koma fólkinu í skilning um þetta þar sem það skilur augljóslega ekki verðmæti þess sem er fyrir framan það og undir fótum þess þegar það kemur á staðinn. Þetta fólk hefur afbriðilegt verðmætamat og er þannig óhæft um að skilja nokkrar ábendingar um hverslags tap og sóun þessi framkvæmd hefði í för með sér. Ef fólkið hefði heilbriggt verðmætamat og minnsta vott af skilningi á gildi ósnortinnar náttúru hefði það hlegið að hugmyndinni strax og hún kom upp og komið henni í ruslið þar sem hún á heima.

Ég á aftur á móti von á að hjá þeim sem halda um skipulagsvaldið finnist fólk með heilbrigða skynsemi og eðlilegt verðmætamat. Þess vegna biðla ég til þeirra að leyfa þessu orkuveri ekki að rísa í Sanddal af ástæðum sem eru augljósar öllu heiðarlegu og heilbrigðu fólki.

Til þess að halda þessum skilaboðum í skynsamlegri lengd set ég aðrar ástæður andstöðu minnar fram í punktum.

- * Ég tel það fullreynt að landeigandi í Hvammi geri samninga við erlenda aðila Íslendingum til hagsbóta.
- * Hver króna sem fæst fyrir virkjun íslenskrar náttúru á að verða eftir á Íslandi og ekki flytjast til erlendra aðila.
- * Á svæðinu er verið að byggja upp ferðaþjónustu og aðra starfsemi sem byggir á þeim verðmætum sem þessi framkvæmd tortímir.
- * Framkvæmdin hefði í för með sér umtalsverða lækkun á verði jarða í nágrenninu.

--

Kveðja, Jón Hjörtur Brjánsson
Skógræktarmaður í Króki, Norðurárdal.

Bogahlíð 26, Reykjavík.

Sími: 7707010

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: smarik@hive.is
Sent: föstudagur, 25. febrúar 2022 14:17
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: vindorkugarður Hvammi

Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

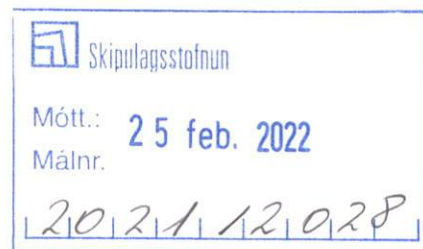
Til þess sem málið varðar.

Við undirritaðir eigendur sumarhúss Stapagil 1 í Sanddal í landi Sveinatungu.

Mótmælum eindregið áformum um vindorkugarð í Hvamms í Norðurárdal.

Kveðja
Soffía Júlía Svavarsdóttir kt 201053-2349

Smári Kristjánsson kt 130260-3149

Gríma Eik Káradóttir - SLS

From: Gunnar Hersveinn <lifsgildin@gmail.com>
Sent: föstudagur, 25. febrúar 2022 23:59
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Múli vindorkugarður

Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

Góðan dag

Ég mæli eindregið gegn áformum um reisa um 78-95 MW vindorkugarð innan 3.528 ha svæðis að Hvammi í Borgarbyggð.

Lykilorð skýrslunnar eru: Vindmyllur, vindorkugarður, Qair, matsáætlun, mat á umhverfisáhrifum

Lykilorð mín eru önnur. Það sem vegur margfalt þyngra til lengri tíma er sú fegurðarreynsla og upplifun sem svæðið veitir. Ég býst ekki við að þið skiljið það en: fegurðin sem hverfur dælir nú blóði um hug og hjarta, hún snarvekur ímyndunaraflið sem bræðir okkur saman, okkur sjálf, samfélagið og náttúruna. Norðurárdalur er ekki virkjanavöllur, hann er landslags sem við viljum eiga eins og það er núna.

með bestu kveðjum,
Gunnar Hersveinn, kt. 2803605119
Vesturgötu 45, 101 Reykjavík.

Gríma Eik Káradóttir - SLS

From: Einar Finnsson <finnssoneinartorfi@gmail.com>
Sent: föstudagur, 25. febrúar 2022 22:40
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Athugsemd við orkuver á Hvamsmúla Norðurárdal

Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

Góðan dag.

Ég undirritaður legst eindregið gegn byggingu vindorkuorkuvers á Hvamsmúla í Norðurárdal Borgarfirði.

-Um er að ræða mjög stóra óafturkræfar framkvæmdir þar sem m.a. þarf að gera mjög stóra vegi til að koma möstrum á staðinn, steypa gríðarstórar undirstöður undir hverja vindmyllu.

-Sjónmengun er gríðarleg

-Hagsmunir íbúa og eigenda frístundahúsa eru virtir að vettugi

-Hætta er á fugladauða, plastmengun og hljóðmengun.

-Engin sérstök þörf á að byggja orkuver þarna

-Þetta vindorkuver hefur ekki verið tekið fyrir af Rammaáætlun og á því ekkert erindi í umhverfismat áður en kostinum hefur verið raðað í Rammaáætlun.

Virðingarfyllst

Einar Torfi Finnsson

Einar Torfi Finnsson

Polar Guide

+354 6606599

Gríma Eik Káradóttir - SLS

From: dyrastadir@simnet.is
Sent: föstudagur, 25. febrúar 2022 18:54
To: Skipulagsstofnun - SLS
Cc: dyrastadir; hlynursyrop@gmail.com
Subject: Umsögn um fyrirhugaðan vindmyllugarð "Múli "
Attachments: AttachedImage; AttachedImage; AttachedImage; AttachedImage

Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

Gott kvöld,
hér kemur athugasemd við fyrirhugaðan vindmyllugarð í landi Hvamms, Borgarbyggð.
Ég vona að þessi linkur opnast. Tölvan er búin að stríða okkur í dag. Ef það virkar ekki vinsamlegast látið mig vita sem fyrst.

Með kveðju
Anja Mager

<https://grunnskoliborgarnes-my.sharepoint.com:443/:w:/g/personal/08_benjamin_grunnborg_is/Ec4gsQHXT0NFlfqr8sd2CjQBGMmK3gfnqhMfIH M9YING5A?e=4%3ayLtSg4&at=9>

[icon] Dokument

[permission globe icon] Dieser Link funktioniert für jeden.

Öffnen <https://grunnskoliborgarnes-my.sharepoint.com:443/:w:/g/personal/08_benjamin_grunnborg_is/Ec4gsQHXT0NFlfqr8sd2CjQBGMmK3gfnqhMfIH M9YING5A?e=4%3ayLtSg4&at=9>

[Microsoft logo] Datenschutzbestimmungen <<https://northeuroper-notify.p.svc.ms:443/api/v2/tracking/method/Click?mi=XhDNNI4PJEC01Arp65XWAAQ&tc=PrivacyStatement&cs=5308d430bc3cc8d9765746a161d3346e&ru=https%3a%2f%2fprivacy.microsoft.com%2fprivacystatement%5c>>

Mótt.: - 2 mars 2022

Málnr.

2021/2028

Anja Mager
Krossnes
311 Borgarnes
Tölvufang: dyrastadir@simnet.is

25.02.2022

Umsögn um fyrirhugaðan vindmyllugarð "Múli" í landi Hvamms, Borgarbyggð

Ég á helming af jörðinni Dýrastöðum sem er næsti bær vestan við Hvamm. Sem landeigandi tek ég undir athugasemdir sveitungana mína varðandi áhrif sjónmengunar og hljóðmengunar fyrir fólkið sem býr nálægt fyrirhugaðum vindorkugarð.

En það sem mér finnst vera stærsti gallinn við þessa hugmynd er að það sé verið að grafa undan ferðamenskuiðnaði á mjög stóru svæði, sem sagt stóran hlut af öllu Vesturlandi. Það er verið að selja ferðamönnum Ísland sem land með ósnerta náttúru, viðerni og frelsi. Til dæmis er stærsti atvinnurekandinn í Norðurárdalnum einmitt ferðapjónustubóndi sem er með margt fólk í vinnu allan ársins hring.

Ég veit ekki betur en að ferðamanniðnaðurinn er einn mikilvægasti iðnaðurinn á Íslandi. Hvernig passar það saman við risastórt mannvirki sem sést mjög víða? Hvernig ásýnd erum við að bjóða þessum þúsundum ferðamönnum sem keyra inn í Borgarfjörð undir Hafnarfjalli eða ofan af Holtavörðuheiði og það fyrsta sem þeir reka augun í eru risastórar vindmyllur? Hvernig samræmist það?

Þarna finnst mér að það sé verið að forna mjög stórum hagsmunum (ferðamannaíðnaður á Vesturlandi) fyrir mjög litlum (hagnaði einkarekins fyrirtækis). Er virkilega ekki hægt að finna betri stað fyrir vindmyllugarð? Hvernig væri til dæmis að byggja vindmyllugarð upp út á sjó eins og tíðkast í Danmörku eða Þýskalandi? Og er ekki hugsanlega gáfulegra að nýta aðrar orkulindir sem þetta land á svo mikið af eins og jarðvarma. Eða enþá betra, af hverju ekki virkja sjávarföllinn?

Ég vona innilega að þessi ákvörðun verði tekin á lyðræðislegan hátt þar sem allir hagsmunaaðilar fá að tjá sig og verði ekki tekin í skyndi.

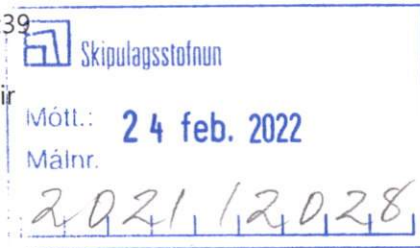
Með kveðju

Anja Mager

Gríma Eik Káradóttir - SLS

From: brynj@centrum.is
Sent: fimmtudagur, 24. febrúar 2022 20:39
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Múli vindorkugarður, athugasemdir

Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

Góðan daginn

Ég tel eðlilegt og geri kröfu um að myndatökustöðum í sunnanverðum Norðurádal ofanverðum verði fjölgað. Það er það svæði þar sem hugsanlegur vindmyllugarður verður mest áberandi. Norðurá er ein af laxveiðiperlum landsins. Eðlilegt er að það séu einherjir myndatökustaðir við ána á svæðinu næst fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Í því sambandi má nefna svæðið frá og með bílastæðinu við Krók og niður eftir ánni, t.d. þar sem bílum er lagt við Neðri – Ferjuhyl veiðistaður nr. 177.

Við mat á samfélagslegum áhrifum framkvæmdarinnar og áhrif hennar á ferðaþjónustu og útivist á svæðinu geri ég kröfu um að tekið verði m.a. tekið tillit til alls þess fjölda laxveiðimanna sem koma í Norðurá til veiða og til að njóta útivistar í sem ópilltustu umhverfi.

Leggja verður mat viðhorf þeirra til hugsanlegs vindmyllugarðs.

Við mat á samfélagslegum áhrifum framkvæmdarinnar geri ég kröfu um að reynt verði að leggja mat á þau áhrif sem framkvæmdin getur haft á verðgildi eigna á svæðinu, jarða, íbúðar og sumarhúsa.

Eðlilegast væri að fá mat fasteignasala sem er sérhæfður í sölu bújarða.

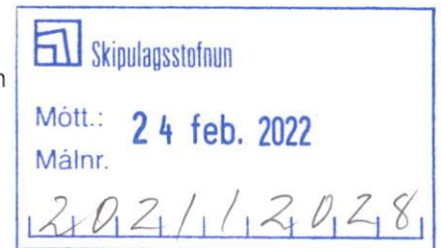
0802626559

Með kveðju
Brynjólfur Guðmundsson

Hlöðutúni

Gríma Eik Káradóttir - SLS

From: Birgir Borgthorsson <harekur@icloud.com>
Sent: fimmtudagur, 24. febrúar 2022 17:00
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Re: Múli vindorkugarður, Borgarbyggð - umsögn
Categories: Vistað í OneCRM; 202112028
One: -1

Góðan dag

Fer þess vinsamlega á leit að embætti skipulagsstofnunar staðfesti með tölvupósti að umsögn hafi verið móttækin.

Kveðja

Birgir Þór Borgþórsson Gsm + 354 696 3292 harekur@icloud.com

On Feb 24, 2022, at 12:49 PM, Birgir Borgthorsson <harekur@icloud.com> wrote:

Góðan dag

Efni : Múli vindorkugarður í landi Hvamms, Borgarbyggð - mótmæli

Ég undirritaður eigandi Háreksstaðalands í landi Háreksstaða, Norðurárdal Borgarfirði, mótmæli harðlega hugmyndum um vindorkugarð í landi Hvamms í Norðurárdal.

Ég og fjölskylda mínu höfum frá árinu 1989 átt okkar annað heimili að Háreksstöðum, en þar hefur verið búið frá landnámi óslitið. Íbúðarhúsið að Háreksstöðum er uppi í hlíðinni austanvert við Norðurá með tignarlegt útsýni til vesturs yfir Baulu, Litlu Baulu, Hvammsmúla, Sveinatungu og upp og niður Norðurárdal m.a..

Það er ljóst að verði af hugmyndum um vindorkugarð í landi Hvamms mun það hafa veruleg áhrif á hagi mína og fjölskyldunnar, fjárhagslega en ekki síður tilfinningalega. Óspillt og tignarleg fjallasýn frá Háreksstöðum mun skaðast varanlega nái þessi áform fram að ganga. Þriðja kynslóð fjölskyldu minnar er nú að alast upp á bökkum Norðurár við náttúrufegurð sem að mestu er óröskuð af mannanna verkum frá landnámi Arnars hins gamla er nam dalinn ofanverðan skv Landnámu.

Það er stórslys í uppsiglingu nái skammtíma gróða sjónarmið kaupahéðna fram að ganga í dalnum. Áhrifin yrðu ekki eingöngu sjónræn, þau hefðu alvarlegar afleiðingar gagnvart fuglalífi að ógleymdri þeirri örplastmengun sem af myndi hljóta. Það skýtur skökku við, að á tímum þar sem með réttu er haldið uppi sterku andófi gegn plastnotkun, skuli ákveðin öfl gera lítið úr þeirri vá sem örplast í umhverfinu er. Bendi á að einkum trefjaplastspaðar vindmylla eru síður en svo endurnýtanlegir orkugjafar, þá þarf að endurnýja með nokkurra ára millibili. Þetta þýðir að búast megi við sem næst varanlegri viðveru stórvirkra krana og vinnuvéla á svæðinu um ókomna tíð.

Þeim þjóðum sem heimilað hafa stóra vindorkugarða í neyð sinni er kanski vorkunn. En þjóð sem býr yfir ótal möguleikum á sírennslisvirkjun fallvatna, með umtalsvert minna raski, mengun, sjónrænni og eiginlegri er engin vorkunn að gæta hófsemi í umgengni um náttúru landsins.

Til eru vítin að varast.

Þjóðin fylgdist með öndina í hálsinum yfir stórkostlegum vandræðum við að taka niður eina staka vindmyllu í Þykkvabæ í vetur. Við hverju má búast ef glíman yrði við tugi eða hundruði í landi Hvamms ?

Með kveðju en hörðum mótmælum

Birgir Þór Borgþórsson
kt 021158-3139
Gsm + 354 696 3292
harekur@icloud.com

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: dagmargg <dagmargg@simnet.is>
Sent: fimmtudagur, 24. febrúar 2022 15:13
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Vegna fyrirhugaðra vindorku framkvænda í Norðurárdal/Sanddal, Borgarbyggð.

Til þeirra er málið varðar...

Ég lýsi hér með yfir eindregni andstöðu minni og andúð á fyrirhuguðum áformum um uppbyggingu vindorkuvers í Norðurárdal í Borgarbyggð.

Afstöðu mína byggi ég fyrst og fremst á þeirri skoðun minni að ef af verður, verði um óafturkræf náttúruspjöll að ræða þar sem gróðafíkn örfárra aðilla verði látin ráða á kostnað einstakrar náttúrufegurðar og dýralífs sveitarinnar. Til margra áratuga hef ég og fjölskylda mín átt athvarf í dalnum og notið óspiltrar náttúru hans hvert sem litið hefur verið eða um hana gengið.

Ég stilli mér því hér með í röð þeirra fjölmörgu sem hafa um langann tíma tengst dalnum tryggðar- og tilfinningaböndum og eigum því erfitt með að skilja það dómgreindarleysi að vilja dreifa vindmyllumöstrum sem að mínu mati munu hafa í för með sér umtalsverða sjónmengun auk hugsanlegrar annarar mengunnar sem ég er að svo komnu máli ekki megnug að meta að fullu og tjá mig því ekki frekar um að sinni..

Auk þess sem áður er um getið, tel ég víst að skjótinnur gróði þeirra sem sækja nú stíft að reisa vindmyllugarð á umræddu svæði, verði jafnframt til að rýra eignir annarra landeigenda í dalnum. Sumarbústaðalönd og ferðapjónusta á t.d. litla samleið með vindorkuiðnaði svo ekki sé talað um tillit við ábúendur jarðanna.

Ég mótmæli því eindregið fyrirhuguðum áformum og vona að okkur sem unnum dalnum beri gæfa til að afstýra þessu umhverfisslysi og hafa betur í baráttu við útsendara gróðaaflanna.

Með kveðju,

Dagmar Guðrún Gunnarsdóttir
Kt.240657-5039
Suðurgötu 36,
Hafnarfirði.
(Króki, Norðurárdal).

Sent úr Galaxy

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

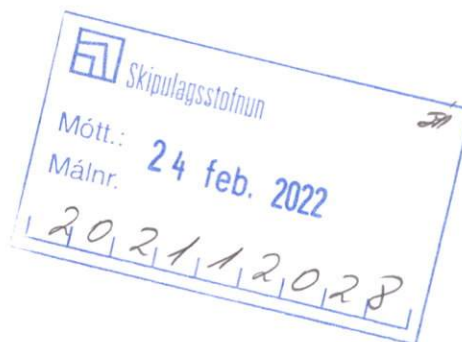
From: Pröstur Eyvinds <Eyvinds@live.com>
Sent: fimmtudagur, 24. febrúar 2022 11:47
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Mótmæli við vindmyllur á og í Hvammslandi Norðurárdal.

Í ljósi reglugerðar um hávaða og hávaðavarnir, mótmæli ég fyrirhuguðum vindmyllum í landi Hvamms Norðurárdal.

Ég er sumarhúsa eigandi í Sanddal frá landi Sveinatungu, Norðurárdal.

Kveðja
Pröstur Eyvinds
Kt 040153 3309

Sent frá Póstur fyrir Windows

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: Birgir Borgthorsson <harekur@icloud.com>
Sent: fimmtudagur, 24. febrúar 2022 12:49
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Múli vindorkugarður, Borgarbyggð - umsögn

Góðan dag

Efni : Múli vindorkugarður í landi Hvamms, Borgarbyggð - mótmæli

Ég undirritaður eigandi Háreksstaðalands í landi Háreksstaða, Norðurárdal Borgarfirði, mótmæli harðlega hugmyndum um vindorkugarð í landi Hvamms í Norðurárdal.

Ég og fjölskylda mínu höfum frá árinu 1989 átt okkar annað heimili að Háreksstöðum, en þar hefur verið búið frá landnámi óslitið. Íbúðarhúsið að Háreksstöðum er uppi í hlíðinni austanvert við Norðurá með tignarlegt útsýni til vesturs yfir Baulu, Litlu Baulu, Hvammsmúla, Sveinatungu og upp og niður Norðurárdal m.a..

Það er ljóst að verði af hugmyndum um vindorkugarð í landi Hvamms mun það hafa veruleg áhrif á hagi mína og fjölskyldunnar, fjárhagslega en ekki síður tilfinningalega. Óspillt og tignarleg fjallasýn frá Háreksstöðum mun skaðast varanlega náí þessi áform fram að ganga. Þriðja kynslóð fjölskyldu minnar er nú að alast upp á bökkum Norðurár við náttúrufegurð sem að mestu er óröskuð af mannanna verkum frá landnámi Arnars hins gamla er nam dalinn ofanverðan skv Landnámu.

Það er stórslys í uppsiglingu náí skammtíma gróða sjónarmið kaupahéðna fram að ganga í dalnum. Áhrifin yrðu ekki eingöngu sjónræn, þau hefðu alvarlegar afleiðingar gagnvart fuglalífi að ógleymdri þeirri örplastmengun sem af myndi hljóttast. Það skýtur skökku við ,að á tímum þar sem með réttu er haldið uppi sterku andófi gegn plastnotkun, skuli ákveðin öfl gera lítið úr þeirri vá sem örplast í umhverfinu er. Bendi á að einkum trefjaplastspaðar vindmylla eru síður en svo endurnýtanlegir orkugjafar, þá þarf að endurnýja með nokkurra ára millibili. Þetta þýðir að búast megi við sem næst varanlegri viðveru stórvirkra krana og vinnuvéla á svæðinu um ókomna tíð.

Þeim þjóðum sem heimilað hafa stóra vindorkugarða í neyð sinni er kanski vorkunn. En þjóð sem býr yfir ótal möguleikum á sírennslisvirkjun fallvatna, með umtalsvert minna raski, mengun, sjónrænni og eiginlegri er engin vorkunn að gæta hófsemi í umgengni um náttúru landsins.

Til eru vítin að varast.

Þjóðin fylgdist með öndina í hálsinum yfir stórkostlegum vandræðum við að taka niður eina staka vindmyllu í Þykkvabæ í vetur. Við hverju má búast ef glíman yrði við tugi eða hundruði í landi Hvamms ?

Með kveðju en hörðum mótmælum

Birgir Þór Borgþórsson
kt 021158-3139
Gsm + 354 696 3292
harekur@icloud.com

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: Ingibjörg Indriðadóttir <ingaindrida@gmail.com>
Sent: miðvikudagur, 23. febrúar 2022 21:27
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Athugasemdir vegna áforma um vindorkugarð í Hvammsmúla í Norðurárdal - Múli vindorkugarður

Efni: Athugasemdir vegna áforma um vindorkugarð í Hvammsmúla í Norðurárdal

Berist til: Skipulagsstofnun, þess sem málið varðar.

Góðan dag.

Ég heiti Sigurlaug Guðmundsdóttir og er eigandi landskika og sumarbústaðs sem á honum stendur í Hvammsmúla innan jarðarinnar Hvamms í Norðurárdal. Landskiki minn er innan skilgreinds áhrifasvæðis framkvæmdarinnar við vindorkugarðinn í Hvammsmúla. Vindorkugarðurinn stendur nánast við landamerki míns skika og ljóst er að af honum verður töluverð hávaðamengun sem rýrir mjög lífsgæði okkar sem þarna eigum athvarf. Þá verður af honum mikil sjónmengun, bæði fyrir okkur sem hér eiga sumarhús, sem og fyrir vegfarendur um Norðurárdal. Það er því mat mitt að garðurinn sé allt of nálægt byggðinni og muni klárlega rýra bæði gæði umhverfis, sem og verðgildi þeirra eigna sem eru framarlega í Norðurárdal og þar með nálægt þessum vindorkugarði.

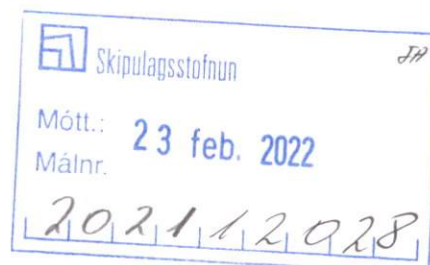
Norðurárdalur er ómetanleg náttúruperla og við sem erum alin þarna upp viljum vernda um ókomna tíð. Vindorkugarðar eru svo sem gott mál í sjálfu sér, en þeir eiga ekkert erindi nálægt byggð, hvort sem það eru bæir eða frístundahús og þeir eiga alls ekki að hafa áhrif á lífsgæði íbúa eða sumarhúsaeigenda, útsýni eða upplifun bæði Íslendinga og ferðamanna af umhverfinu.

Framkvæmdunum fylgja ennfremur óafturkræfar skemmdir á náttúrunni, því ljóst er að það felur í sér rask á náttúrulegum og aldagömlum birkiskógi í Hvammsmúla, þar sem þarf að leggja vegi að vindorkugarðinum. Ég hef einnig áhyggjur af áhrifum framkvæmdanna á fuglalíf í dalnum.

Norðurárdalurinn er einstakur og okkur Íslendingum ber að varðveita slíka perlu sem hann er. Að mínu mati er óásættanlegt með öllu að staðsetja vindorkugarð í Hvammsmúla. Slíkar framkvæmdir eiga að vera fjarri byggðu bóli.

Virðingarfyllt,
Sigurlaug Guðmundsdóttir, landeigandi í Hvammsmúla og afkomendur.
Kt. 120943- 5539

--
Kveðja,
Ingibjörg Indriða

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: María Björg Gunnarsdóttir <maria Gunnars@gmail.com>
Sent: miðvikudagur, 23. febrúar 2022 20:39
To: Skipulagsstofnun - SLS
Cc: Thelma Harðardóttir
Subject: Vindorkuver Múla

Ég mótmæli algjörlega þessum fyrirhuguðu framkvæmdum þar sem allar reglur vegna hávaða eru þverbrotnar vegna sumarhúsa í Sanddal samanbr grein 5 í þessari úttekt eftir Yngva Óttarssonar

Fjarlægð fyrirhugaðra 2ja syðstu vinmyllanna frá sumarhúsum í Sanddal er 1-1,3km – þannig að hávaði í sumarhúsunum frá þeim verður örugglega yfir reglugerðamörkum 35dB Jafngildishljóðstig L_{aeq} eða Hámarkshljóðstig L_{AFmax} :

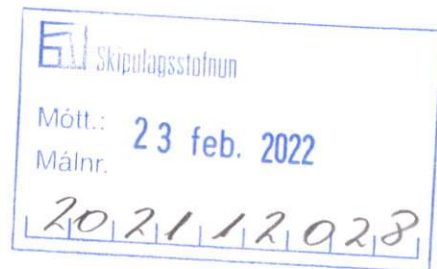
Virðingarfyllst

María Björg Gunnarsdóttir

Bugamyri 3

Sanddal

Sími: 8991904

Hljóðmengun frá vindmyllum:

1. Reglugerð nr. 724/2008 um hávaða tiltekur að hávaði megi ekki fara yfir 35 dB í frístundabyggð. Það á við hvort sem er Jafngildishljóðstig í 8kst að degi/kvöld/nótt L_{aeq} eða Hámarkshljóðstig L_{AFmax} . (sjá töflu III í viðauka reglugerðar).

Vísindagreinin hér fyrir neðan tiltekur að við 9m/s vindhraða efst á mastri á heldur minni vindmyllu þarf 2-3km fjarlægð til að komast niður í 35dB hámarkshljóðstig undan vindi í 2m hæð frá jörðu (graslendi).

Mesti hávaði frá vindmyllu er væntanlega undan vindi við mesta nýtanlega vindhraða t.d. 15-20 m/s vindhraða efst á mastri (meiri hraði vindmylluspaða/hávaði og hljóðið berst betur undan vindi). Gera þarf kröfu um að mörk 35dB hámarkshljóðstigs L_{AFmax} sé kortlagt við óhagstæðustu aðstæður (t.d. undan 15-20 m/s vindi í vindmylluhæð(100m) í stefnu á sumarhús).

2. Vísindagrein um hljóðmengun frá Vindmyllum (2017):
Consistent modelling of wind turbine noise propagation from source to receiver

National Renewable Energy Laboratory (NREL) 5 MW reference wind turbine. The wind turbine has a rotor diameter of 126 m and a hub-height of 90 m.

Case 1+2: 6 m/s hub-height wind speed

Case 3+4: 9 m/s hub-height wind speed

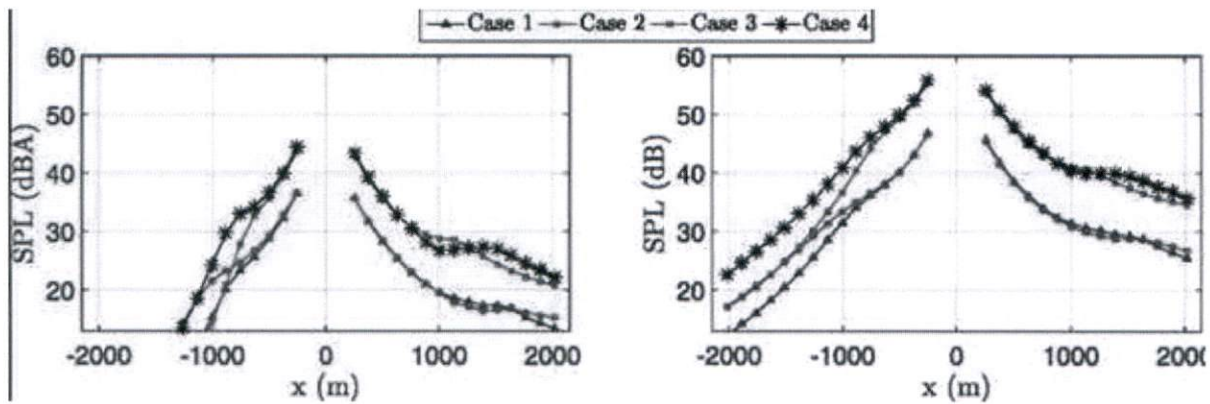
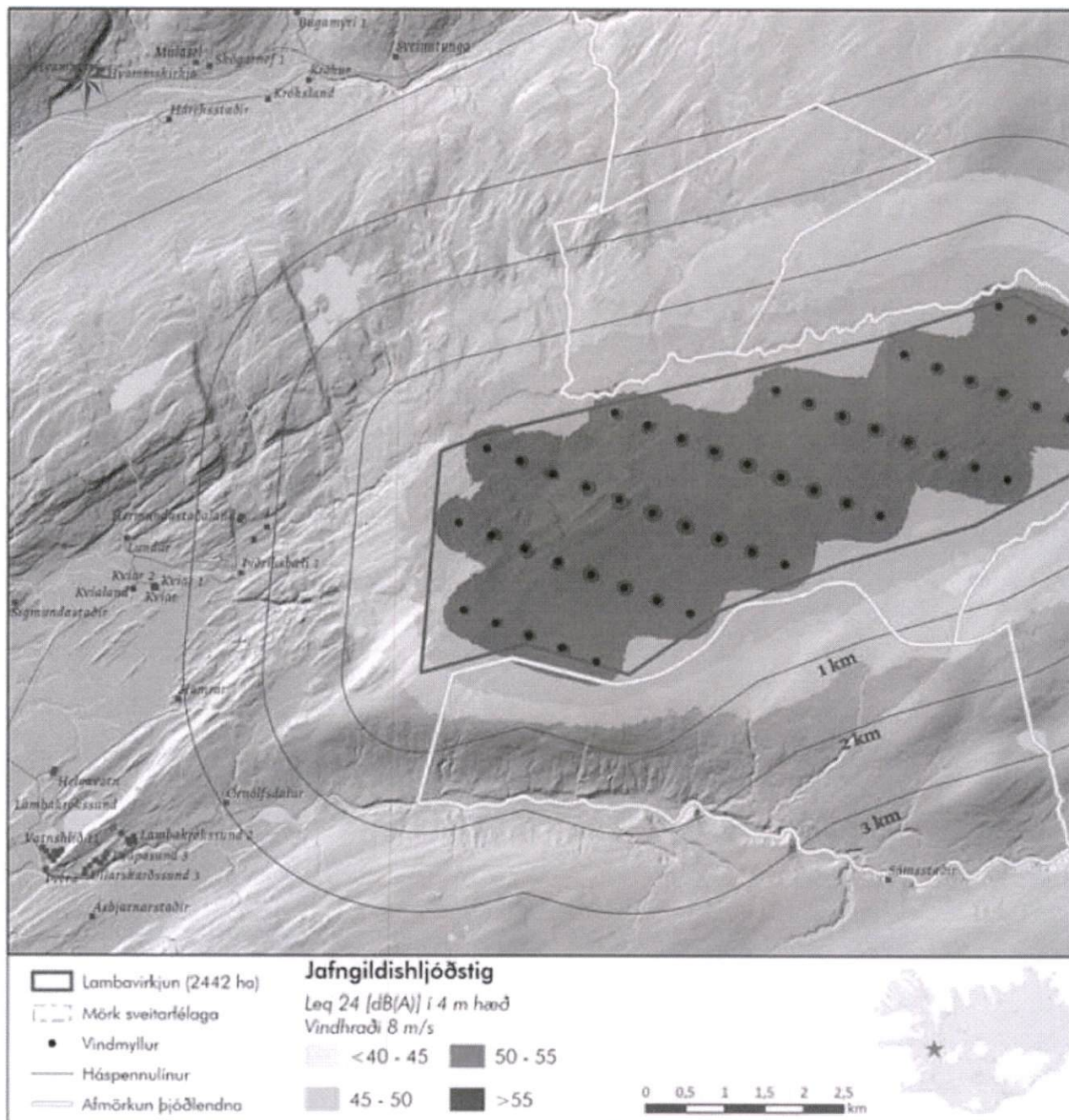

FIG. 11. (Color online) Time-averaged SPL at a 2 m receiver height for the downwind and upwind propagations over the grassland in the cases listed in Table I. Both A-weighted and unweighted results are shown. The turbine is located at $x=0$ m.

- *Við 9 m/s vindstyrk efst á vinmyllumastri er 35 dB hávaði undan vindi í 2-3 km fjarlægð (græna og svarta línan á grafinu til hægri).*

3. **Samantekt Zephyr Feb 2020 til Orkustofnunar vegna Lambhagavirkjunar (í Þverárhlíð) – (Vindmyllugerð: 5-6 MW, mastur 90-120 m, spaðar 60-80 m, hæð í toppstöðu 150-200 m):**

Kort 2: Kortið sýnir spá um hljóðvist fyrirhugaðrar L

3.

- Við 8 m/s vindhraða spá þeir 40dB Jafngildishljóðstigi L_{eq} 24klst í allt að 2km fjarlægð frá vindmyllu. Hámarkshljóðstig L_{AFmax} upp á 35dB við 8 m/s yrði því mun lengra en það frá þessum vindmyllum, sennilega ca 4km (dofnar um ca 5dB/km undan vindi + Hámarkshljóðstig hef ég séð í öðrum gögnum vera 3-6dB yfir Jafngildishljóðstigi). Við 15-20 m/s vindhraða í masturshæð gæti þurft 5-6km fjarlægð til uppfylla reglugerð er varðar hávaða við sumarhús.

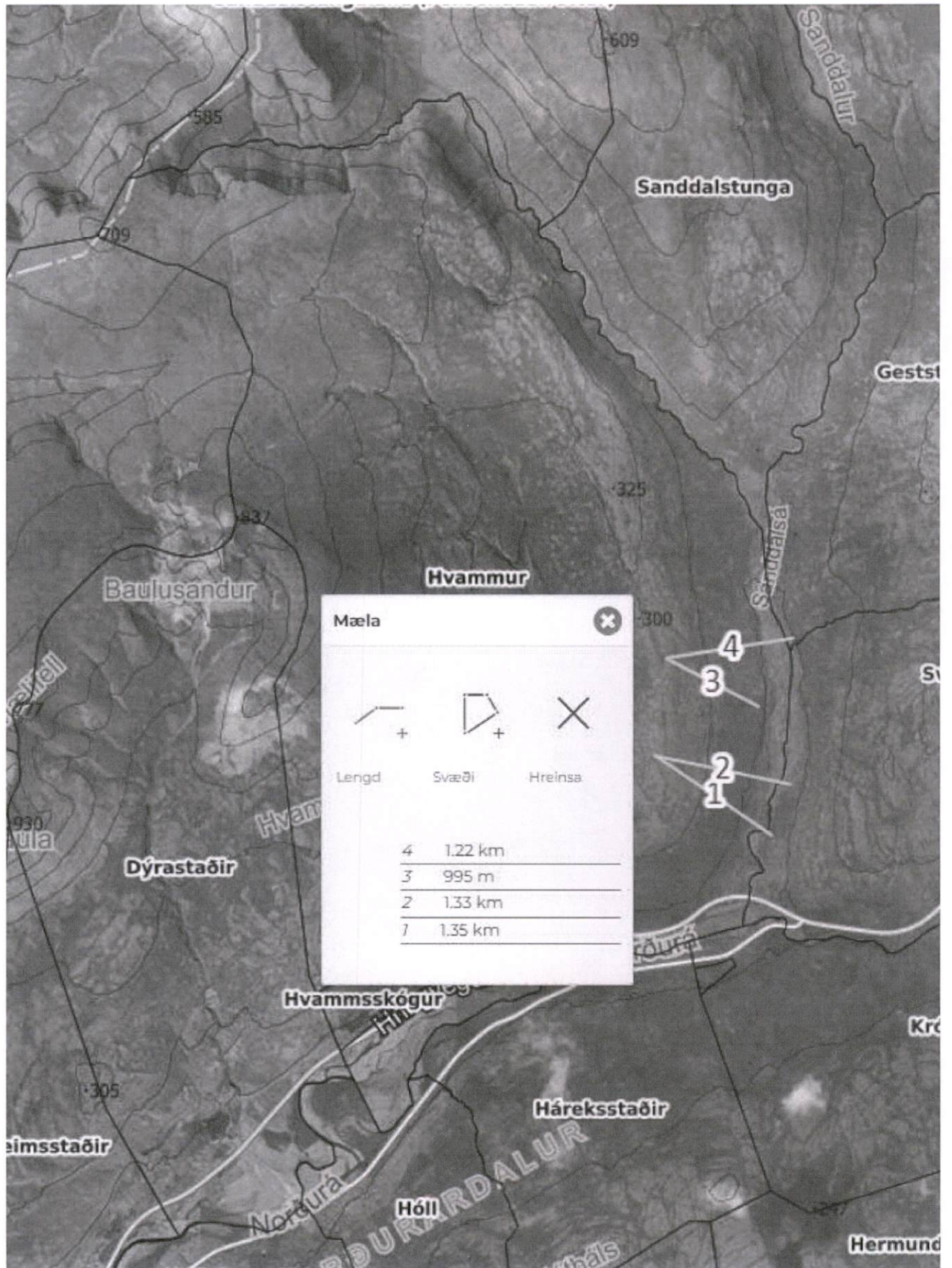
4. Í enskri útgafu af Múlaverkefninu (sem er merkt Qair frá Feb 2020) er sýnd 35 dB hávaðamörk í innan við 1000m fjarlægð frá myllum (ekki tiltekið við hvaða vindhraða, né hvort um sé að ræða Jafngildishljóðstig L_{aeq} eða Hámarkshljóðstig L_{AFmax}). Passar alls ekki við vísindagreinina eða útreikninga Mannvits vegna Lambhagavirkjunar nema Qair sé að miða við mjög lítinn vindhraða.

Figure 6 Modelled Standoff Distance from Sensitive Recepto

4.

5. Fjarlægð fyrirhugaðra 2ja syðstu vinmyllanna frá sumarhúsum í Sanddal er 1-1,3km – þannig að hávaði í sumarhúsunum frá þeim verður örugglega yfir reglugerðamörkum 35dB Jafngildishljóðstig L_{aeq} eða Hámarkshljóðstig L_{AFmax} :

5.

4 syðstu staðsetningarnar eru um eða innan við 2km frá sumarhúsum.

6-7 vindmyllur eru innan 4km fjarlægðar frá sumarhúsum og svo til allt vindmyllusvæðið er innan 5km fjarlægðar frá sumarhúsum. Líklegt að það þurfi 5-6km fjarlægð við mikinn vindhraða í stefnu að sumarhúsabyggð til að koma Hámarkshljóðstig L_{AFmax} undir 35 dB.

Íris Hlíðkvist Bjarnadóttir - SLS

From: finnurtorfi@internet.is
Sent: föstudagur, 25. febrúar 2022 15:15
To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: Andmæli gegn Vindorkugarði í Hvammsmúla

Ég undirritaður, Finnur Torfi Hjörleifsson, kt. 071136-2219, mótmæli harðlega byggingu fyrirhugaðs vindorkugarðs í Hvammsmúla og í Sanddal í landi Hvamms í Norðurárdal.

Ég á hús í Sanddal þar sem heitir Skógarhóll, undir Hvammsmúla norðanverðum. Húsið stendur á leigulóð í Hvammslandi, leigusamningur til 2042. Mér sýnist augljóst að af vindorkugarði þessum hljótist veruleg nattúruspjöll og landið allt umhverfis verði mun lakara til útivistar, dvalar í húsi mínu og til náttúrunautnar. Þetta leiðir vitaskuld til lækkunar á verðgildi húsa og lóða í Sanddal og víðar.

Ég áskil mér allan rétt til skaðabóta, ef að byggingu þessa vindorkugarðs verður. Einnig áskil ég mér rétt til að koma að athugasemdum, mótmælum og ítarlegri rökstuðningi á síðari stigum mals.

Münster Þýskalandi 25. febr. 2022.

Finnur Torfi Hjörleifsson

